evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Možnosti investování

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: FinVI_Vrb_37

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast: Matematika**
- **Obor:**
- **Tématický okruh:**
- **Ročník: 2. stupeň**

Druh výukového zdroje:

PC s připojením na Internet

Pracovní list☒ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☐

Délka použití: 45 min

Anotace: Kam s penězi – kam investovat?

Zdroje:

http://www.dolceta.eu/ceska-republika/Mod7/Materialy-k-vyuce-S-jistotou-do.html

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Možnosti investování

KARTIČKY PRO STUDENTY

INVESTICE DO AKCIÍ	INVESTICE DO DRAHÝCH KOVŮ	INVESTIČNÍ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ
INVESTICE DO DLUHOPISŮ	INVESTICE DO NEMOVITOSTI	INVESTICE DO SBĚRATELSKÝCH KARET (NAPŘ. NHL, PÁN PRSTENŮ, MAGIC)
INVESTICE DO HYPOTÉČNÍCH ZÁSTAVNÍCH LISTŮ	INVESTICE DO CIZÍ MĚNY	

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

evropský sociální fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO FONDŮ KOLEKTIVNÍHO INVESTOVÁNÍ

INVESTICE DO UMĚLECKÉHO DÍLA

SEZNAM INVESTIČNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ

Investiční nástroj	Tým/Studenti
(1) Investice do akcií	
(2) Investice do dluhopisů	
(3) Investice do hypotéčních zástavních listů	
(4) Investice do fondů kolektivního investování	
(5) Investice do drahých kovů	
(6) Investice do nemovitosti	
(7) Investice do cizí měny	
(8) Investice do uměleckého díla	
(9) Investiční životní pojištění	
(10) Investice do sběratelských karet (např. NHL, Pán prstenů, Magic)	

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Náklady úvěrů

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: FinVI_Vrb_38

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast: Matematika**
- **Obor:**
- **Tématický okruh:**
- **Ročník: 2. stupeň**

Druh výukového zdroje:

PC s připojením na Internet

Pracovní list☒ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☐

Délka použití: 45 min

Anotace: Půjčené peníze nejsou dražší jen o úroky. Co jsou to ty poplatky?

Zdroje:

http://www.dolceta.eu/ceska-republika/Mod7/Materialy-k-vyuce-S-jistotou-do.html

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Náklady úvěrů

Náklady u úvěrů netvoří pouze úroky!

Téměř u každé půjčky musí klient mimo úroky platit každý měsíc poplatek za vedení úvěrového účtu. Jednorázový výdaj znamená i vyřízení žádosti.

Nebudeme se vás ptát, půjčíme vám na cokoliv, hlásají mnohé letáky s nabídkou neúčelových bankovních spotřebitelských půjček. Dříve o ně lidé neměli velký zájem, dnes kvůli přijatelným úrokovým sazbám jsou klienty často využívány. Lidé ale často zapomínají, že celkové náklady spojené s úvěrem netvoří jen placení úroků. Je třeba ještě pamatovat na poplatek za vyřízení žádosti a pravidelnou měsíční platbu za vedení účtu.

Minimální úrokové sazby lákají k půjčkám.

Banky u spotřebitelských úvěrů vždy udávají sazby od určitého minima, za kolik klient nakonec půjčku získá, záleží na individuálním posouzení jeho bonity bankou. Každopádně ono minimum je ve všech případech pod deseti procenty ročně.

Pro samotné peněžní domy jsou spotřebitelské půjčky velmi výnosným byznysem a kvůli nižším částkám také relativně málo rizikové. Proto se banky snaží na nabídku neúčelových půjček ulovit co nejvíce klientů. Celý proces vyřizování a zpracování žádosti je stále vylepšován a hlavně zrychlován, aby znamenal pro klienty co největší komfort. Od podání žádosti až k připsání peněz na účet klienta tak nemusí uběhnout už ani jeden celý den. To znamená, že je-li úvěrová žádost schválena, což se klient často dozví již při prvním kontaktu na pobočce banky, peníze často získá hned druhý den.

Spotřebitelské půjčky se staly součástí výrazného konkurenčního boje mezi jednotlivými bankami, a tak jsou peněžní domy nuceny klientům nabízet jen ty nejkvalitnější služby. Je to hlavně v jejich zájmu.

Získání půjčky je velmi jednoduché
Na druhou stranu užitek z toho mají i samotní klienti. Vedle rychlého zpracování je výhodou, že ve většině případů ani není nutné úvěr zajistit. Postačí pouze doložit výši příjmů. V zásadě stačí do banky přinést jen potvrzený doklad o příjmech (s razítkem od zaměstnavatele) a je-li bonita klienta dostatečná, sepsání úvěrové smlouvy obvykle již nic nebrání.

Celkové náklady mohou nepříjemně překvapit
U spotřebitelských půjček je třeba mít vždy na paměti, že jsou výhodné hlavně pro banky, o to méně pro klienty. Žadatelé by neměli zkoumat jen úrokovou sazbu, kterou v té které bance mohou získat, ale i další poplatky. V prvé řadě se jedná o cenu za vyřízení úvěru, která činí až jedno procento z výše

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

úvěru. Vedle toho klient ve většině případů platí každý měsíc také určitou částku za vedení úvěrového účtu v bance. U některých peněžních domů se pak tento náklad pohybuje i okolo tisíce korun ročně.

Pokud se všechny úrokové i neúrokové poplatky sečtou, celkové náklady nejsou vůbec zanedbatelné.

Náklady spojené s vyřízením a vedením neúčelových spotřebitelských úvěrů

Banka	Cena vyřízení	Vedení úvěrového účtu (ročně)
ČSOB	1 %, maximálně 3 500 Kč	720 Kč
Česká spořitelna	0,8 %, maximálně 7 000 Kč	500 Kč
Komerční banka	**Zdarma***	**Zdarma***
GE Capital Bank	1 %	480 Kč
Raiffeisenbank	Zdarma	960 Kč
Živnostenská banka	0,3 %	600 Kč
Citibank	1 %	1 188 Kč
eBanka	0,3%	600 Kč
HVB Bank	1 %	600 Kč
Volksbank	1 %	240 Kč

*** Nulové náklady jsou spojené s Perfektní půjčkou, která může činit 30 až 150 tisíc korun.** Půjčku je nutné splatit do čtyř let. Pokud by klient potřeboval půjčit více, nebo úvěr splatit později, může využít Osobního úvěru. Jeho vyřízení stojí 800 Kč + 0,3 procenta (maximálně 5 000 korun). Vedení úvěru stojí dalších 960 korun ročně.

zdroj:

https://www.kb.cz/cs/o-bance/tiskove-centrum/informace-z-trhu/mladez-a-studenti/naklady-u-uveru-netvori-pouze-uroky-924.shtml

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Předlužení

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: FinVI_Vrb_38

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast: Matematika**
- **Obor:**
- **Tématický okruh:**
- **Ročník: 2. stupeň**

Druh výukového zdroje:

PC s připojením na Internet

Pracovní list☒ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☐

Délka použití: 45 min

Anotace: Jen a jen samé dluhy, Ale jak je zkrotit. Kde nalézt rezervy?

Zdroje:

http://www.dolceta.eu/ceska-republika/Mod7/Materialy-k-vyuce-S-jistotou-do.html

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Předlužení

Nejdůležitější odpovědi na otázky týkající se předlužení.

Co je to předlužení?
Na rozdíl od běžného zadlužení je to situace, kdy dlužníci přestávají být schopni své závazky splácet. Takových případů v současnosti geometrickou řadou přibývá a z půjčování peněz se pak stává rizikový společenský jev. Dlužník není schopen včas a dostatečně účinně uhradit jak sa-motnou půjčku, tak dluhovou službu, případně penále, které narůstá s každou opožděnou plat-bou. Předlužení má tři stupně – neschopnost splácet komerční půjčky, spotřebitelské úvěry a podobné dluhy, dále neschopnost platit za bydlení, a konečně nedostatek prostředků na jídlo a oblečení. Třetí stupeň je vzácný, ale druhý stupeň je dosti běžný.
Jak předlužení vzniká?
Základní příčiny jsou tři: nedostačující příjmy, zbytečně vysoké výdaje a nedostatečná právní ochrana spotřebitele. Mezi příčiny nedostatečných příjmů patří nezaměstnanost, nízká kvalifika-ce, neúspěšné podnikání, často vzniká neschopnost platit dluh úmrtím, invaliditou či nemocí živitele rodiny, lidé totiž nepočítají s tím, že se mohou dostat do platební neschopnosti. Celý problém má tendenci se prohlubovat – neřešený problém se zvětšuje, rostou nejen úroky a poku-ty, ale i náklady na vymáhání dluhu, takže vzniká začarovaný dlužnický kruh.
Které skupiny lidí jsou předlužením nejvíce ohroženy?
V životě člověka mohou nastat takové změny a situace, že se do problému předlužení může do-stat téměř každý z nás. Ze zkušeností poraden pro pomoc dlužníkům vyplývá, že jejich typickým klientem je člověk/rodina střední třídy (nejčastěji mladé rodiny), jejichž čistý měsíční příjem je kolem 18 000 Kč. Dále se do problému předlužení dostávají lidé s nízkou finanční gramotností, kteří půjčkami a zejména spotřebními úvěry řeší uspokojování svých potřeb či nepříznivou situa-ci. Do dluhů se dostávají i mladí lidé a mladé rodiny důvěřující reklamám, že půjčení peněz nic nestojí. Podlehnou-li více vábničkám, nestačí se pak divit, jak rychle rostou jejich dluhy. V neposlední řadě jsou to i lidé, kteří inklinují k rizikovému životnímu stylu (gambling, různé závislosti, lichva, krádeže…).
Problém se prohlubuje, pokud dlužníci své dluhy ponechávají příliš dlouho neřešené, nečtou dopisy, které jim chodí z úřadů a chybí jim potřebné informace a dovednosti, aby jednání s úřady a soudy zvládli. Problém zadlužení se pak může přenášet i na několik generací.
Současný stav nedostatečné právní regulace a vzdělávacího systému způsobuje, že právě finanč-ně nepoučení až negramotní spotřebitelé nejsou dostatečně chráněni před predátorskými prakti-kami podnikatelů a před vlastními neuváženými rozhodnutími.
Proč je výhodné půjčovat peníze lidem, kteří mají nízké příjmy a mohou mít problémy se

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

splácením?
Ve fázi exekuce jsou důchodci a rodiče na rodičovské dovolené paradoxně pro věřitele nejvý-nosnější. Věřitel má totiž spolehlivý zdroj příjmů z peněz, které jsou jim strhávány z důchodu nebo dávek sociální podpory. Dlužníkovi zůstává jen základní nezabavitelná částka odvozená ze životního minima.

Jaká preventivní opatření mohou v této situaci pomoci?
Jsou to opatření spadající do oblasti ochrany spotřebitele, známá z jiných zemí EU. Je třeba zvý-šit informovanost, vzdělanost a finanční gramotnost nejširší veřejnosti, a to zavedením finanční-ho vzdělávání do osnov základních a středních škol, a v tomto vzdělávání pokračovat i v dospělosti. (Dobrým příkladem je soutěž finanční gramotnosti pro děti, viz webové stránky fgsoutez.cz.) Dále je třeba zavést finanční a dluhové poradenství jako předměty vyšších odbor-ných škol a vysokých škol sociálního zaměření a vychovávat tak kompetentní poradce.
Spotřebitele lze zároveň chránit i legislativními změnami při poskytování úvěrů. Například v Británii není dlužník povinen splácet úvěr poskytnutý subjektem bez licence, což je u nás asi nerealizovatelné, ale přesto by poskytování úvěrů mělo být pod větší kontrolou.
Česká republika má do května 2010 lhůtu pro implementaci evropské směrnice o spotřebitel-ském úvěru, která zapovídá některé existující praktiky. 21. dubna 2010 senát schválil zákon na-vazující na evropskou směrnici, který umožňuje ustoupit od smlouvy do 14 dnů bez udání důvo-du. Poskytovatel úvěru má podle něj dále povinnost podmínky úvěru řádně vysvětlit a také po-soudit úvěryschopnost klienta. K zákonu se nyní ještě má vyjádřit prezident. Bohužel v zákoně chybí úprava o rozhodčích doložkách.
Co jsou to rozhodčí doložky a proč by se měly v tomto případě zakázat?
Rozhodčí doložka se může osvědčovat v podnikání a zrychlovat řešení sporů. Je to dohoda stran o tom, že o případném sporu mezi nimi nebude rozhodovat soud, ale rozhodce. Ve spotřebitel-ských vztazích je však rozhodčí doložka naprosto nevhodná, protože je velmi snadno zneužitelná k tomu, aby byl spotřebitel zbaven soudní a jiné právní ochrany, která je zaručena článkem 36 Listiny základních práv a svobod.

Jak se ještě dá působit na veřejnost, aby přistupovala k zadlužování odpovědněji?
Možností je řada, například lze zavést regulaci reklamy (např. nesměla by být zaměřena na lidi pod 18 let, nesměla by adorovat impulzivní rozhodování a naopak zesměšňovat rozvážnost a šetrnost), poskytovat podněty k vytváření úspor (daňovými úlevami, vzděláváním, osvětovými kampaněmi), zavést dostupné úvěry a mikrokredity na objektivně uznatelné, vhodné výdaje (koupě bytu) nebo na zahájení podnikání.
Krizovou situaci je možné řešit sociálními úvěry, např. formou nenárokové sociální dávky na základě posouzení konkrétní situace dlužníka, a poskytnutí úvěru podmínit spoluprací dlužníka se sociálními službami. Již dnes mohou v ČR bezúročné půjčky do 20 000 Kč

poskytnout obce v rámci sociální péče osobám v nepříznivé životní situaci, ale jen je-li naděje na její zlepšení a splacení dluhu do pěti let.

Jak řešit již existující předlužení?

Na lokální úrovni je třeba vytvořit síť finančního poradenství. Lidé s nižšími sociokulturními kompetencemi (ze sociálně vyloučených lokalit a skupin) se totiž nejsou schopni se orientovat v procesu oddlužení, v otázkách financí, soudních řízení a podobně, a tak potřebují dostupné sociální služby, které jim pomohou celým procesem projít. Samotné informace o finančních pro-duktech je třeba podávat přístupněji – u sociálně vyloučených lidí se osvědčuje osobní kontakt, televize, nebo multimédia (CD, která si prohlédnou v počítači).

V současné situaci je jen málo prostoru pro alternativní řešení situace předlužení, to znamená jiná východiska než nucený výkon exekuce. Ten vede k prohloubení předlužení a k beznaději dlužníka, který se pak nesnaží najít práci, protože stejně nemá naději na vyšší životní standard. Sami věřitelé by se měli snažit situaci řešit mírněji, především dohodou o plánu splátek (tedy splátkovým kalendářem), tento typ řešení by bylo možné i uplatnit v české legislativě, takže v případě exekuce by se povinně domluvil kalendář splácení.

Představuje východisko osobní bankrot?

Určitě ano. Od roku 2007 u nás platí insolvenční zákon, který počítá s osobním bankrotem umožňujícím oddlužení. Každý občan, který se dostal do dluhové pasti a nezvládá plnit své fi-nanční závazky, bude mít možnost řešit situaci oddlužením. Rozhodně ale nepůjde o procházku růžovým sadem, dlužník totiž může přijít doslova o všechno. Oddlužení povoluje soud a fyzická osoba se může oddlužit v podstatě dvěma způsoby: prodejem veškerého majetku, nebo životem po dobu 5 let na životním minimu. Splátkový kalendář se v tomto případě řídí stejnými pravidly jako exekuce, rozdíl je v tom, že dlužník ví, že po 5 letech bude „čistý“, a nevyhýbá se úmyslně práci jako v případě klasické exekuce.

Proč je tak důležité předluženým lidem pomáhat?

Předlužení představuje problém pro celou společnost, protože takto postižení lidé ztrácejí moti-vaci k hledání práce a ke spořádanému životu. Předlužení vede k rizikovému chování postiže-ných lidí, k růstu kriminality, závislostí, prostituce, bezdomovectví.

zdroj: http://ey2010.cz/predluzeni/predluzeni-otazky-a-odpovedi/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Časová hodnota peněz

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_40

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
peníze, časová hodnota peněz, současná hodnota, budoucí hodnota

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Na tomto příkladu si vysvětlíme hodnotu peněz v závislosti na čase. Je to pravda, že dnes má 100 Kč větší hodnotu než za týden, měsíc nebo rok?

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

ČASOVÁ HODNOTA PENĚZ - TEORIE

Koncept **časové hodnoty peněz** (time value of money) je základem moderní teorie financí.

Znamená, že peníze mají v čase různou hodnotu, že svou hodnotu v čase mění.

Díky časové hodnotě peněz jsme schopni porovnávat různé investiční (nebo úvěrové) příležitosti s platbami v rozdílných časových okamžicích, například:

- ✓ je výhodnější leasing auta se splatností 2, 3 nebo 4 roky?
- ✓ je lepší nízká akontace u leasingu a vyšší měsíční splátky nebo vysoká akontace a nižší splátky?
- ✓ kolik peněz musím dnes uložit do banky (při úrokové sazbě x % p.a.), abych si za 4 roky mohl koupit auto za 400 000 Kč?
- ✓ je výhodnější hypotéka s krátkou splatností (vyšší splátky, ale zaplatím méně na úrocích) nebo s dlouhou splatností (nižší splátky, ale na úrocích zaplatím více)?

Současná hodnota (present value) vyjadřuje dnešní hodnotu peněz, hodnotu peněz v současnosti.

Budoucí hodnota (future value) vyjadřuje hodnotu peněz v budoucnosti.
Mezi oběma pojmy je úzký vztah.

Chci-li např. za 4 roky koupit auto za 400 000 Kč (budoucí hodnota), pak musím dnes vložit do banky asi 370 000 Kč při úrokové míře (sazbě) 2 % ročně (současná hodnota). Můžeme říci:
a) současná hodnota 400 000 Kč, které dostanu za 4 roky, je 370 000 Kč, je-li úroková míra (cena peněz) 2 % ročně.
b) budoucí hodnota dnešních 370 000 Kč za 4 roky při ceně peněz 2 % p.a. je 400 000 Kč.
c) 370 000 Kč dnes je totéž jako 400 000 Kč za 4 roky při ceně peněz 2 % p.a.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Vztah mezi budoucí a současnou hodnotou můžeme vyjádřit matematicky:

$$BH = SH * (1+i)^t$$

BH – budoucí hodnota
SH – současná hodnota
i – úroková míra, cena peněz (interest rate)
t – čas, počet let mezi současnou a budoucí hodnotou (time)

Opačný vztah mezi současnou a budoucí hodnotou lze jednoduše odvodit:

$$SH = \frac{BH}{(1+i)^t}$$

Takto upravený vzorec budeme používat při dalších výpočtech.

Nejčastější chyby, které domácnosti z neznalosti časové hodnoty peněz dělají:

- ✓ hodnotí výhodnost leasingu auta na základě leasingového koeficientu,
- ✓ u hypoték se rozhodují podle zásady „o kolik úvěr přeplatím na úrocích“,
- ✓ podceňují vliv inflace v dlouhodobém horizontu (uvažují podle šablony: „za 20 let mi skončí penzijní připojištění, budu tam mít naspořeno 600 tisíc, což mi bude stačit…“ Místo toho, aby si kladli otázku „a co si za těch 600 tisíc za 20 let koupím?“)

Cvičení 1: časová hodnota peněz

a) Jste na brigádě a majitel firmy vám nabízí vyplatit mzdu ihned po skončení brigády nebo stejnou částku až po měsíci. (firma je solventní, majitel spolehlivý, nehrozí riziko, že vám za měsíc nezaplatí) Co si vyberete? *Je zcela logické, že téměř všichni žáci zvolí možnost vyplatit mzdu hned.*

b) Proč chcete raději peníze hned? *Protože dřívější peníze mají pro nás vyšší hodnotu než peníze později = peníze mají časovou hodnotu.*

c) Dílčí závěr:

Lidé preferují peníze, které obdrží dříve, před penězi, které dostanou později.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

d) Uvažujme teď přímo s čísly. Na brigádě jste si vydělali 10 000 Kč. Majitel firmy vám vyplatí 10 100 Kč, když počkáte s výplatou 1 měsíc. Kdo z vás by teď ten 1 měsíc počkal? Budete mít 100 Kč zdarma! *Většina studentů bude stále chtít vyplatit peníze hned.*

e) A co když vám nabídne 10 000 hned nebo 10 200 za měsíc? Kdo by už počkal? *Ptejte se žáků jednotlivě nebo dejte hlasovat, kdo je pro HNED a kdo pro POČKAT. Pak se některých z nich zeptejte, aby svůj názor zdůvodnili. Vždyť se jim jejich výplata za měsíc zhodnotí o 2 %, tj. o 24 % ročně! Poté opět zvyšte nabídku na 10 300 Kč, 10 400 Kč, 10 500 Kč. Jakmile většina začne uvažovat o tom, že by již počkali, definujte závěr:*

Časová hodnota peněz je individuální, každý z nás má jinou hodnotu peněz.

Hodnota peněz se mění i v čase.

Jiná hodnota peněz je v situaci, kdy peníze budu potřebovat až za 2 měsíce, a jiná je v okamžiku, když peníze z brigády potřebuji na dovolenou, která začíná za týden.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Jak pracovat s tabulkami

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_41

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
peníze, časová hodnota peněz, současná hodnota, budoucí hodnota

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☒ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☐

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Jak se vyznat v tabulce. Pokud Vám někdo předloží výhodnou nabídku ve formě tabulky, jak v ní najdete ty správné hodnoty.

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

ČASOVÁ HODNOTA PENĚZ - PŘÍKLAD

Průměrný plat

Jak se bude pravděpodobně vyvíjet průměrná hrubá mzda zaměstnanců během dalších 30 let?
Hrubá mzda na konci roku 2008 byla 23 542 Kč
V polovině roku 2009 byla 22 992 Kč.
Ke konci roku 2011 byla 26 067 Kč.
Počítejme tedy se současnou mzdou 26 000 Kč.
Výsledky zaokrouhlujte na celé koruny.

Vyzvěte žáky, aby začali počítat.

Růst mezd zjistíme podle minulého vývoje mezd. Počítáme pouze od roku 2000, protože 90. léta (1990 – 2000) byla poznamenána transformací ekonomiky, s tím spojenou vyšší inflací a vyšším růstem mezd. Taková situace nás v dalších 30 letech s velkou pravděpodobností nečeká: Průměrná mzda poroste pravděpodobně podobným tempem, jako rostla v letech 2000 – 2008.

Rok	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**
Ø mzda	13 491	14 642	15 707	16 917	18 035	19 030	20 211	21 692	23 542
nárůst	x	8,5%	7,3%	7,7%	6,6%	5,5%	6,2%	7,3%	8,5%

Z tabulky odhadneme, že průměrná mzda rostla o cca 7 % ročně (přesně 7,2 % p.a.)
Dohodněte se s žáky, že budete počítat s průměrným růstem mezd v dalším období 5 – 7 % p.a. S 5 % počítáme kvůli konzervativnímu pohledu (*„co když mzdy neporostou o 7 %?´*)
Výsledky nechejte spočítat žáky nebo je promítněte (napište na tabuli):

Růst mezd	**Rok 2012**	**5 let**	**10 let**	**15 let**	**20 let**	**25 let**	**30 let**
5 %							
7 %							

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Jak pracovat s tabulkami

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_42

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
peníze, časová hodnota peněz, současná hodnota, budoucí hodnota

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☒ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☐

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Jak se vyznat v tabulce, kterou mi někdo bude mávat před očima a nabízet mi výhodnou nabídku.

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Jak pracovat s tabulkami

Investovali jsme jednorázově 100 000 Kč do otevřeného podílového fondu na 10 let. Průměrný výnos byl 6 %. Kolik peněz budeme mít ve fondu po 10 letech?

Řešení:
Nejdříve potřebujeme rozhodnout, kterou tabulku použijeme. Zeptejte se studentů:
1. otázka: **jde o jednorázový vklad nebo pravidelné platby?** *(jednorázový vklad)*
Jde tedy o jednoduché nebo složené úročení.
2. otázka: **jsou úroky z úroků nebo ne?** *přímo není v zadání napsáno, jak jsou výnosy (úroky) k jistině připisovány. Jde o to, jak připisování výnosů funguje v praxi.*
3. otázka: **za rok mi fond ke 100 tisícům připíše 6 %, tj. 6 tisíc Kč. Druhý rok se bude zhodnocovat 100 tisíc nebo 106 tisíc?** *(106 tisíc).*
Takže fond připisuje úroky z úroků, jde tedy o SLOŽENÉ ÚROČENÍ.
4. otázka: **ve které tabulce máme složené úročení?** *(studenti najdou, že je to tabulka č. 8 ZHODNOCOVÁNÍ).*
V tabulce hledáme vyčteme číslo v 10. řádku (10 let) a 6. sloupci (6 % p.a.):

Složené úročení jednorázové částky

doba zhodnocování (úročení) peněz (v letech)	% p.a.									
	1%	2%	3%	4%	5%	6%	7%	8%	9%	10%
1	1,01000	1,02000	1,03000	1,04000	1,05000	1,06000	1,07000	1,08000	1,09000	1,10000
2	1,02010	1,04040	1,06090	1,08160	1,10250	1,12360	1,14490	1,16640	1,18810	1,21000
3	1,03030	1,06121	1,09273	1,12486	1,15763	1,19102	1,22504	1,25971	1,29503	1,33100
4	1,04060	1,08243	1,12551	1,16986	1,21551	1,26248	1,31080	1,36049	1,41158	1,46410
5	1,05101	1,10408	1,15927	1,21665	1,27628	1,33823	1,40255	1,46933	1,53862	1,61051
6	1,06152	1,12616	1,19405	1,26532	1,34010	1,41852	1,50073	1,58687	1,67710	1,77156
7	1,07214	1,14869	1,22987	1,31593	1,40710	1,50363	1,60578	1,71382	1,82804	1,94872
8	1,08286	1,17166	1,26677	1,36857	1,47746	1,59385	1,71819	1,85093	1,99256	2,14359
9	1,09369	1,19509	1,30477	1,42331	1,55133	1,68948	1,83846	1,99900	2,17189	2,35795
10	1,10462	1,21899	1,34392	1,48024	1,62889	1,79085	1,96715	2,15892	2,36736	2,59374
11	1,11567	1,24337	1,38423	1,53945	1,71034	1,89830	2,10485	2,33164	2,58043	2,85312
12	1,12683	1,26824	1,42576	1,60103	1,79586	2,01220	2,25219	2,51817	2,81266	3,13843
13	1,13809	1,29361	1,46853	1,66507	1,88565	2,13293	2,40985	2,71962	3,06580	3,45227
14	1,14947	1,31948	1,51259	1,73168	1,97993	2,26090	2,57853	2,93719	3,34173	3,79750
15	1,16097	1,34587	1,55797	1,80094	2,07893	2,39656	2,75903	3,17217	3,64248	4,17725
16	1,17258	1,37279	1,60471	1,87298	2,18287	2,54035	2,95216	3,42594	3,97031	4,59497
17	1,18430	1,40024	1,65285	1,94790	2,29202	2,69277	3,15882	3,70002	4,32763	5,05447
18	1,19615	1,42825	1,70243	2,02582	2,40662	2,85434	3,37993	3,99602	4,71712	5,55992
19	1,20811	1,45681	1,75351	2,10685	2,52695	3,02560	3,61653	4,31570	5,14166	6,11591
20	1,22019	1,48595	1,80611	2,19112	2,65330	3,20714	3,86968	4,66096	5,60441	6,72750
21	1,23239	1,51567	1,86029	2,27877	2,78596	3,39956	4,14056	5,03383	6,10881	7,40025
22	1,24472	1,54598	1,91610	2,36992	2,92526	3,60354	4,43040	5,43654	6,65860	8,14027
23	1,25716	1,57690	1,97359	2,46472	3,07152	3,81975	4,74053	5,87146	7,25787	8,95430
24	1,26973	1,60844	2,03279	2,56330	3,22510	4,04893	5,07237	6,34118	7,91108	9,84973
25	1,28243	1,64061	2,09378	2,66584	3,38635	4,29187	5,42743	6,84848	8,62308	10,83471
26	1,29526	1,67342	2,15659	2,77247	3,55567	4,54938	5,80735	7,39635	9,39916	11,91818
27	1,30821	1,70689	2,22129	2,88337	3,73346	4,82235	6,21387	7,98806	10,24508	13,10999
28	1,32129	1,74102	2,28793	2,99870	3,92013	5,11169	6,64884	8,62711	11,16714	14,42099
29	1,33450	1,77584	2,35657	3,11865	4,11614	5,41839	7,11426	9,31727	12,17218	15,86309
30	1,34785	1,81136	2,42726	3,24340	4,32194	5,74349	7,61226	10,06266	13,26768	17,44940

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Studenti našli (doufám ☺) číslo 1,79085.
5. otázka: **co toto číslo znamená?** *(že z 1 koruny budeme mít za 10 let při průměrném zhodnocení 6 % ročně asi 1,79 Kč)*
Investovali jsme 100 000 Kč, budeme tam tedy mít asi **179 000 Kč**.
6. otázka: **proč jsme výsledek zaokrouhlili?** *(protože výnos 6 % ročně není jistý, předem daný. Přesný výsledek svádí k uvažování „po 10 letech budeme mít přesně 179 085 Kč. To ale neodpovídá reálnému životu.)*

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Jak pracovat s kalkulačkou

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_43

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
peníze, časová hodnota peněz, současná hodnota, budoucí hodnota

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☒ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☐

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Firma KFP vymyslela smysluplné kalkulačky v programu MS Excel.

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Jak pracovat kalkulačkami

Tabulky a kalkulačka jsou pomůcky, které s úspěchem využijete pro zrychlení výpočtů. Kalkulačka a tabulky jsou zpracovány podle stejného principu, aby se daly použít podle technických možností, které máte k dispozici.

VI_Vrb_43_Kalkulacky.xls

Cvičení 1: Otevřený podílový fond (viz metod.list 3 nebo 4, str. 2)
Investovali jsme jednorázově 100 000 Kč do otevřeného podílového fondu na 10 let. Průměrný výnos byl 6 %. Kolik peněz budeme mít ve fondu po 10 letech?
Řešení:
Nejdříve potřebujeme rozhodnout, který list použijeme. Zeptejte se studentů:
1. otázka: **jde o jednorázový vklad nebo pravidelné platby?** *(jednorázový vklad)*
Jde tedy o jednoduché nebo složené úročení.
2. otázka: **jsou úroky z úroků nebo ne?** *přímo není v zadání napsáno, jak jsou výnosy (úroky) k jistině připisovány. Jde o to, jak připisování výnosů funguje v praxi.*
3. otázka: **za rok mi fond ke 100 tisícům připíše 6 %, tj. 6 tisíc Kč. Druhý rok se bude zhodnocovat 100 tisíc nebo 106 tisíc?** *(106 tisíc).*
Takže fond připisuje úroky z úroků, jde tedy o SLOŽENÉ ÚROČENÍ.
4. otázka: **který list je na složené úročení?** *(studenti najdou, že je to list 8 ZHODNOCOVÁNÍ).*
Čísla zadáme do příslušných políček:
Investovali jsme 100 000 Kč, budeme tam tedy mít asi **179 000 Kč**.
5. otázka: **proč jsme výsledek zaokrouhlili?** *(protože výnos 6 % ročně není jistý, předem daný. Přesný výsledek svádí k uvažování „po 10 letech budeme mít přesně 179 085 Kč. To ale neodpovídá reálnému životu.)*

Cvičení 2:Stavební spoření (nový příklad)
Vaši rodiče si chtějí začátkem příštího roku uzavřít stavební spoření. Kolik budou mít asi naspořeno, budou-li vkládat 20 000 Kč koncem každého roku?
Řešení:
Zadání příkladu neobsahuje všechny informace. Studenti musí přijít na to, co ještě potřebují vědět. Chybí 3 informace:

a) jak dlouho budou rodiče spořit *(aby měli nárok na státní příspěvek, musí podle zákona spořit minimálně 72 měsíců = 6 let.)*
b) úroková sazba *(většina smluv o stavebním spoření úročí je dnes úročena 2 % p.a.)*
c) státní příspěvek *(vašim rodičům přispívá stát ve výši 10 % z ročně naspořené částky, tj. 2 000 Kč ročně. Jak se státním příspěvkem počítat? Pro zjednodušení předpokládejme, že státní příspěvek je připisován na účet rodičů spolu s jejich vkladem, tzn. roční vklad je 22 000 Kč.)*
1. otázka: **jde o jednorázový vklad nebo pravidelné platby?** *(pravidelné platby)*

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Jde tedy o současnou nebo budoucí hodnotu anuity.
2. otázka: **kdy budou mít rodiče „balík peněz“: v současnosti nebo v budoucnosti?** *(začínají od „nuly“, „naspořeno budou mít v budoucnosti, po 6 letech).*
Jde tedy o BUDOUCÍ HODNOTU ANUITY.
3. otázka: **ve kterém listu máme budoucí hodnotu anuity?** *(list 1+2 SPOŘENÍ)*
*Na účet stavební spořitelny přicházelo každý rok 22 000 Kč, proto tam budou mít asi **139 tisíc** Kč.*

Cvičení 3: Student Standa Studený (nový příklad)
Standa Studený zatím studuje, ale díky hodinám finanční gramotnosti ho začala zajímat otázka, jak postupně získat 5 miliónů korun. Kolik by musel pravidelně měsíčně spořit, aby za 40 let tuto částku měl?
Kolik by musel spořit jeho o 10 let starší bratr, aby stejnou částku měl již za 30 let? Jeho teta je o 20 let starší a rodiče jsou o 30 let starší. Kolik by museli spořit oni, aby měli ve stejném věku 5 mil. jako Standa? Všichni jsou ochotni investovat do fondů s očekávanou výnosností 8 % p.a.
Řešení:
Studentům klaďte podobné otázky jako ve cvičení 1 a 2.
Použijte list 0 Kolik musím spořit:

Výsledky zapište do tabulky.

(10 let: 27 330 Kč/měs., 20 let 8 489 Kč/měs., 30 let 3 355 Kč/měs., 40 let 1 432 Kč/měs.)

Výsledky komentujte:
pro Standovy rodiče je částka 5 mil. Kč nejspíš nedosaži-telná: investovat měsíčně přes 27 tisíc Kč je pro naprostou většinu českých domácností nereálné.
Teta je na tom mnohem lépe, stačí jí spořit méně než 1/3. Přesto je částka téměř 8,5 tis. Kč měsíčně dost.

Jeho bratrovi stačí mnohem méně: 3,4 tisíce Kč. Nejlépe je na tom Standa – má před sebou celý produktivní věk – 40 let. Jestli bude Standa od začátku investovat, stačí mu investovat měsíčně 1,4 tis. Kč, což je méně než polovina toho, co musí investovat jeho bratr a téměř dvacetina částky jeho rodičů!

Cvičení 4: Hypotéka (viz metod.list 3 nebo 4, str. 3)
Klient může splácet měsíčně maximálně 10 000 Kč a chtěl by si pořídit bydlení. O jak vysoké hypotéce může uvažovat? Maximální doba splatnosti je 30 let, úroková sazba hypoték je cca 5 % p.a.
Řešení:
Studentům klaďte podobné otázky jako ve cvičení 1 a 2.
Použijte list 5+6 VÝŠE ÚVĚRU A ÚSPOR.
Klient si může vzít hypotéku ve výši maximálně 1 860 tisíc Kč.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Cvičení 5: Splátka hypotéky (nový příklad)
Klientka si chce vzít hypotéku ve výši 1 900 000 Kč. Kolik bude měsíčně splácet, bude-li mít hypotéku na 30 let s úrokovou sazbou 5 % p.a.?
Řešení:
Použijte list 3+4 SPLÁTKA A DŮCHOD.
Klientka bude splácet měsíčně 10 200 Kč.
Otázka studentům: proč je splátka podobná jako v předcházejícím příkladě?
Příklad je inverzním k předcházejícímu příkladu. Proto vyšla splátka trochu nad 10 000 Kč měsíčně. ☺

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

K·F·P ...cesta k finanční nezávislosti

tab. -

SPOŘENÍ **Budoucí hodnota anuity (A)**

kolik potřebuji naspořit		
počet vkladů za rok	1 = 1x ročně 12 = měsíčně	
roční zhodnocení		
počet let		
Velikost pravidelné platby		**#DIV/0!**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Příjmy a výdaje domácnosti

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_44

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
peníze, časová hodnota peněz, současná hodnota, budoucí hodnota

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☒ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☐

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Hra na správné zařazení příjmů a výdajů. Jsou všechny výdaje opravdu nezbytné?

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Příjmy a výdaje domácnosti

Aktivní příjmy jsou příjmy, pro které musí lidé něco aktivně dělat (např. mzda) nebo jejich příjem je závislý na někom jiném (např. na státu).
Pasivní příjmy jsou příjmy, které rodině plynou z jejich investic, z jejich majetku (nájemné z pronajímaného bytu, úroky z termínovaného vkladu, dividendy ze zakoupených akcií).
V rozpočtu domácnosti bychom neměli počítat s **nahodilými příjmy**.
Nezbytné výdaje jsou výdaje potřebné k zajištění základního chodu domácnosti. Do nezbytných výdajů řadíme i splátky úvěrů.
Zbytné výdaje by rodina v případě nutnosti mohla omezit nebo se bez nich zcela obejít. Hranice mezi výdaji nezbytnými a zbytnými je individuální a nelze ji přesně stanovit. Záleží na zvyklostech a preferencích každé konkrétní rodiny.
Prostřednictvím **Investičních výdajů** rodina buduje své úspory, svůj investiční majetek (ze kterého pak pořizuje své cíle).
Nepravidelné výdaje jsou výdaje, které rodinný rozpočet nezatěžují pravidelně každý měsíc, ale v rodinném rozpočtu se s nimi musí počítat (dovolená, svátky apod.)
Nepravidelné výdaje je třeba zvažovat z dlouhodobějšího hlediska: zimní bundu kupujeme 1x ročně (nebo 1x za několik let), ale každý měsíc kupujeme nějaké oblečení. Nepravidelné výdaje zatěžují rozpočet jednorázově, ale téměř každý měsíc rodina má výdaje tohoto typu (dovolená na jaře (záloha) a v létě (doplatek + kapesné), na podzim kroužky dětí, koncem roku vánoce, poté zimní radovánky, kroužky dětí na 2. pololetí, velikonoce, jarní oblečení, letní pneumatiky na auto a mezi tím dárky na narozeniny a svátky atd.). Proto je třeba v rodinném rozpočtu vyčlenit část prostředků na tyto „nepravidelné“ výdaje.

Největším rizikem nepravidelných výdajů je, že je platíme pravidelně po celý rok.

Cvičení:

Utvořte 3 – 4 členné týmy a rozdejte jim kartičky. Úkolem je roztřídit kartičky a) na příjmy a výdaje b) podle jednotlivých druhů příjmů (Aktivní, Pasivní, Nahodilé) c) podle jednotlivých druhů výdajů (Nezbytné, Zbytné, Investiční, Nepravidelné)

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Příjmy rodiny		Výdaje rodiny	
Aktivní:	Čistá mzda Příjem z podnikání Rodičovský příspěvek	**Nezbytné:**	Nájemné Jídlo Oblečení Provoz domácnosti Splátka půjčky Provoz auta
Pasivní:	Nájemné Úrok z termínovaného vkladu Dividenda z akcií	**Zbytné:**	Zábava Kouření (Provoz auta)
		Investiční:	Platba do stavebního spoření Penzijní připojištění
Nahodilé:	Dědictví od prarodičů Výhra v loterii	**Nepravidelné:**	Dovolená Vánoce

Poznámky:

1. Kartička Nájemné je v sadě 2x. Jednou jako Pasivní příjem a podruhé jako Nezbytný výdaj. Zeptejte se studentů, jaký je rozdíl mezi oběma druhy Nájemného. (*Nájemné jako výdaj je nájemné, které rodina Hrubých platí majiteli nemovitosti, kterou si pronajímá. Nájemné jako pasivní příjem má majitel nemovitosti z jejího pronájmu rodině Hrubých).*

2. Provoz auta může být výdajem zbytným i nezbytným. Záleží na tom, zda rodina auto potřebuje pro zajištění chodu své domácnosti (rodiče potřebují auto k podnikání nebo bydlí v místě, kde není veřejná doprava a musí se dopravovat do školy a do zaměstnání autem), nebo zda rodina auto využívá pro zvýšení svého komfortu (jde o 2. auto v rodině nebo jezdí autem, i když mohou využít veřejnou dopravu).

3. Výdaje na kouření někteří studenti zařadí do výdajů nezbytných. Vyzvěte studenty, aby své tvrzení obhájili.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Hrubá a čistá mzda

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_45

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
peníze, časová hodnota peněz, současná hodnota, budoucí hodnota

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☒ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☐

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Výpočet mzdy – příklad.

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Mzda

Základní pojmy

Mzda je odměna za práci, kterou vyplácí zaměstnavatel (firma) svým zaměstnancům. Mzda se v ČR stanovuje a vyplácí většinou 1x za měsíc. Může skládat z více částí (složek). Mezi nejčastější složky mzdy patří:

- základní mzda
- osobní ohodnocení
- prémie a odměny
- příplatky (za přesčasové hodiny, za práci o svátcích, za zhoršené pracovní prostředí apod.)
- náhrady mzdy (za pracovní neschopnost – nemoc, překážky v práci apod.)

Hrubá mzda je mzda stanovená písemnou dohodou mezi pracovníkem (zaměstnancem) a firmou (zaměstnavatelem). Je to částka, kterou najdete na pracovní smlouvě svých rodičů (nebo v její příloze).
Čistá mzda je částka, kterou firma zasílá svým pracovníkům na účet v bance. Od hrubé mzdy se liší o sociální a zdravotní pojištění (6,5 % a 4,5 % z hrubé mzdy) placené zaměstnancem a o zálohu na daň z příjmů (15 % ze superhrubé mzdy snížené o slevy).
Superhrubá mzda vyjadřuje celkové náklady, které musí firma zaplatit za to, že u ní zaměstnanec pracuje. Zjistíme ji tak, že ke hrubé mzdě připočítáme sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem (pro r. 2012 jde o 25% a 9 % z hrubé mzdy).

Kdo platí:	Zaměstnanec (pracovník)	Zaměstnavatel (firma)	Celkem
Sociální pojištění	6,5 % z hrubé mzdy	25 % z hrubé mzdy	31,5 %
Zdravotní pojištění	4,5 % z hrubé mzdy	9 % z hrubé mzdy	13,5 %
Celkem	11 %	34 %	
Daň ze mzdy	15 % ze superhrubé mzdy	0	20,1 % hrubé mzdy

Cvičení 1: Mzda pana Pěkného
Utvořte dvojice až trojice (v lavicích) a rozdejte jim výplatní lístek pana Pěkného. Úkolem je zjistit: a) jakou mzdu má pan Pěkný v pracovní smlouvě? b) kolik dostane pan Pěkný na svůj účet (a kolik tedy může utratit)? c) kolik stojí práce pana Pěkného firmu, ve které pracuje (zaměstnavatele)? d) kolik Kč dostane Okresní správa sociálního zabezpečení? e) kolik Kč dostane zdravotní pojišťovna? f) kolik Kč dostane státní rozpočet na dani z příjmů? g) kolik % ze superhrubé mzdy tvoří čistá mzda a kolik % všechny odvody?

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Dny - svátky:	0,00	Zákl. složky mzdy	Mzda:	25 000	6,50	Sociální pojištění:	1 950
Dny - dovolená:	0,00		Svátky:	0	4,50	Zdravotní pojištění:	1 350
Pr./kal. dny abs.:	0,0/0,0		Dovolená a ost. náhr.:	0		Ostatní složky mzdy:	0
Prac dny nem.:	0,00		Náhrada za DPN:	0		Přidanitelné položky:	0
Dny - odprac.:	22,00	Příplatky	Přesčas: 0,0 hod.:	0		Pojistné do superhrubé	10 200
Hodiny - odpr.:	176,00		Svátky: 0,0 hod.:	0		Superhrubá mzda:	40 200
Pr.-náhrady/h.:	352,28	Ostatní složky mzdy	Prémie a odm. a os. oh.:	5 000		Ostatní:	
Pr.-nem. :	0,00			0		Zdanitelná mzda:	40 200
Z min. roku.:	6,00	Zvláštní příplatky	Prostředí: 0,0hod.:	0		Daň před slevou:	6 030
Nárok na dovol.:	20,00		0 hod.:	0		Sleva - základ:	2 070
Kráceno:	0,00			0		Ostatní slevy:	
Čerpáno:	0,00		SO,NE,noc: 0,0hod.:	0		Sleva/zvýh. na vyž. děti:	890
Zůstatek :	26,00	Pololetní a roční odměny:		0		Záloha na daň po slevě:	3 070
Zůstatek skut.:	16,00		HRUBÁ MZDA:	30 000		ČISTÁ MZDA:	23 630

PREMIER system ver. 12.3 ©
Mzdový výměr : 25 000/měs.
Typ PP : HPP
Pojišťovna : 205

Jiné dávky ke mzdě		Srážky		Záloha:	0
Cestovní výdaje:	0	Spoření:	0		
Pracovní prostředky:	0	Pojištění:	0	K výplatě	
Stravné:	0	Výživné:	0	**23 630,- Kč**	
Jiné náklady:	0		0	Převodem	
Nemoc. a ost. soc.:	0		0		

Soc. poj. firma : 7 500 Zdr. poj. firma : 2 700

Řešení:

a) v pracovní smlouvě se uvádí 25 000 nebo 30 000. Záleží na tom, zda 5 000 je osobní ohodnocení (v pracovní smlouvě se uvádí) nebo prémie a odměna (v pracovní smlouvě se většinou neuvádí).

b) na svůj účet dostane čistou mzdu – 23 630 Kč.

c) za práci pana Pěkného celkem firma zaplatí 40 200 Kč (superhrubá mzda).

d) na účet OSSZ firma posílá sociální pojištění, tj. 1 950 Kč za zaměstnance a 7 500 Kč za firmu (sociální pojištění placené zaměstnavatelem). Celkem tak OSSZ dostane 9 450 Kč.

e) na zdravotním pojištění firma zaplatí 1 350 Kč (za zaměstnance) + 2 700 (za sebe), tj. celkem 4 850 Kč.

f) příjmem státního rozpočtu jsou zálohy na daň z příjmů, v případě pana Pěkného to je v tomto měsíci 3 070 Kč. Zeptejte se studentů, kolik % ze superhrubé mzdy tvoří daň (3 070 / 40 200 x 100 = 7,6 %). Daňová sazba je však 15 % (rovná daň). Proč pan Pěkný odvádí jen 7,6 % ze své mzdy, a ne 15 %? (odvádí méně díky slevám na dani – za sebe a na dítě). Takže rovná daň není zas tak „rovná“ – méně příjmové skupiny obyvatel odvádí méně % ze své mzdy, nadprůměrně příjmovým skupinám zaměstnanců se daňová sazba blíží 15 % (malý vliv slev na daních.)

g) superhrubá mzda: 40 200 Kč (100 %) čistá mzda 23 630 Kč 58,8 % odvody 16 570 Kč 41,2 %. Pan Pěkný stojí firmu 40 200 Kč, ale na jeho účet doputuje méně než 60 % této částky.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Majetek a zdroje financování

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_46

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
majetek, financování

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☒ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☐

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Nejen majetek je zdroj financování. Podíváme se i na dluhy.

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Majetek a zdroje

Základní pojmy

Majetek domácností jsou veškerá aktiva, která rodina vlastní nebo používá. Z hlediska hospodaření domácnosti je vhodné majetek rozdělovat na výdělečný a spotřební (nevýdělečný).
Výdělečný majetek* má většinou kladný dopad na cash flow rodiny (např. peníze na stavebním spoření, nakoupené podílové listy otevřených podílových fondů, byt na pronájem). Pro lepší pochopení je tento majetek označován jako PENĚZONOSIČI.
Spotřební majetek* má většinou záporný dopad na cash flow rodiny (např. vybavení domácnosti, auto, vlastní byt). Někteří autoři tento majetek označují jako PENĚZOŽROUTI.
Zdroje financování jsou veškerá pasiva, díky kterým rodina financuje svůj majetek (aktiva). Zdroje financování můžeme rozdělit na vlastní zdroje a na dluhy (závazky).
Vlastní zdroje jsou rovny rozdílu mezi hodnotou majetku domácnosti a jejími dluhy (závazky). Vlastní zdroje vznikají kumulováním přebytků hospodaření domácnosti.
Dluhy (závazky) **domácnosti** členíme na dobré a špatné. **Dobré dluhy** pomáhají rodině bohatnout a v konečném důsledku zlepšují cash flow rodiny. Díky **špatným dluhům** rodina chudne a v konečném důsledku zhoršuje její cash flow.

* Někteří autoři (R. Kiyosaki a další, kteří z něj vycházejí) pro Výdělečný majetek používají pojem Aktiva a pro Spotřební majetek pojem Pasiva. Pojmy Aktiva a Pasiva v tomto smyslu nedoporučujeme používat, aktiva a pasiva jsou oficiální účetní pojmy a mají odlišný význam.

Cvičení 1: Majetek a dluhy
Utvořte 3 – 4 členné týmy a rozdejte jim kartičky. Úkolem je roztřídit kartičky a) na majetek a dluhy b) podle jednotlivých druhů majetku (Výdělečný, Spotřební) c) podle jednotlivých druhů dluhů - závazků (Dobré dluhy, Špatné dluhy)

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Majetek rodiny		Dluhy rodiny	
Výdělečný:	Peníze na stavebním spoření Peníze na termín. vkladu Byt na pronájem Akcie ČEZu Otevřené podílové fondy	**Dobré dluhy:**	Hypotéka Půjčka od rodičů
Spotřební:	Vlastní byt Vybavení domácnosti Kožich Auto* Chata* Pes* Obrazy*	**Špatné dluhy:**	Kreditní karta Spotřebitelský úvěr Leasing Nebankovní půjčka

Poznámky:

1. Pokud studenti (žáci) neznají některé pojmy (např. Otevřené podílové fondy), kartičku vyřaďte.

2. Pojem Byt je v sadě 2x. Jednou jako Vlastní byt a podruhé jako Byt na pronájem. Zeptejte se studentů, jaký je rozdíl mezi oběma druhy „Bytů“. (*Byt na pronájem přináší rodině pasivní příjem ve formě nájemného, kdežto vlastní byt rodině přináší jen výdaje).*

3. Některé kartičky jsou označeny hvězdičkou (auto, chata, pes, obrazy). Studenti tyto kartičky zařadí většinou mezi Spotřební majetek. Zeptejte se studentů, proč jsou označeny hvězdičkou. *(Jedná se o spotřební majetek, ze kterého může rodina udělat majetek výdělečný. Auto může rodina využívat pouze pro svou potřebu (spotřební majetek), ale může ho také využívat k podnikání (výdělečný majetek). Stejně tak může chatu pronajímat (pak se ze spotřebního majetku stane majetek výdělečný), může prodávat štěňata nebo mít obrazy jako investici (je ochotna je později prodat a vydělat na nich. Pokud si obrazy chce ponechat, pak jde o majetek spotřební).*

4. Pod nebankovní půjčkou můžete studentům přiblížit některé nebankovní subjekty, které půjčují domácnostem peníze za velmi nevýhodných, až lichvářských, podmínek. Konkrétně raději nebudu jmenovat, abych na někoho nezapomněl ☺

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Inflace

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_47

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
peníze, čas, ztráta hodnoty

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☒ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☐

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Inflace je nekonečný proces. Mohu nějak své peníze proti ní ochránit?

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inflace

Základní pojmy

Inflace znamená všeobecný růst cen zboží a služeb (růst cenové hladiny).
Deflace je opakem inflace, znamená pokles cen zboží a služeb.
Dezinflace znamená snižování míry inflace. V době dezinflace rostou ceny zboží a služeb, ale ne tak rychle jako dříve – růst cen se zpomaluje.
Hyperinflace je situace, kdy ceny zboží a služeb rostou velmi rychlým tempem (stovky a tisíce procent ročně), někdy se ceny zvyšují i několikrát za 1 den (míra inflace tak může dosáhnout i řádu statisíců a miliónů procent ročně). K hyperinflaci může dojít, když stát vydává do oběhu stále více peněz bez ohledu na množství zboží a služeb v ekonomice.
Inflace má negativní dopad na úspory, vždy je znehodnocuje. Naopak těm, kdo peníze dluží, může jejich dluh pomoci snížit (pokud neplatí vysoké úroky). Proti znehodnocování úspor se proto domácnosti brání tím, že je ukládají a investují. Pokud jsou výnosy a úroky vyšší než míra inflace, pak se reálně neznehodnocují.
Inflace se měří porovnáváním indexu spotřebitelských cen v různých časových obdobích. Udává se v procentech.
Míra inflace se používá při valorizaci mezd, důchodů a sociálních příjmů (a možná i kapesného ☺).

Cvičení 1: míra inflace v ČR

Nejdříve se zeptejte žáků na následující:
Kdo si myslí, že si dnes může koupit za 100 Kč **VÍCE**, než v roce 1993, zvedne ruku.
Kdo si myslí,, že si dnes může koupit za 100 Kč **MÉNĚ**, než v roce 1993, zvedne ruku.
Kdo si myslí, že si dnes může koupit za 100 Kč **STEJNÉ** množství zboží jako dnes, zvedne ruku.
(správně je 2. volba – inflace znehodnocuje kupní sílu peněz).
Poté vyhlaste soutěž na téma: kdo odhadne, **co si dnes můžeme koupit za 100 Kč, které vaši rodiče dostali 1.1.1993 při vzniku samostatné ČR**, jinými slovy: **jaká je kupní síla 100 Kč dnes** nebo **kolik Kč v roce 1993 stálo to, za co dnes (v roce 2012) zaplatíte 100 Kč**?
Ptejte se každého žáka na jeho odhad. Odhady zapisujte na tabuli. (V případě, že je žáků ve třídě hodně, rozdělte je do dvojic (podle lavic) a ať se nejdříve dohodnou mezi sebou.)

Pak ukažte následující graf vyjadřující míru inflace v ČR od začátku roku 1993 do konce roku 2011 a graf komentujte.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

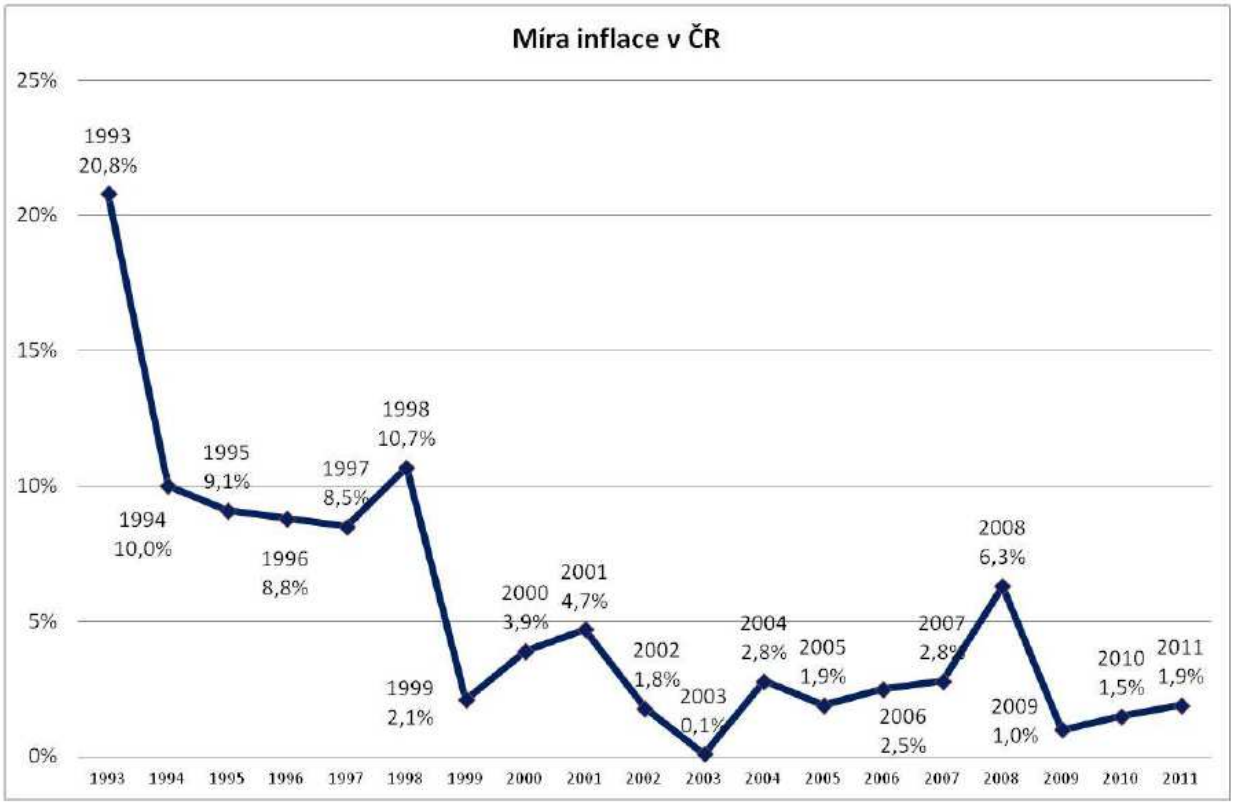

Cvičení 2: Jak hodnotu bude mít 1000,- Kč

za 25 let při průměrné roční inflaci 3%.

Výsledky zapište do tabulky v programu Excel.

Pomůcky, zdroje a odkazy

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/mira_inflace
http://cs.wikipedia.org/wiki/Inflace

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Jak se měří nflace

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_48

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
peníze, čas, ztráta hodnoty

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☒ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☐

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Inflace je nekonečný proces. V této hodině se podíváme, jak ji lze změřit.

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jak se vypočítává inflace

Inflace se měří pomocí indexů spotřebitelských cen. Statistický úřad má seznam zboží a služeb, které domácnosti kupují a každé zboží a službu ohodnotil podle toho, kolik za ně české domácnosti utratí peněz. A u tohoto zboží a služeb průběžně sleduje ceny.

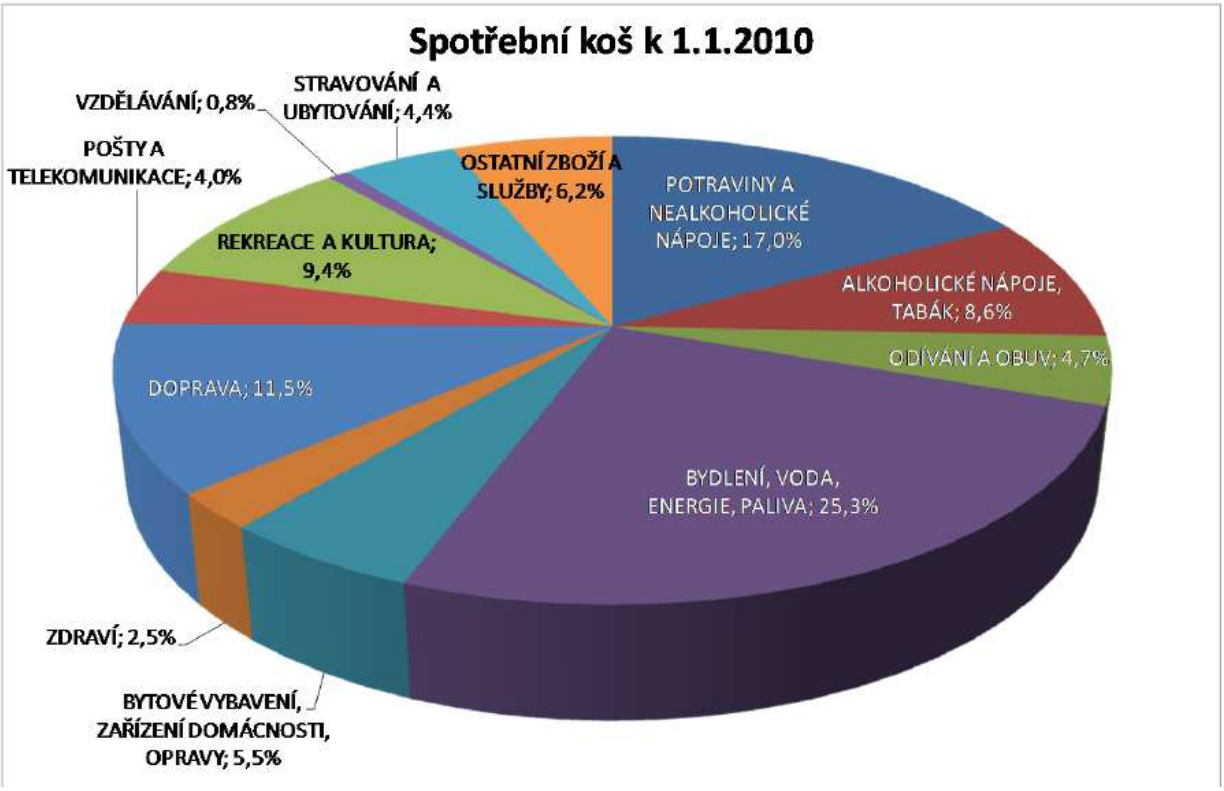

a) za co české domácnosti vynakládají nejvíce peněz? Jmenujte položky větší než 10%. *25,3 % - bydlení, voda, energie, paliva, 17 % - potraviny a nealkoholické nápoje, 11,5 % - doprava.*

b) Jestliže má rodina Průměrných měsíční příjem 20 000 Kč, kolik ji v průměru měsíčně stojí bydlení, voda, energie a paliva? *5 060 Kč měsíčně*

c) Kolik měsíčně zaplatí rodina Průměrných za potraviny a nealko nápoje? *3 400 Kč*

d) Kolik rodina Průměrných každý měsíc prokouří a propije (za alkoholické nápoje)? *1 720 Kč*

e) Kolik průměrně měsíčně utratí za boty oblečení? *Pouze 940 Kč.*

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Cvičení 2:

Na stránkách www.czso.cz (http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/mira_inflace) najděte míru inflace za poslední měsíc.

Zadání:

a) ve kterém roce byla v ČR nejnižší meziroční inflace?

b) byla někdy v ČR deflace? Ve které tabulce budete hledat?.

c) ve kterém měsíci v roce bývají nejčastěji největší cenové nárůsty?

d) proč bývá lednová inflace tak vysoká?

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Druhy cenných papírů

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_49

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
cenné papíry

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☒ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☐

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Co je to cenný papír, jak jej získat a co s ním mám vlastně dělat?

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Cenné papíry

Slyšeli jste už o akciích? Jsou akcie cenným papírem?
A co dluhopisy? Například dluhopisy Státní banky Československé nebo města Mnichov.
Peníze. Jsou peníze cenným papírem? K čemu nás opravňují? *(Mohu si za ně koupit něco, co stojí např. 1000 Kč).*
A co poštovní známky? V čem je jejich cena? *(Je to potvrzení o tom, že jsem zaplatil poštovní poplatek.)*
Občanský a řidičský průkaz. Jsou pro vás cenné? (*Jsou potvrzením, že už máte více než 15 let, opravňují vás k řízení automobilů).*
Vysvědčení. V čem je jeho cena? *(Jde o potvrzení, že jsem úspěšně absolvoval ročník nebo celou školu).*
V čem je cena knížek, učebnic? Proč je lidé používají? *(Obsahují informace – pamatujete na Číslo 5 ještě žije? ☺)*
A co smlouvy? Tady jde o darovací smlouvu, na základě které se škola zavazuje dát 2500 Kč na výživu mývala severního v jihlavské ZOO. *(Díky této smlouvě vzniká právní vztah, kdy jedna strana má PRÁVO – získává 2500 Kč, druhá strana má ZÁVAZEK – zaplatí 2500 Kč.)*
Za cenný papír tedy můţeme povaţovat všechny listiny, které mají nějakou cenu, které nás k něčemu opravňují nebo které jsou osvědčením nějaké skutečnosti (našeho věku, našeho vzdělání apod.). Hovoříme tak o cenných papírech v ŠIRŠÍM SLOVA SMYSLU.
Pro naše potřeby ale budeme za cenné papíry povaţovat jen některé z nich. Mluvíme pak o cenných papírech v UŢŠÍM SLOVA SMYSLU.
Cenným papírem v uţším slova smyslu pak je **určitá pohledávka nebo majetkový nárok**.
Pokud chcete být přesnější, nadiktujte studentům následující definici:

Cenný papír je listina či listinu nahrazující záznam (= evidence), které inkorporují (obsahují) soukromé právo a toto právo je se svým nosičem pevně spjato. Společnost nebo jiný subjekt vydávající cenný papír se nazývá emitent.

Cenné papíry se dělí na 2 velké skupiny:
dluţné a majetkové.

Dlužné cenné papíry vyjadřují vztah mezi tím, kdo CP vydal (emitentem) a majitelem CP (kdo CP vlastní). Jde vlastně o vztah **dlužníka** a **věřitele**, podobně, jako kdyţ banka nám půjčí peníze na koupi auta (banka je …… *(věřitel)* a my jsme …….. *(dlužníci).*
Na obrázku máme dluhopis, který vydalo město Mnichov (v Německu). Tento dluhopis je potvrzením, ţe město Mnichov si půjčilo 100 marek (to bylo v roce 1995 ještě před zavedením eura) od majitele tohoto cenného papíru (například ode mne). Já mám tak potvrzení (dluţní úpis = dluhopis), ţe jsem městu Mnichov půjčil 100 marek a město Mnichov mi těchto 100 marek vrátí.
Dotazy na studenty: **Kdo je dlužníkem a kdo věřitelem?** *(dlužník = město Mnichov, věřitel = já).*
Dalšími druhy dluţných cenných papírů jsou kupóny, směnky a šeky. Všechny vlastně potvrzují, ţe si dluţník (který tento cenný papír vydal) půjčil peníze od věřitele (majitele tohoto CP) a ţe mu je vrátí.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Druhou skupinou cenných papírů jsou **majetkové cenné papíry**.
Ty vyjadřují jiný vztah. Máme tady akcii firmy Microsoft (i s podpisem Billa Gatese ☺).
Kdyţ budete vlastnit tuto akcii, co to znamená? Ţe si Microsoft od vás půjčil peníze a ţe vám je vrátí?
Ne. Znamená to, ţe se spolu s Billem Gatesem podílíte na podnikání ve firmě Microsoft, ţe jste „spoluvlastníky“ Microsoftu. Akcie je vlastně potvrzením vašeho podílu na majetku firmy Microsoft (proto jde o „majetkový“ CP).
A jako spolumajitelé Microsoftu máte právo:
a) účastnit se valné hromady akcionářů, na které se probírá, jak firma hospodaří, jaké má zisky, co bude dělat v dalších letech apod. Můţete na této valné hromadě vystupovat a hlasovat. (Hlasuje se podle počtu hlasovacích práv, takţe vás Bill Gates pravděpodobně přehlasuje ☺).
b) Dále máte nárok na dividendu.
Dotazy na studenty: **Co je to dividenda?** *(podíl na zisku společnosti, který akciová společnost vyplácí akcionářům)*.
Klikněte dále. Zmizí obrázek akcie a objeví se 2 otázky. Zeptejte se studentů:
Dotazy na studenty: **Co je rizikovější: akcie nebo dluhopisy?** *(To je jen zkouška, jestli studenti nespí. ☺ Mají to napsáno ve znění 1. otázky – akcie jsou rizikovější)*.

1. Proč jsou akcie rizikovější než dluhopisy? *(Protože jejich výnos je méně předvídatelný, je méně jistý. Jestliže si město Mnichov půjčilo 100 marek, tak mi je za 10 let vrátí a navíc mi bude vyplácet každý rok 6,5 % výnos za to, že si ode mne peníze půjčila. Kdežto dividendu Microsoftu dostat mohu, ale když firma nebude mít zisk nebo Bill Gates se rozhodne dividendu nevyplácet, nedostanu nic. Případně může vyplatit dividendu nižší než očekávám. Výnos z akcií je tak závislý na více faktorech – jak se daří firmě i jak rozhodne valná hromada. Výnos z dluhopisu je předem dán a závisí jen na tom, jestli mají dost peněz – hotovosti – na vyplacení majitelů dluhopisů)*.
2. Co je výnosnější? Akcie nebo dluhopisy? A proč? *(Výnosnější jsou akcie než dluhopisy. A je to proto, že jsou rizikovější — Jak hodnotit investice)*.

Zdroje

http://cs.wikipedia.org/wiki/Cenn%C3%A9_pap%C3%ADry

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Akcie a dluhopisy

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_50

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
cenné papíry, akcie, dluhopisy

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Co je akcie? Jak vznikne dluhopis? Můžu na nich vydělat nebo prodělat?

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Akcie a dluhopisy

Co je to akcie?

Akcie jsou majetkové cenné papíry, s nimiž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se na řízení společnosti (právo účasti a hlasování na valné hromadě akcionářů), na zisku společnosti (právo na dividendy) a na likvidačním zůstatku.

Akcie fungují na rozdíl od **dluhopisů** jako dividendové cenné papíry (equity), jejichž dividendový výnos není předem zaručen. Dokonce i když je společnost zisková, management může navrhnout zadržení zisku za účelem tvorby fondů pro budoucí investice.

Základní pojmy
Nominální hodnota akcie představuje podíl na majetku akciové společnosti vyplývající z vlastnictví akcie.

Součet nominálních hodnot všech akcií je roven výši **základního jmění**.

Dividenda je podíl na zisku společnosti vyplývající z vlastnictví akcie.

Výplata dividend není většinou předem zaručena a může mít formu peněžní dividendy, akciové dividendy (akcionář získá nové akcie zdarma či za zvýhodněnou cenu) nebo majetkové dividendy (např. zdarma výrobky či služby související s danou společností).

Tržní cena akcie (kurs akcie) je cena, za kterou se akcie obchoduje na kapitálovém trhu.

Akcionář má mimo jiné právo na podíl na zisku akciové společnosti - na tzv. dividendu. O její výši rozhoduje každý rok s ohledem na dosažený hospodářský výsledek valná hromada složená z akcionářů. Výše dividendy je proměnlivá, čímž se akcie odlišuje od cenných papírů s pevným a pravidelným výnosem (vkladní knížky, termínované vklady či obligace). V letech, kdy hospodaření akciové společnosti skončí ztrátou, nedojde k výplatě dividendy vůbec. Pokud akciová společnost docílí zisku, převyšuje zpravidla dividendový výnos zhodnocení instrumentů s pevným výnosem.

Kde se s akciemi obchoduje?
Na hlavním **trhu Burzy cenných** papírů Praha se obchodují cenné papíry největších společností. Většina akcií se obchoduje na volném trhu BCPP. Cenné papíry jsou na pražské burze obchodovány buďto formou tzv. fixingu nebo kontinuálně. Fixing v podstatě znamená, že agregované příkazy k nákupu a prodeji jsou zobchodovány za jednu cenu, která maximalizuje objem obchodů.

Jak obchodovat s akciemi?

S akciemi se obchoduje na burze cenných papírů. Přímý přístup k obchodování na burze mají jen obchodníci s cennými papíry s platnou licencí a s členstvím na burze. Obchody provádějí většinou také bankovní domy. S obchodníkem s cennými papíry musíte vždy uzavřít komisionářskou smlouvu, která vás oprávní k obchodování, tedy k podávání pokynů k nákupu či prodeji akcií. Pokyny realizují vyškolení makléři.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Jak začít obchodovat s akciemi?

Abyste mohli začít obchodovat s akciemi, stačí podepsat smlouvy upravující podmínky obchodování mezi vámi jako klientem a obchodníkem s cennými papíry. Zajděte do sídla společnosti, případně řešte uzavření smluv korespondenční cestou či pomocí internetu. Při osobní návštěvě si nezapomeňte vzít zejména občanský průkaz

zdroj:

http://trhy.mesec.cz/clanky/co-je-to-akcie/

http://investice.finance.cz/akcie/jak-obchodovat/zacatek-obchodovani/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Stavební spoření - úvod

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_51

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
cenné papíry, akcie, dluhopisy

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Jak vzniklo stavební spoření. Jak funguje stavební spořitelna.

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Stavební spoření - úvod

Stavební spoření

Myšlenku, jak vzniklo stavební spoření, si ukážeme na příkladu. Pan Adamec by si rád pořídil domek za 2 mil. Kč. Je schopen si spořit 100 tisíc korun ročně. Jeho sen by si tak sám mohl splnit až za 20 let.
Stejně tak pan Bílý by si rád pořídil domek za 2 milióny a může dávat bokem taky 100 tisíc ročně. A taky by musel čekat 20 let, než si peníze naspoří.
Stejně tak pan Cibulka, pan Dlouhý a pan Erban.
Všem by trvalo 20 let, než by si sami na své sny našetřili.
Jestliže ale dají své úspory dohromady, tak už po 4 letech budou mít dohromady potřebné 2 milióny a pan Adamec může bydlet ve svém.
Pan Adamec samozřejmě dále bude platit 100 tisíc korun ročně, tentokrát jako splátku půjčky od pana Bílého Cibulky, Dlouhého a Erbana. Ti samozřejmě také dále spoří.
Po 8 letech budou mít další 2 milióny a svůj sen si může splnit pan Bílý.
Po 12 letech může bydlet i pan Cibulka, po 16 letech pan Dlouhý a za 20 let poslední z nich, pan Erban.
Kdyby spořili samostatně, každý by bydlel až za 20 let.
Ale díky společnému spoření na tom nikdo z pánů není hůře, než kdyby spořili samostatně. Většina z nich je na tom dokonce lépe – někdo bydlí již za 4 roky, někdo za 8, 12 nebo 16 let.

Toto je hlavní myšlenka, která stála u zrodu stavebního spoření již v roce 1775.

V tomto roce byla v Anglii založena historicky první stavební spořitelna, Bulding Society. Členové spolku vkládali peníze do společného fondu a z něho pak byly poskytovány úvěry na bydlení.
O více než 100 let později byla v Německu pastorem von Bondeschwinghem založena Stavební spořitelna pro každého.
Velkého rozkvětu ale dosáhlo stavební spoření až po 1. světové válce. Ve zničeném Německu bylo obtížné půjčit si v bankách peníze na koupi nebo stavbu nemovitosti. Proto myšlenku svépomocného spoření na bytové účely oživil Georg Kropp (na snímku). Jeho Společenství přátel se setkalo s velkým zájmem obyvatel (= vyšel vstříc vysoké poptávce obyvatel Německa ☺).
První peníze jeho společenství poskytlo již za 3 roky, v roce 1924. O tom, kdo získá půjčku, rozhodovala náhoda (losovalo se). Teprve koncem 30. let bylo zavedeno nové (a spravedlivější) kritérium pro poskytnutí úvěru, tzv. bonitu. Tento princip se v podstatě využívá dodnes – i naše stavební spořitelny v ČR počítají tzv. hodnotící číslo každého žadatele o úvěr. Vyšší hodnotící číslo má ten, kdo spoří peníze rychleji a déle než ostatní.
Po 2. světové válce nastal boom stavebního spoření.

Zdroje:

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Asociace českých stavebních spořitelen: http://www.acss.cz/cz/stavebni-sporeni/historie-stavebniho-sporeni/

 http://www.svet-bydleni.cz/nejnovejsi-clanky/kde-se-vzalo-stavebni-sporeni-jak-to-vsechno-zacalo-a-jak-se-dostalo-do-nasich-zemi-nadejna-historie-stavebniho-sporeni.aspx

 Wikipedia: http://cs.wikipedia.org/wiki/Stavebn%C3%AD_spo%C5%99en%C3%AD

 Stavební spořitelna Wüstenrot: http://www.wuestenrot.at/webapp_homepage/spring/pages/de/unternehmen/konzern/geschichte/geschichte_einzelansicht.xhtml

Na předcházející hodině oznamte žákům a studentům téma další hodiny – stavební spoření.
Zadejte jim následující domácí úkol:

Zeptejte se svých rodičů:

a) zda vaše rodina má nebo dříve měla uzavřeno stavební spoření

b) proč ho vaši rodiče uzavřeli (nebo nikdy neuzavřeli).

Odpovědi rodičů si zapište.

Cíle:

- pochopit filozofii stavebního spoření,
- seznámit se s historií stavebního spoření.

prezentace : VI_Vrb_51_priloha

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Stavební spoření
úvod

Fakta nepřestanou existovat jen proto,
že je ignorujeme.

Aldous Huxley

Filozofie stavebního spoření

2.000.000 Kč
= 20 let po
100.000 Kč
ročně

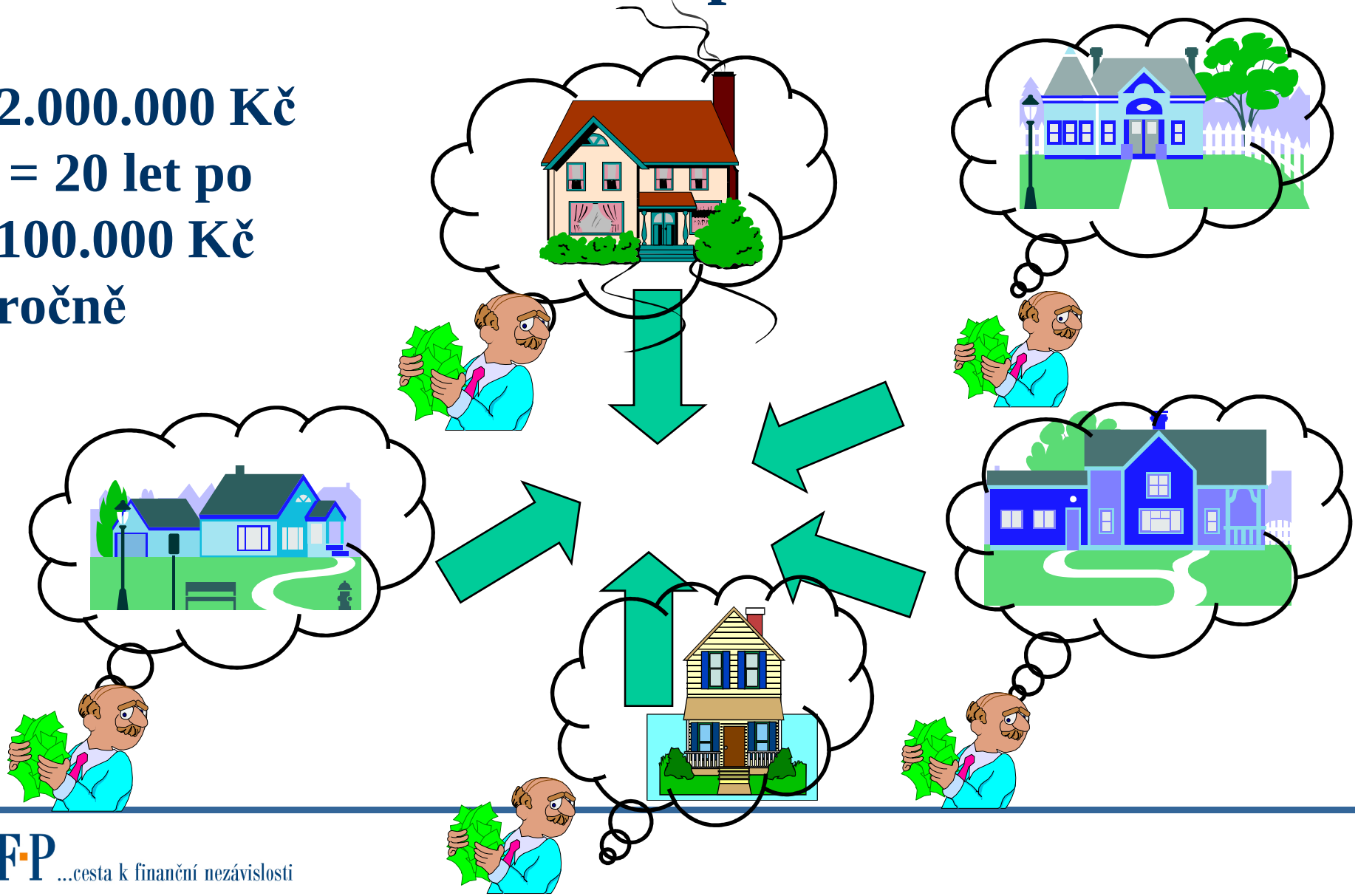

Filozofie stavebního spoření

2.000.000 Kč
= 20 let po
100.000 Kč
ročně

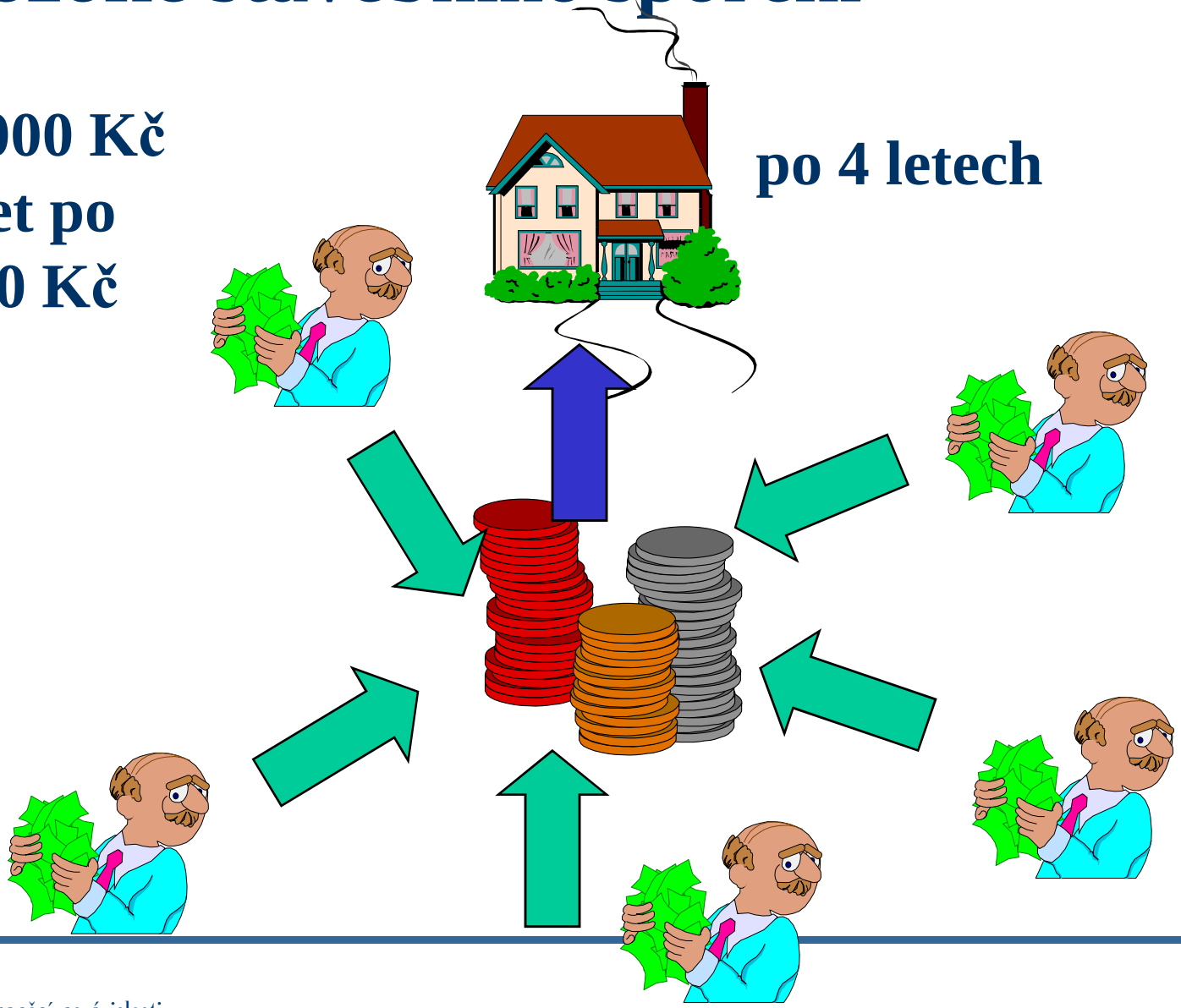

po 4 letech

Filozofie stavebního spoření

2.000.000 Kč
= 20 let po
100.000 Kč
ročně

po 4 letech

po 8 letech

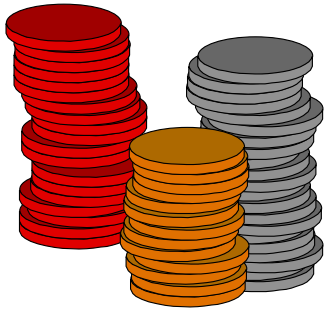

po 12 letech

po 20 letech

po 16 letech

Historie stavebního spoření

- 1775 * Building Society (Birmingham)
- 1885 * Stavební spořitelna pro každého (Bielefeld)
- 1921 * Společenství přátel (Georg Kropp)

- 1924 první peníze na stavby (losem) od konce 30. let úvěr na stavbu každému, kdo naspořil polovinu potřebné částky (hodnotící číslo = bonita)

Historie stavebního spoření

- **po 1945 – boom**
  (SRN, Rakousko)

- **po 1990 – střední Evropa**
  (ČR, SR, Maďarsko, Polsko)

- **po 2000 –** Chorvatsko, Rumunsko, Čína, Kazachstán

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Stavební spoření v ČR

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_52

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
spoření

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Jak funguje stavební spořitelna ČR.

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Stavební cvičení

Cílová částka: celková peněžní částka, na kterou se uzavírá smlouva o stavebním spoření. Je dána součtem vkladů klienta, úroků připsaných stavební spořitelnou, státními příspěvky a úvěrem, který může klient čerpat. Cílovou částku nelze překročit, lze ji ale po dohodě se stavební spořitelnou zvýšit.
Bonita: schopnost klienta (domácnosti) splácet úvěr nebo jiné závazky.
Hodnotící číslo: jedna z podmínek pro poskytnutí úvěru ze stavebního spoření. Způsob výpočtu hodnotícího čísla stanoví stavební spořitelna a zohledňuje v něm délku spoření klienta i částky, které již klient naspořil.
Překlenovací úvěr (meziúvěr): úvěr, který stavební spořitelna poskytne těm žadatelům, kteří dosud nesplňují zákonné podmínky a podmínky stavební spořitelny (výše hodnotícího čísla) pro přidělení řádného úvěru. Překlenovací úvěr musí být použit pro financování bytových potřeb v souladu se zákonem.
Stavební spoření: účelové a dlouhodobé spoření u specializované banky (stavební spořitelny). Spočívá v přijímání vkladů od účastníků stavebního spoření, v poskytování úvěrů účastníkům stavebního spoření a v poskytování státního příspěvku fyzickým osobám.
Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření: zákon, který upravuje podmínky stavebního spoření. Byl několikrát novelizován, nejvýznamnější novelou z r. 2003 byla snížena státní podpora (státní příspěvek) z 25% na 15%, zvýšena maximální částka, na kterou je možno získat státní příspěvek (z 18 tisíc na 20 tisíc ročně) a prodloužena minimální doba pro vznik nároku na přidělení státního příspěvku (z 60 měsíců na 72 měsíců). Od roku 2012 je státní příspěvek 10% z max. 20 tisíc Kč ročně.
Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách: zákon, který upravuje činnost stavebních spořitelen. Stavební spořitelny jsou specializovanými bankami a jejich činnost se řídí také tímto zákonem.

prezentace: VI_Vrb_52_priloha

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Stavební spoření v ČR

Cílem života je sebezdokonalování
a naším posláním je zdokonalovat sami sebe.

Oscar Wilde

Základní principy stavebního spoření

<u>Určeno pro</u>

- **občany ČR, kteří chtěji:**
  - **úvěr na stavební potřeby (min. 2 roky)**
  - **pouze spořit (min. 60/72 měsíců) - „přátelští klienti“**
- **občany EU s povolením k pobytu v ČR (r.č.)**
- **fyzické osoby s trvalým pobytem v ČR (r.č.)**
- **právnické osoby (bez státního příspěvku)**

Základní principy stavebního spoření

Státní podpora

- **25 % z roční částky, max. z 18.000 Kč** (do 31.12.2003)
- **15 % z roční částky, max. z 20.000 Kč** (od 1. 1. 2004)
- **10 % z roční částky, max. z 20.000 Kč** (od 1. 1. 2012)

Poplatky

- **1 % z cílové částky**
- **250 – 350 Kč ročně za vedení účtu**
- **100 – 150 Kč za evidenci úrokového zvýhodnění**

Základní principy stavebního spoření

- Zdanění výnosů (od 1.1.2012)
- Úroky z vkladů 1 – 4 % p.a.
- Úroky z úvěrů 3 – 6 % p.a.
- Min. vklad 100 Kč měsíčně
  = produkt dostupný pro každého
- Max. vklad 1500 / 1666 Kč měsíčně,
  tj. 18 / 20 tis. Kč ročně
  celkem cca 120 / 150 tis. Kč

Výhody stavebního spoření

- Pojištění vkladů
- nízké riziko (kreditní i riziko volatility)
- dobré image sektoru stavebních spořitelen
- konstantní výnos
- vysoký výnos, státní příspěvek
- kombinace s úvěrem
- úrok z úvěru = odpočitatelná položka

Nevýhody stavebního spoření

- Likvidita
- limit 20 000 Kč / rok
- poplatek 1 % z cílové částky
- poplatky za vedení účtu
- zdanění úroků
- není právní nárok na úvěr
- poplatek za úvěr
- účelová vázanost úvěru

Stavební spořitelny

- Na těchto základech můžete stavět
- Řešení vašeho bydlení
- Specialista na bydlení
- Abyste rychleji bydleli lépe
- Bydlení pro každého

Raiffeisen STAVEBNÍ SPOŘITELNA
Specialista na bydlení

HYPO STAVEBNÍ SPOŘITELNA
... tady jste doma

Českomoravská stavební spořitelna
Na těchto základech můžete stavět

STAVEBNÍ SPOŘITELNA
ČESKÉ SPOŘITELNY

wüstenrot
STAVEBNÍ SPOŘITELNA

MODRÁ PYRAMIDA
PRO RODINU A BYDLENÍ

Stavební spořitelny

1 STAVEBNÍ SPOŘITELNA ČESKÉ SPOŘITELNY

2 Raiffeisen STAVEBNÍ SPOŘITELNA Specialisté na bydlení

3 Českomoravská stavební spořitelna Na těchto základech můžete stavět

4 wüstenrot STAVEBNÍ SPOŘITELNA

5 MODRÁ PYRAMIDA PRO RODINU A BYDLENÍ

A

B

C

D

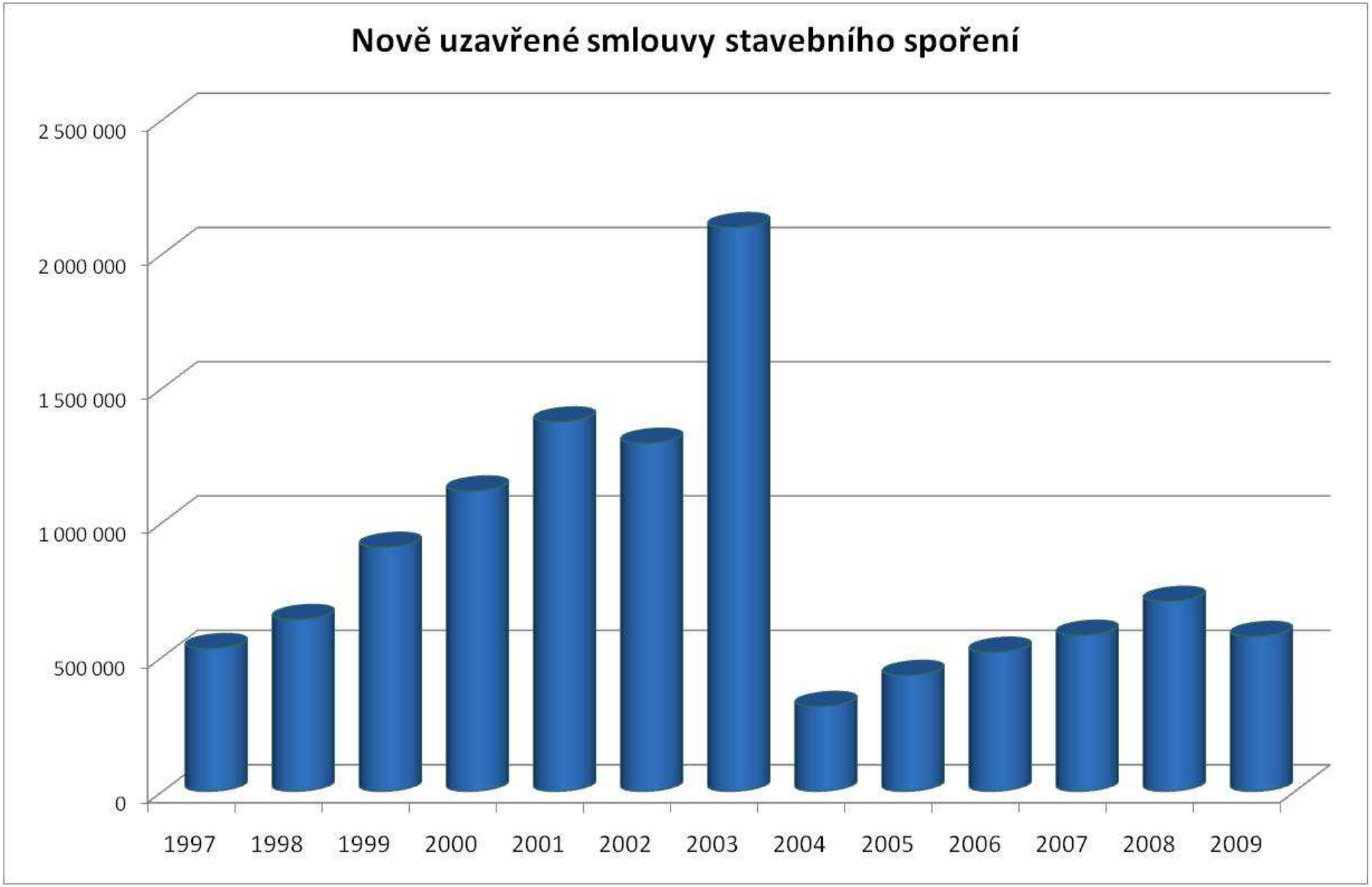
Nově uzavřené smlouvy stavebního spoření
2 500 000
2 000 000
1 500 000
1 000 000
500 000
0
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Stavební spoření cvičení.

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_53

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
spoření

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Jednoduché příklady ze života.

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Stavební spoření - cvičení

V této lekci aplikujeme finanční matematiku pro pochopení role stavebního spoření v rodinném portfoliu.

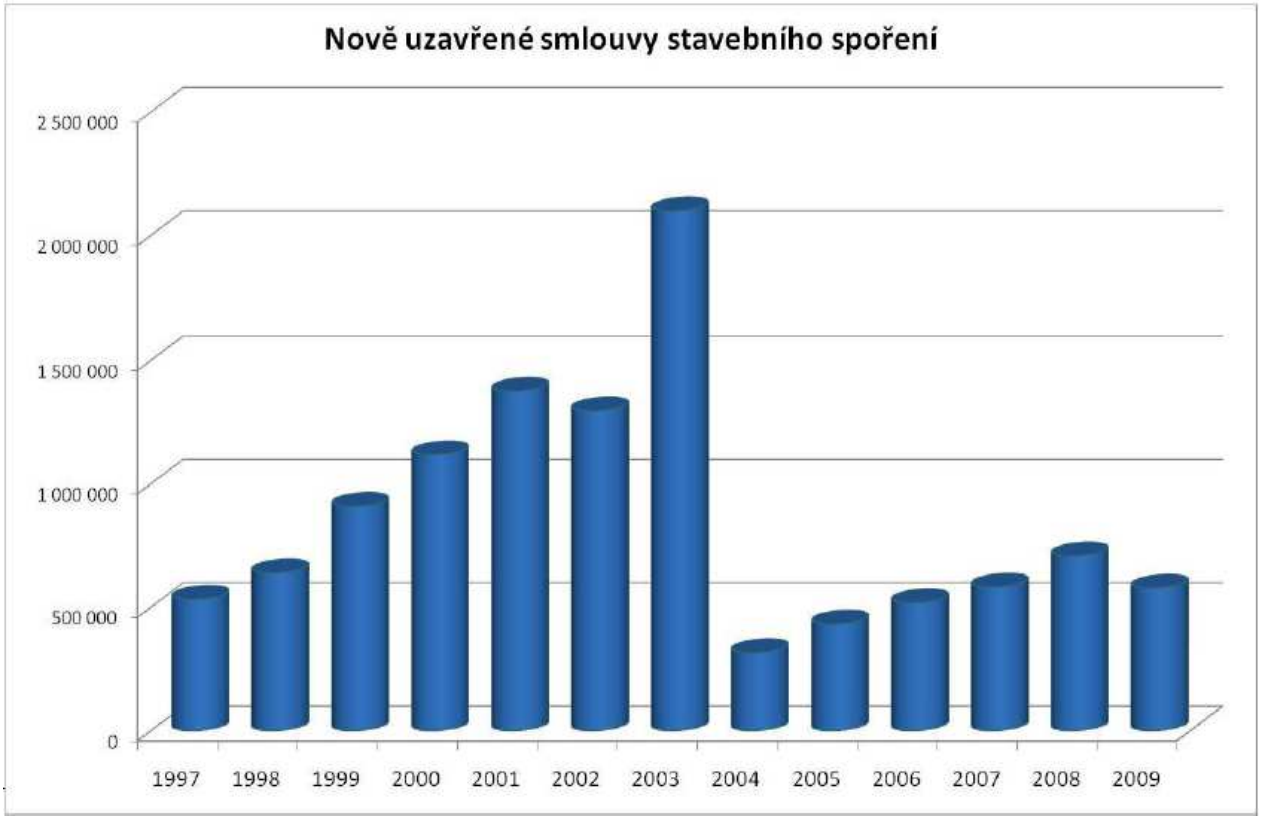

Dotazy na žáky:

a) Co znamenají sloupce v grafu? *(počet nově uzavřených smluv o stavebním spoření od roku 1997 do roku 2009)*

b) Počet uzavřených smluv od roku 1997 do roku 2001 rostl. Proč v roce 2002 došlo k poklesu zájmu lidí o stavební spoření? *(skoro každá rodina už měla v té době uzavřeny smlouvy o stavebním spoření – v roce 2002 běželo téměř 5 mil. smluv, tzn. skoro každý druhý občan ČR měl platnou smlouvu – toto se z grafu vyčíst nedá, ale můžeme pokles interpretovat jako POKLES TEMPA RŮSTU uzavíraných smluv o stavebním spoření).*

c) Proč došlo v následujícím roce (2003) k prudkému nárůstu počtu uzavřených smluv (přes 2 mil. nových smluv)? *(na to by měli žáci na základě znalostí z minulých hodin přijít – jde o to, že od 1.1.2004 se změnily podmínky – pokles státního příspěvku, prodloužení povinné doby*

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

spoření. Proto koncem roku 2003 mnoho lidí uzavíralo další smlouvy, aby využily končících výhodnějších podmínek.)

d) Proč došlo v dalším roce, 2004, k obrovskému poklesu počtu uzavřených smluv? *(tak to je snad jasné – to by měli žáci odpovědět bez váhání (pokud před chvílí dávali pozor ☺ - jde o důsledek změny zákona o stavebním spoření).*

e) V dalších letech se opět postupně oživuje zájem o stavební spoření. Proč ale došlo v roce 2009 k dalšímu poklesu zájmu, když zákon (= podmínky) je stále stejný? *(nechejte žáky, ať přemýšlejí. Pomáhejte jim odkazy na to, k čemu v tomto roce došlo – ekonomická recese, růst nezaměstnanosti, … Některým by mělo dojít, že zájem o nové smlouvy poklesl právě kvůli hospodářské krizi – lidé se bojí zavazovat na 6 let k placení částek, když mohou pokračovat v končících smlouvách nebo raději peníze držet pro případ zhoršení finanční situace rodiny).*

Cvičení – staré stavební spoření

Pan Strouhal uzavřel v roce 2000 smlouvu o stavebním spoření. Vkládal koncem každého roku 10.000 Kč.
Dotazy na žáky: **a) Kolik dostával pan Strouhal od státu (jak vysoký měl státní příspěvek)?** *(státní příspěvek byl 25 % = 2.500 Kč ročně)*
b) Jakou minimální dobu musel pan Strouhal spořit, aby měl nárok na státní příspěvek? *(minimálně 60 měsíců = 5 let – smlouva byla ještě podle starých podmínek – viz ML 5.1.2. Stavební spoření v ČR)*
c) Kolik měl po 5 letech naspořeno? Použijte tabulky nebo finanční kalkulačku. (studenti by měli sami přijít na to, že jim chybí jeden údaj – úroková sazba, kterou stavební spořitelna úročí vklady účastníků ☺ Úspěšného studenta odměňte (pochvalou, malou známkou, pamlskem, kterých máte hodně (velikonoční vajíčko, vánoční cukroví apod.) ☺☺) Odpovězte otázkou, **jaká úroková sazba v té době byla obvyklá?** *(byly to 3 – 4 % p.a., počítejte se 3 % p.a.)*
POZOR: použijte tabulku č. 2, ne tabulku č. 1 (vklady jsou 1x ročně).

Cvičení – nové stavební spoření

Paní Strouhalová, manželka pana Strouhala, uzavřela smlouvu o stavebním spoření až v roce 2004. Koncem každého roku vkládala stejnou částku jako její manžel: 10.000 Kč.
Dotazy na žáky:
a) Kolik dostávala paní Strouhalová od státu (jak vysoký byl státní příspěvek)? *(státní příspěvek byl nižší - 15 % = 1.500 Kč ročně)*

b) Jakou minimální dobu musela paní Strouhalová spořit, aby měla nárok na státní příspěvek? *(minimálně 72 měsíců = 6 let – smlouva byla už podle nových podmínek – viz ML 5.1.2. Stavební spoření v ČR)*

c) Kolik měla po 6 letech naspořeno, připisovala-li stavební spořitelna stejnou úrokovou sazbu jako jejímu manželovi, tj. 3 % p.a.? Použijte tabulky nebo finanční kalkulačku.

(Paní Strouhalová má naspořeno více než její manžel: přes 74 tisíc Kč).

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

d) Jak je možné, že má naspořeno více, než její manžel, když má nižší státní příspěvek?

(To je jen zkouška zdravého selského rozumu žáků. Je to samozřejmě tím, že paní Strouhalová spoří 6 let, uloží tedy o 10.000 Kč více, než její manžel ☺).

e) Kolika % jsou vklady paní Strouhalové zhodnocovány?
Tento úkol řešíme podobně jako u pana Strouhala:

Vklady paní Strouhalové jsou zhodnocovány „pouhými“ 8,5 % ročně (po zohlednění poplatků je výnosnost cca 5,5 – 6 % p.a.).

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Demografická situace v ČR

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_54

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
populace, obyvatelstvo, pracující, důchodci

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Proč se dožíváme vyššího věku a jako to bude vypadat s námi, až půjdeme do důchodu.

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Demografická situace v ČR

Demografická situace v nejbližších desetiletích neumožní takovou míru solidarity lidí v produktivním věku s lidmi v postproduktivním věku jako dnes. Budoucí důchodci se tak budou muset mnohem více spoléhat na své úspory než dnešní důchodci. Očekávaný nepříznivý demografický vývoj se tak přímo dotýká dnešních studentů a žáků.

prezentace: VI_Vrb_54_priloha

zdroj KFP.cz

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Demografická situace v ČR

For age and want save while you may.
Pro stáří a nouzi šetři dokud můžeš.

Anglické přísloví

Kolik bylo dříve pracujících a důchodců?

	pracující : důchodci
Rok 1900	10 : 1
Rok 2000	4 : 1
Rok 2060	??

Věk obyvatel ČR v roce 2010

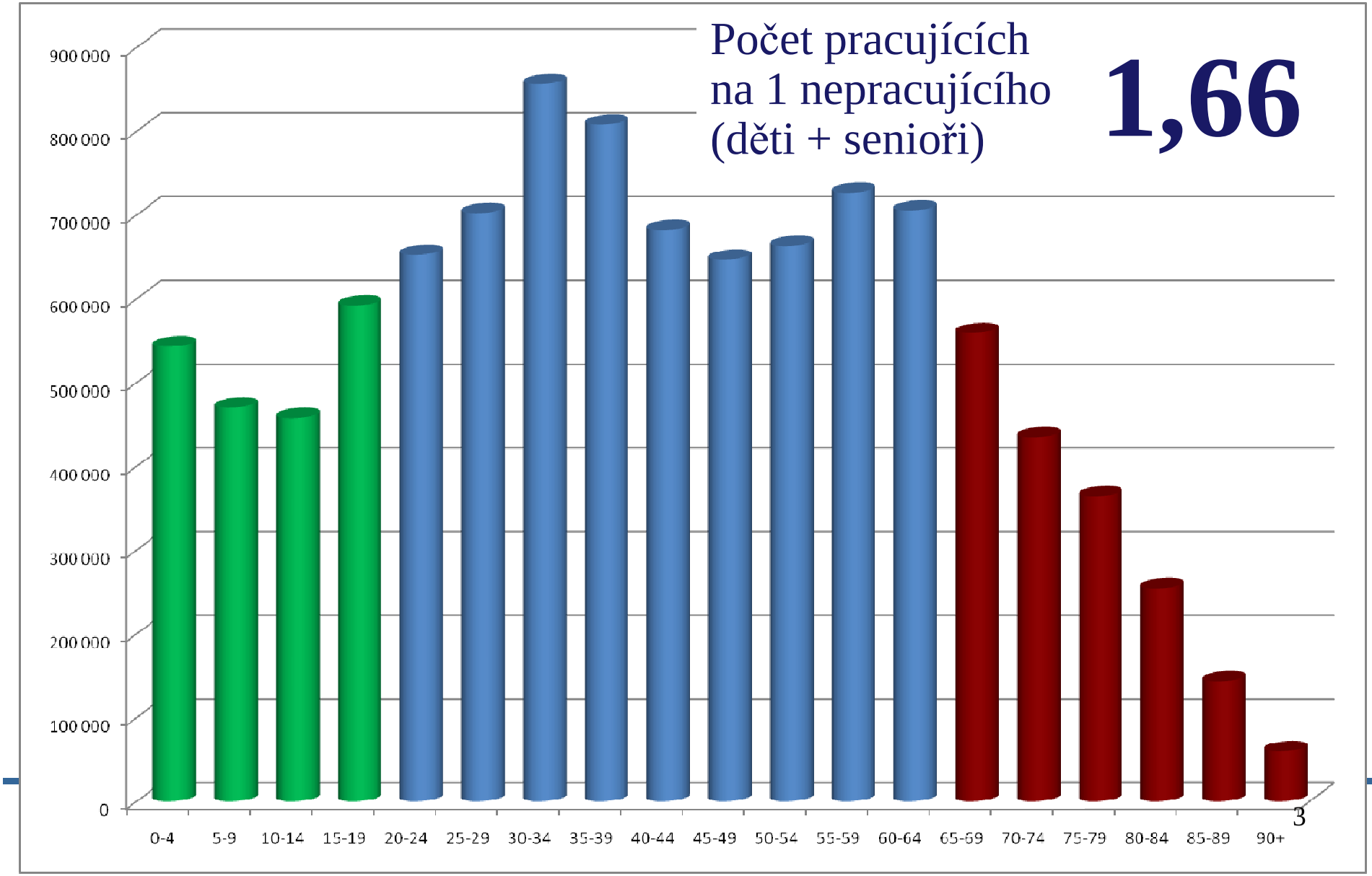

Věk obyvatel ČR v roce 2060 (po 50 letech)

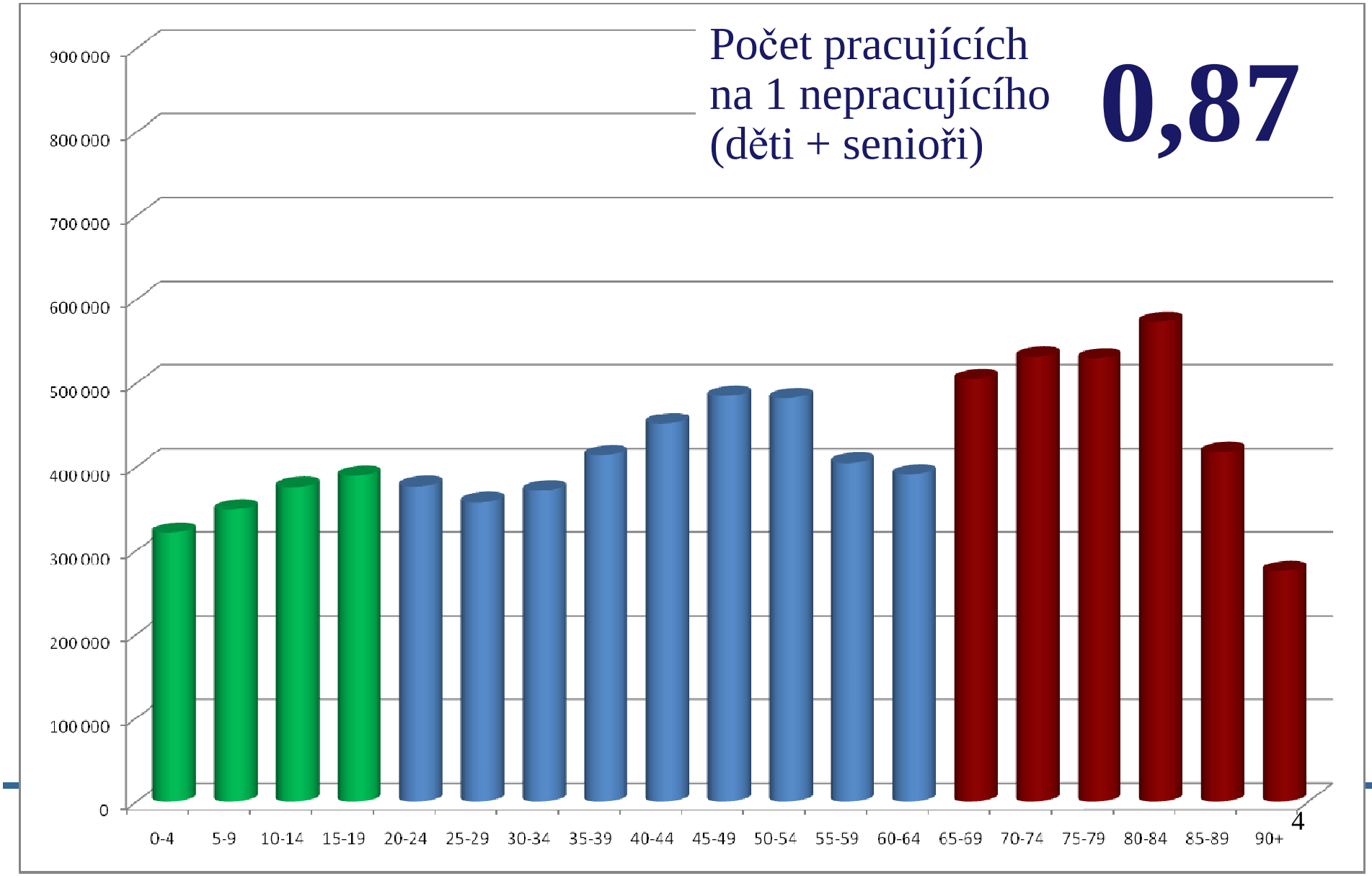

Jak se bude vyvíjet poměr mezi pracujícími a seniory (důchodci)?

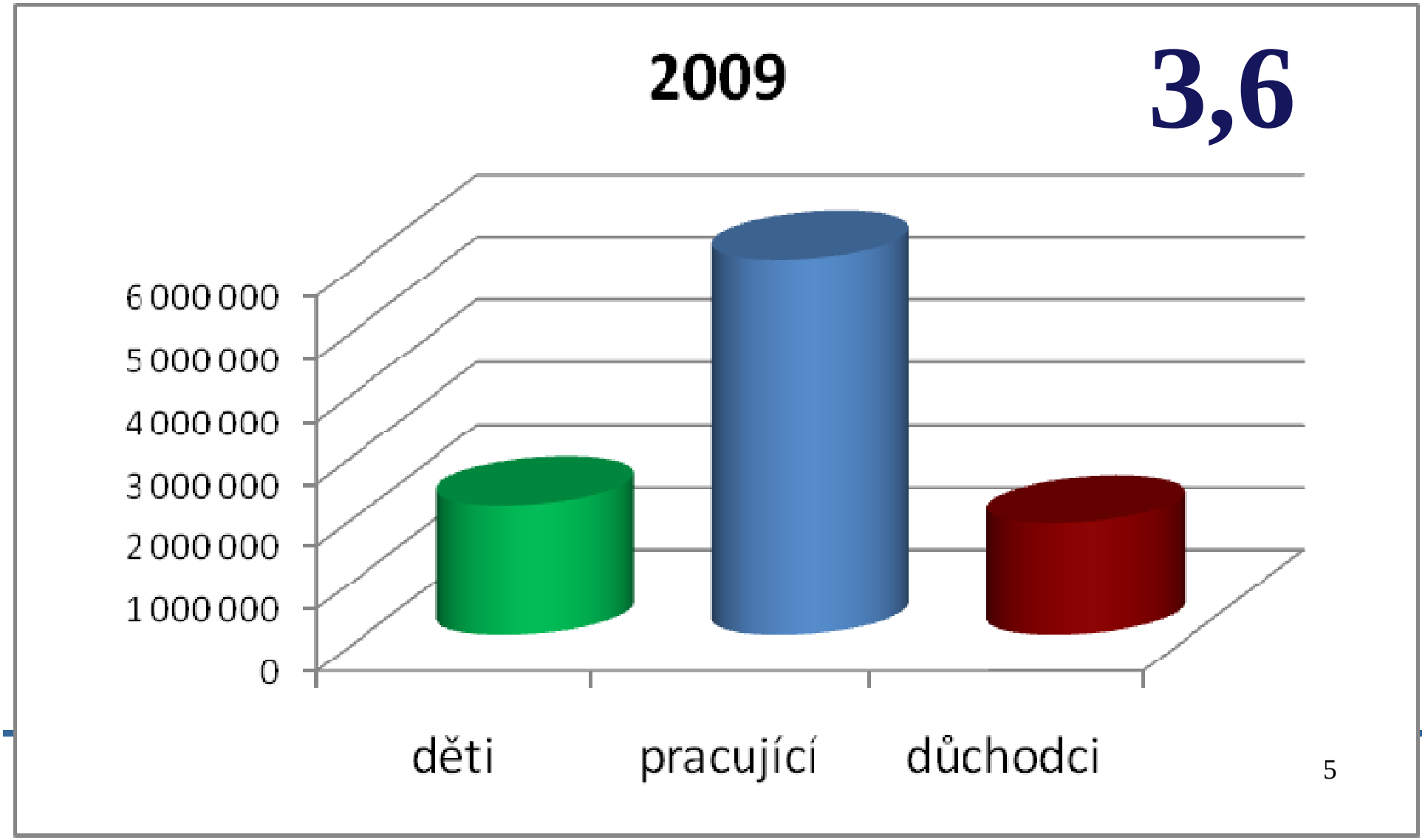

Jak se bude vyvíjet poměr mezi pracujícími a seniory (důchodci)?

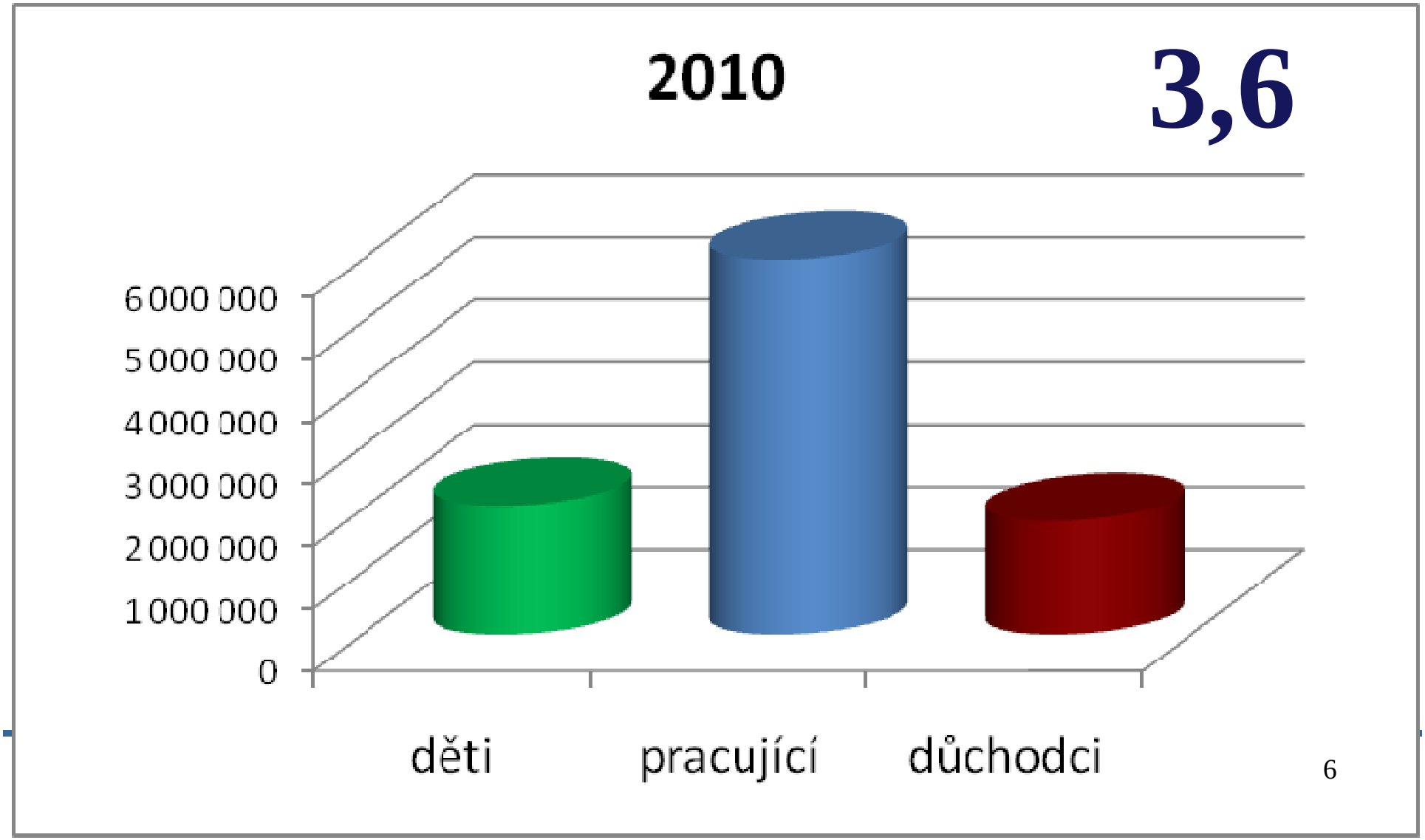

Jak se bude vyvíjet poměr mezi pracujícími a seniory (důchodci)?

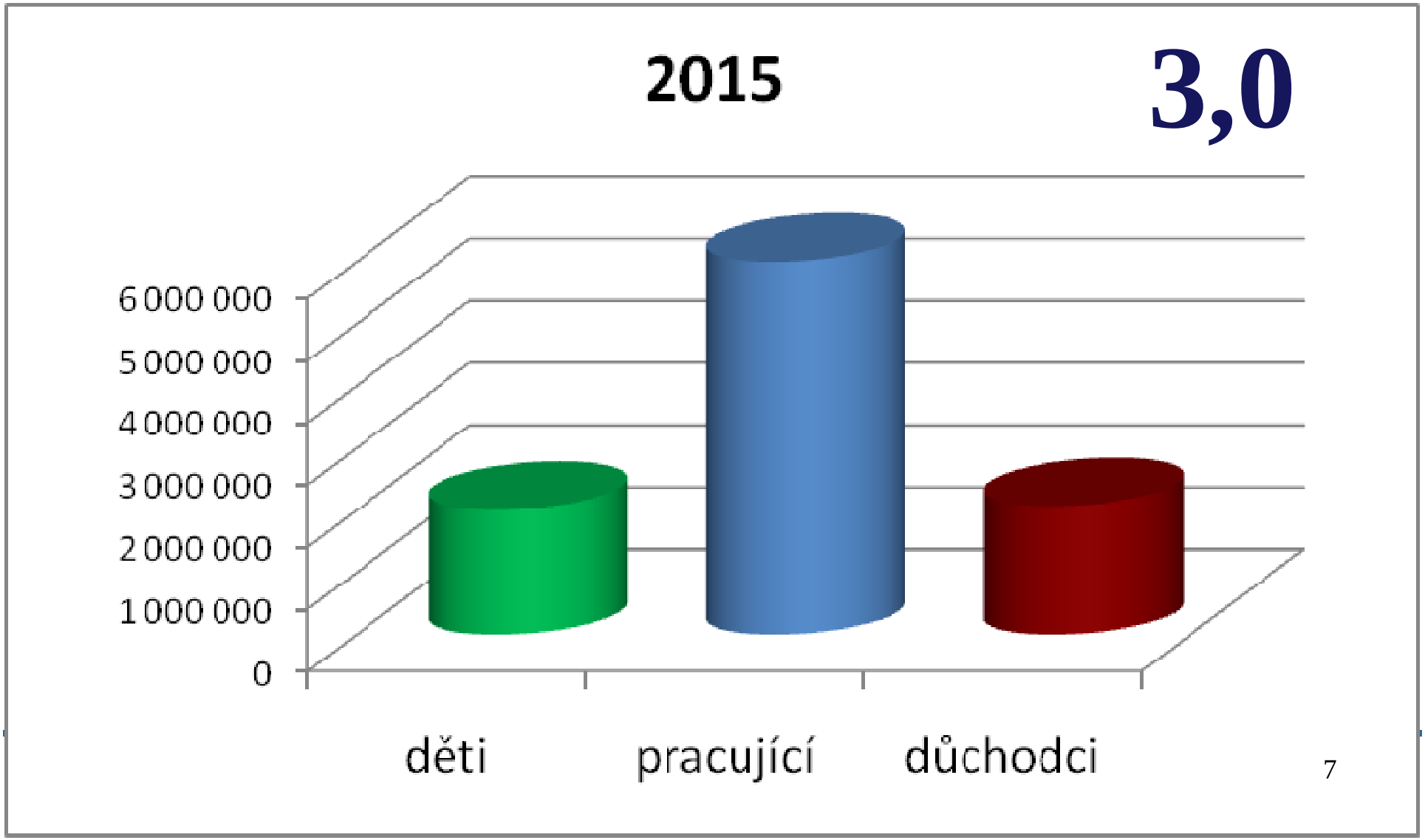

Jak se bude vyvíjet poměr mezi pracujícími a seniory (důchodci)?

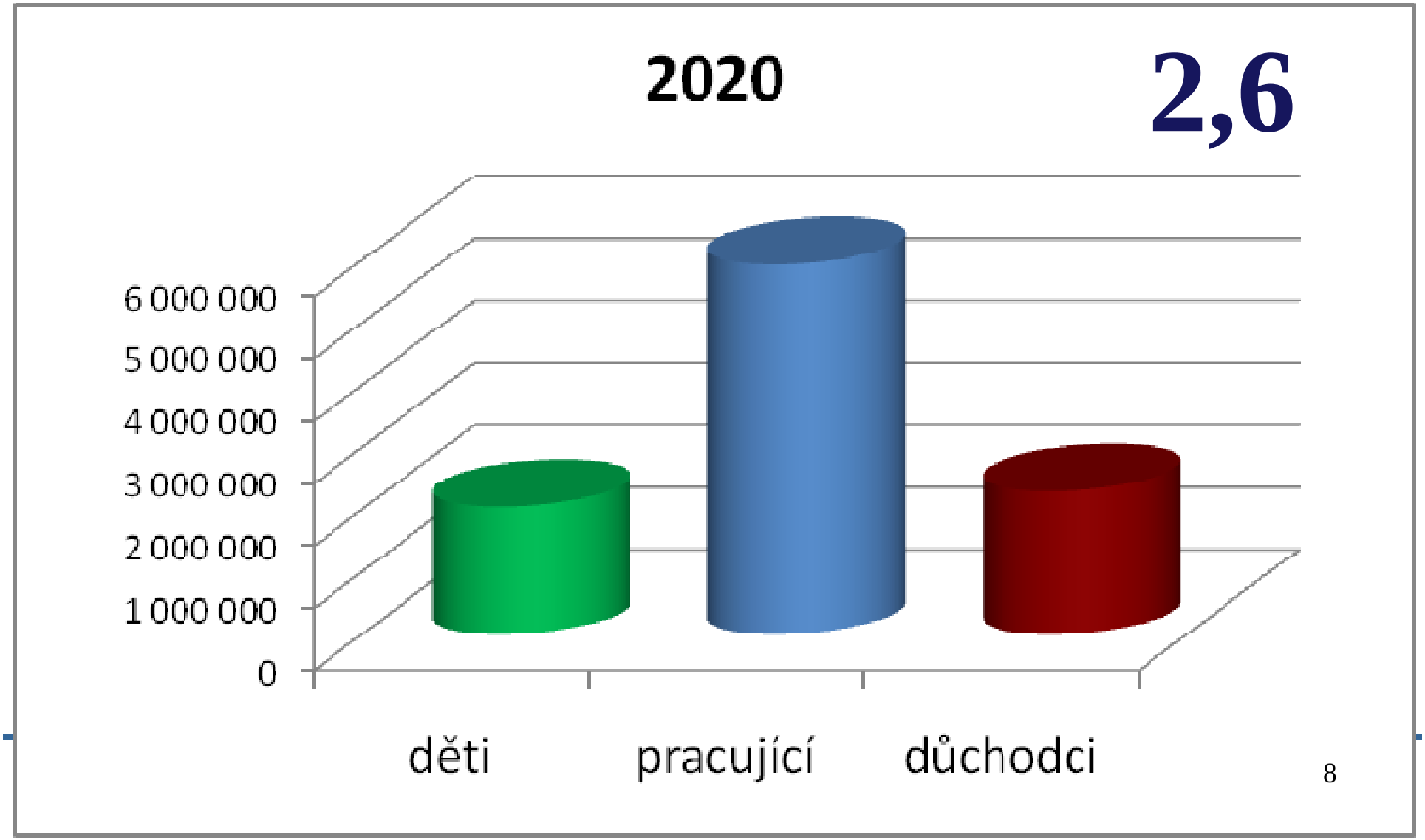

Jak se bude vyvíjet poměr mezi pracujícími a seniory (důchodci)?

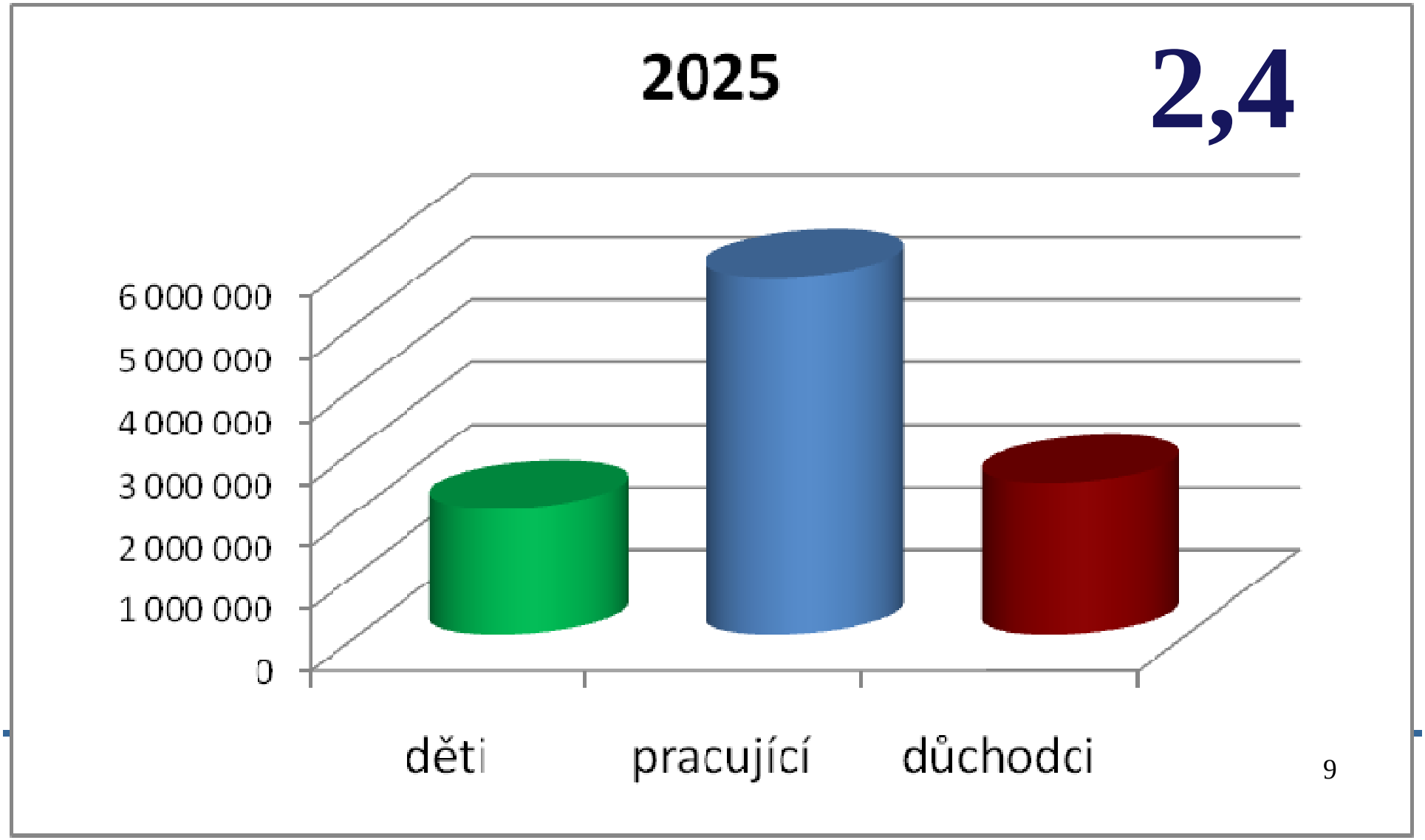

Jak se bude vyvíjet poměr mezi pracujícími a seniory (důchodci)?

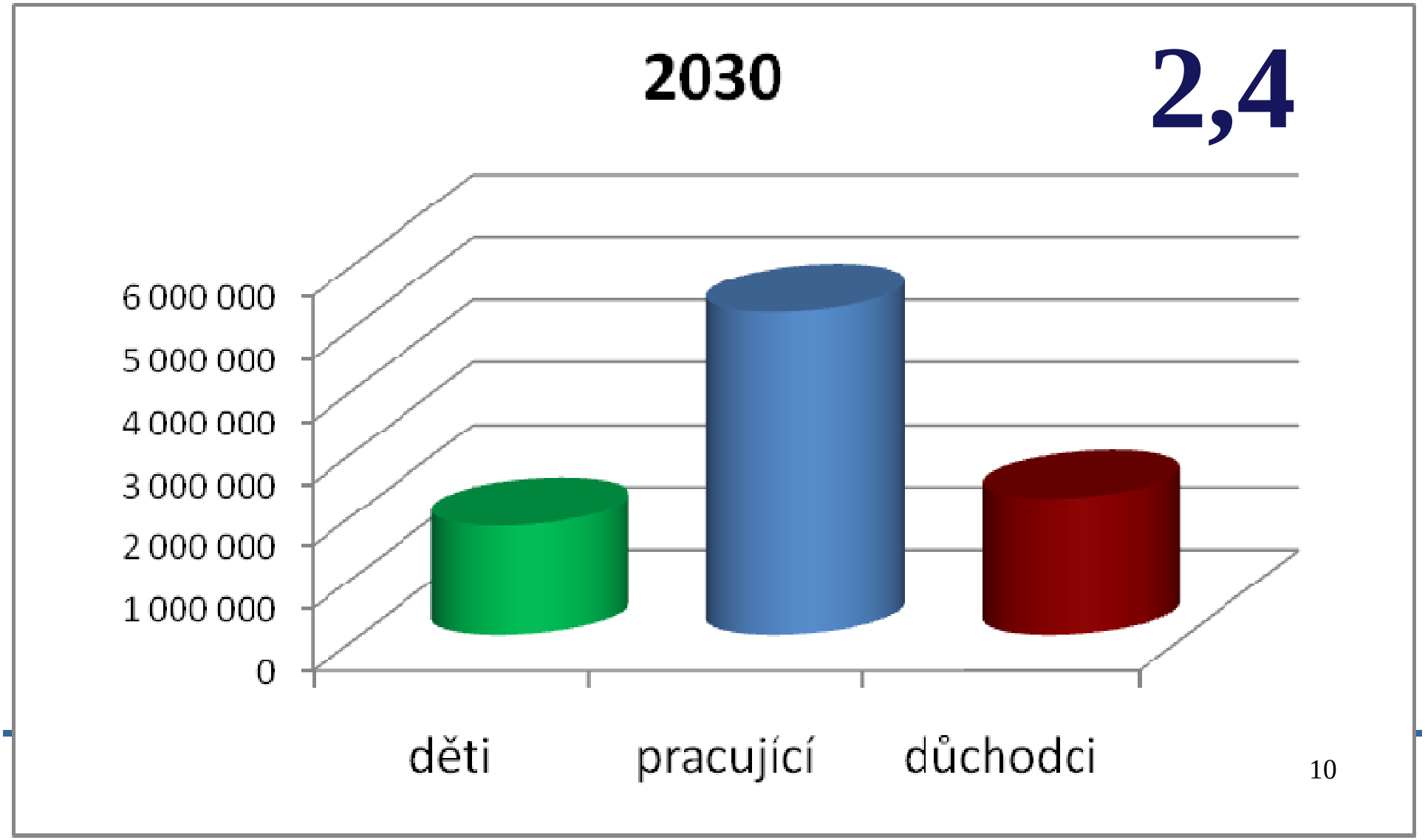

Jak se bude vyvíjet poměr mezi pracujícími a seniory (důchodci)?

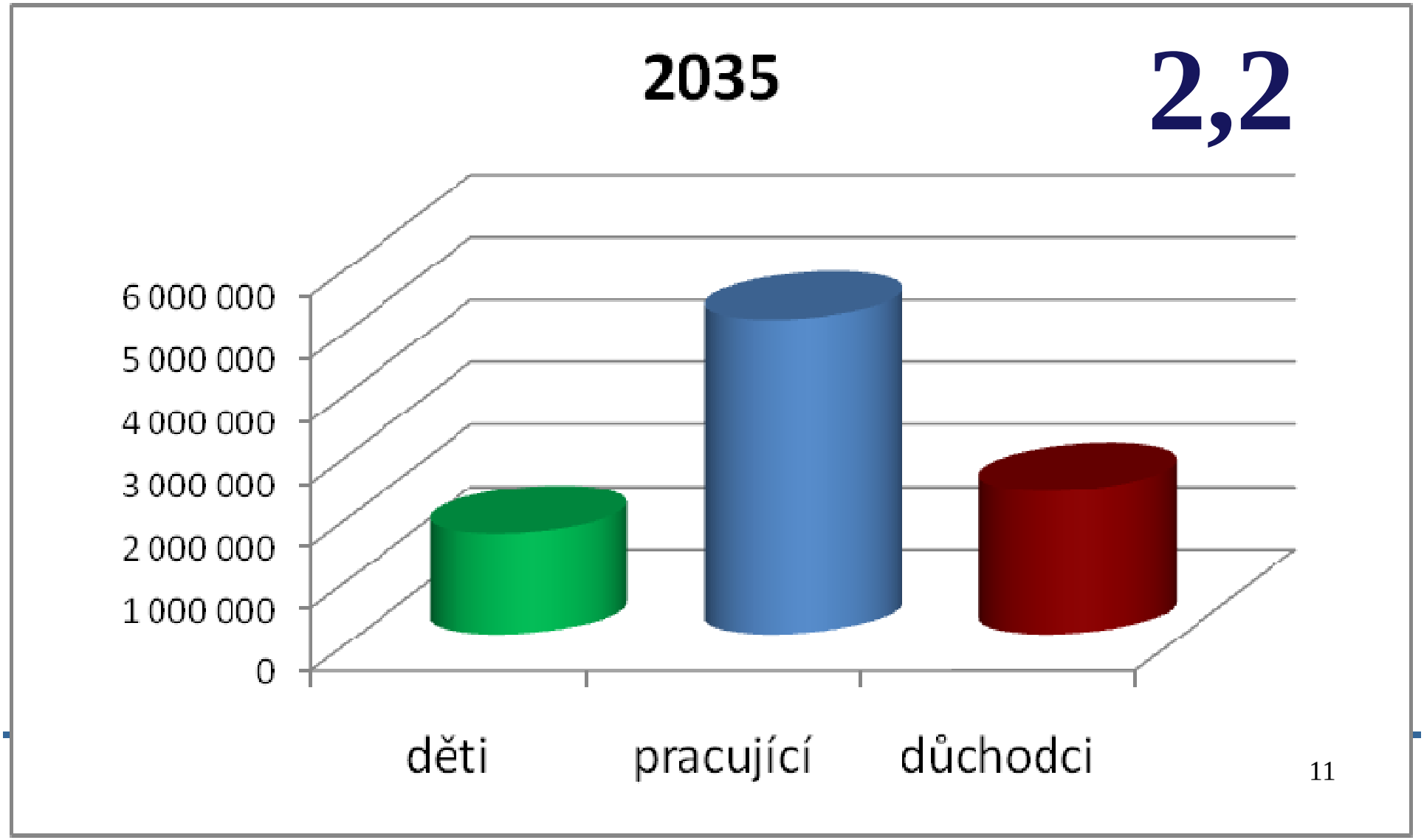

Jak se bude vyvíjet poměr mezi pracujícími a seniory (důchodci)?

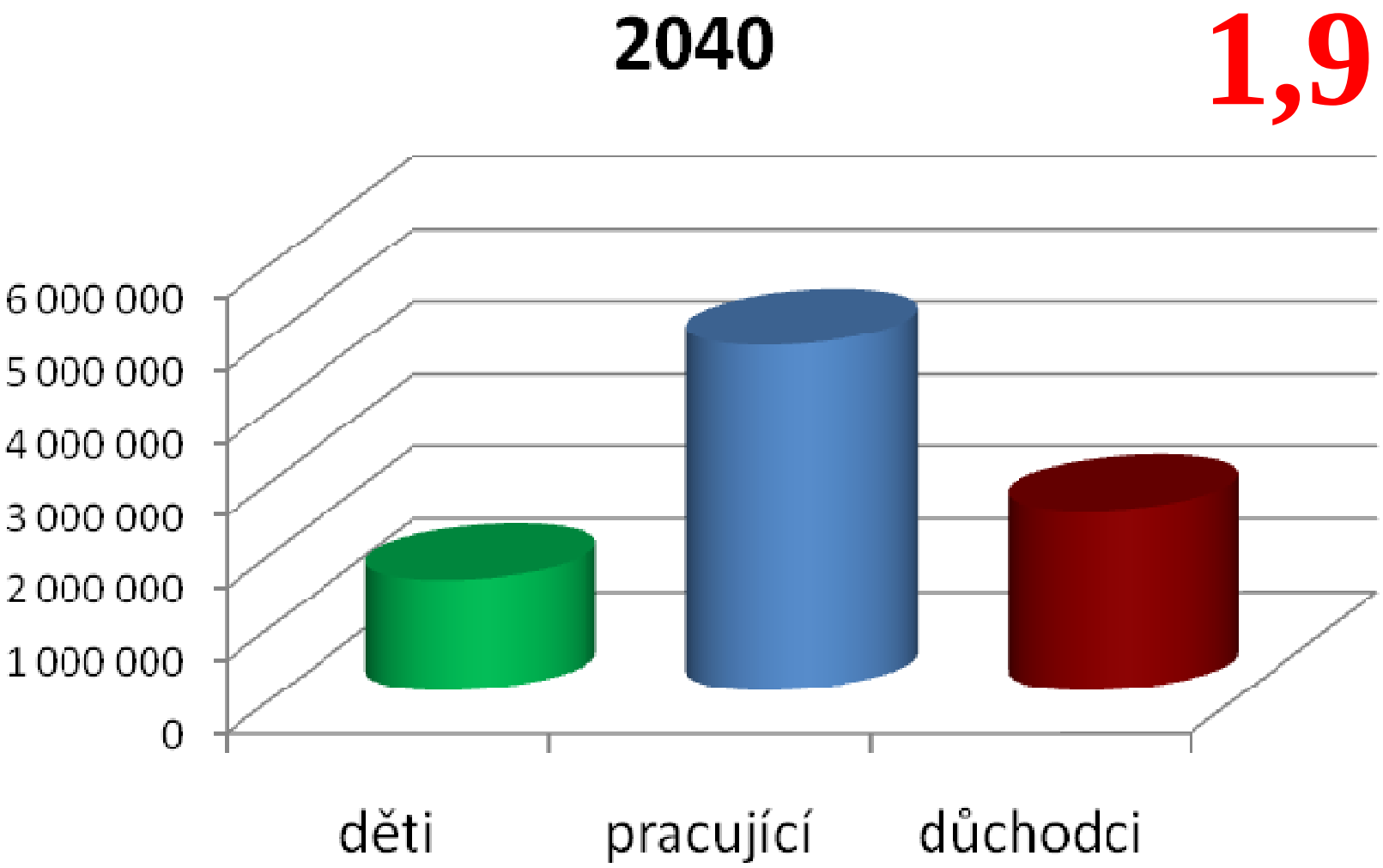

Jak se bude vyvíjet poměr mezi pracujícími a seniory (důchodci)?

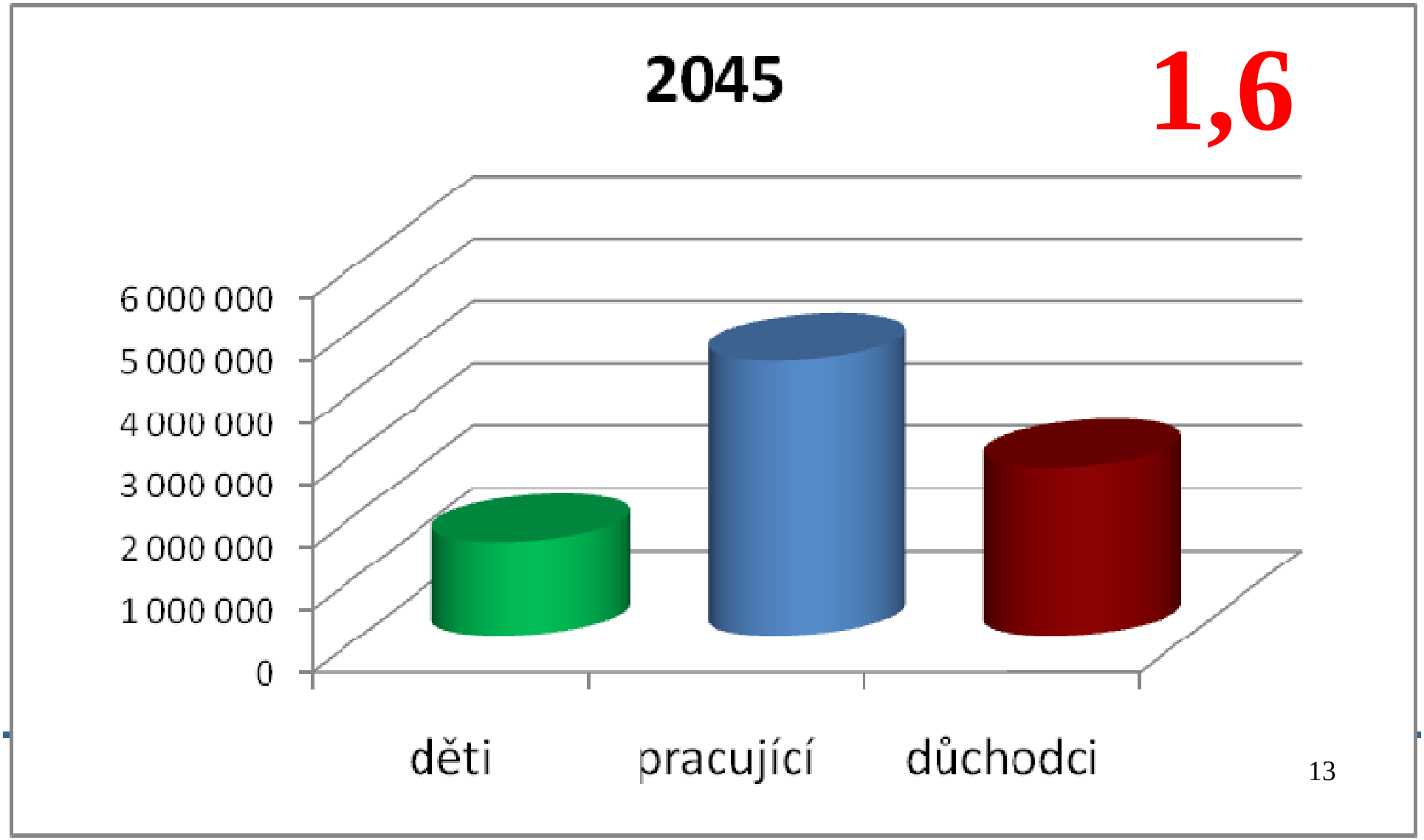

Jak se bude vyvíjet poměr mezi pracujícími a seniory (důchodci)?

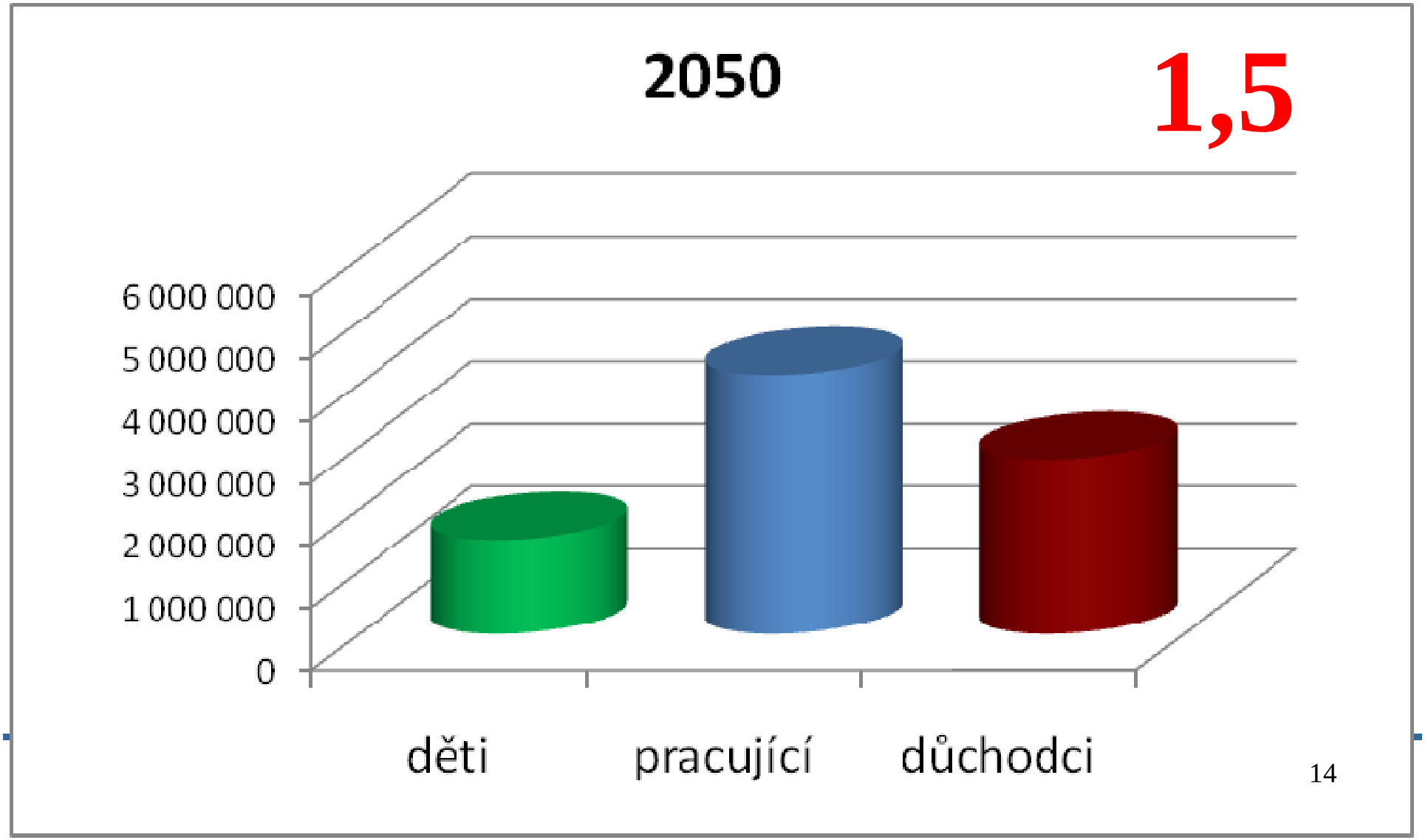

Jak se bude vyvíjet poměr mezi pracujícími a seniory (důchodci)?

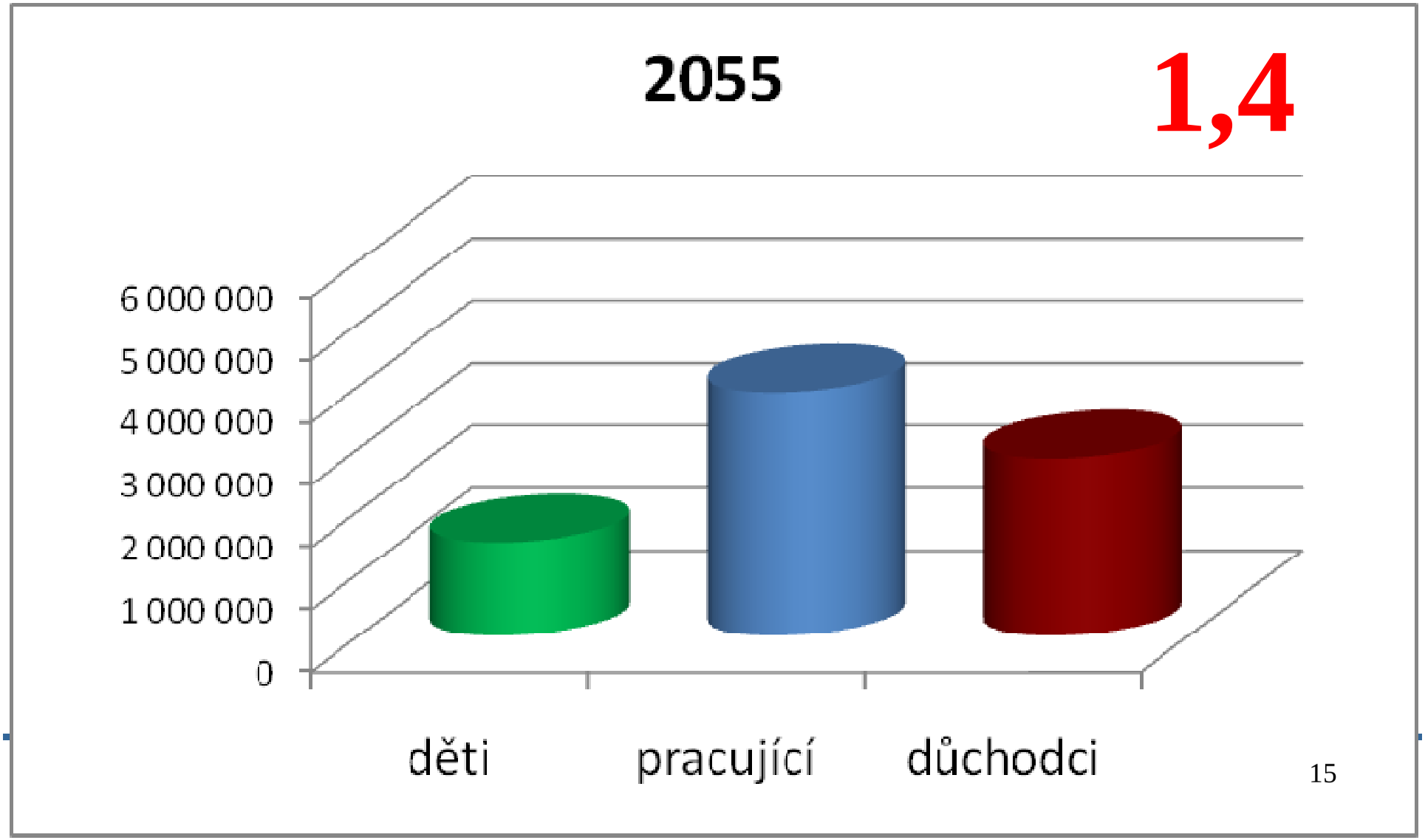

Jak se bude vyvíjet poměr mezi pracujícími a seniory (důchodci)?

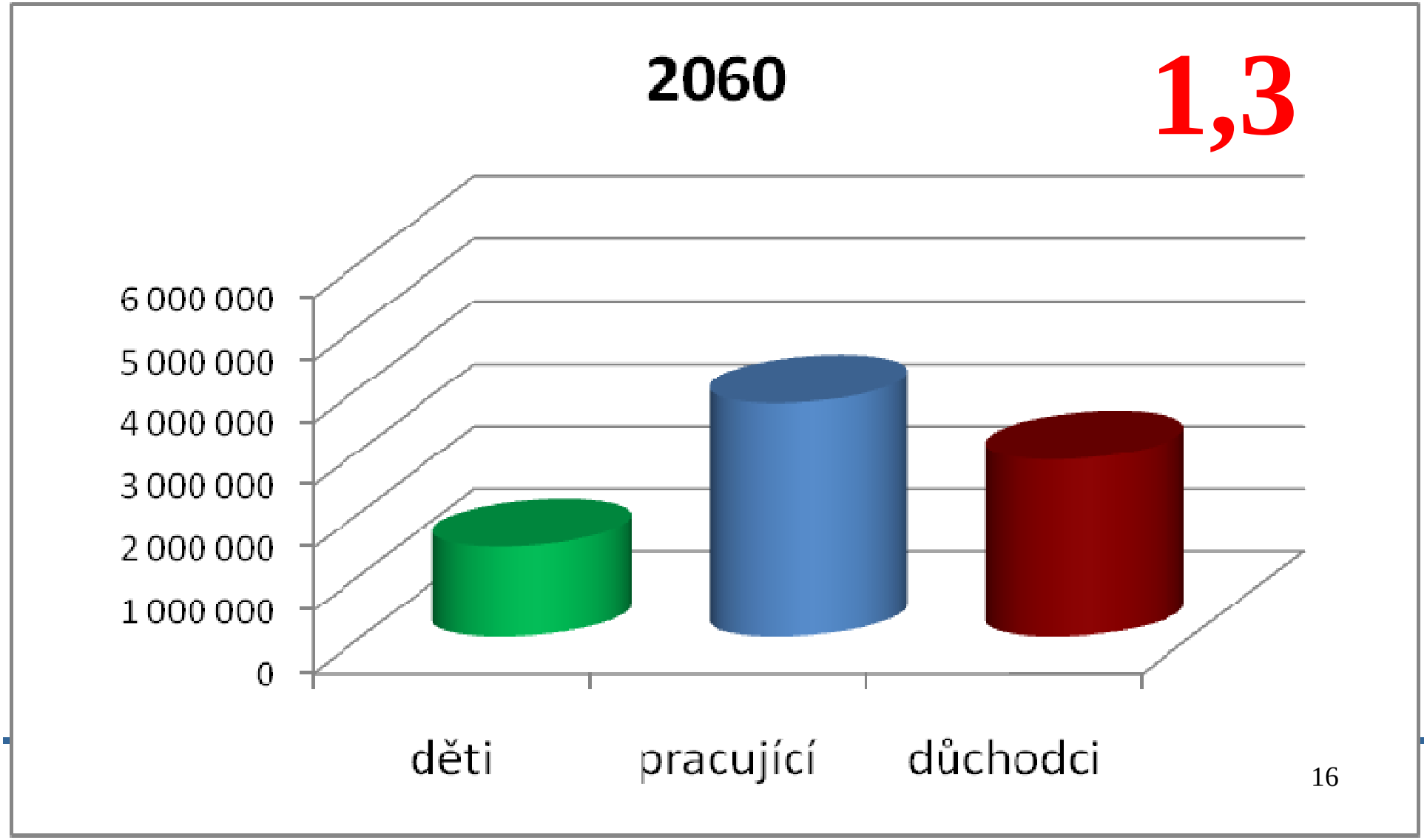

Kolik bylo dříve pracujících a důchodců?

	pracující : důchodci
Rok 1900	10 : 1
Rok 2000	4 : 1
Rok 2060	??

Kolik bylo dříve pracujících a důchodců?

	pracující : důchodci
Rok 1900	10 : 1
Rok 2000	4 : 1
Rok 2060	1,3 : 1

Jak se bude vyvíjet poměr mezi pracujícími a dětmi + seniory?

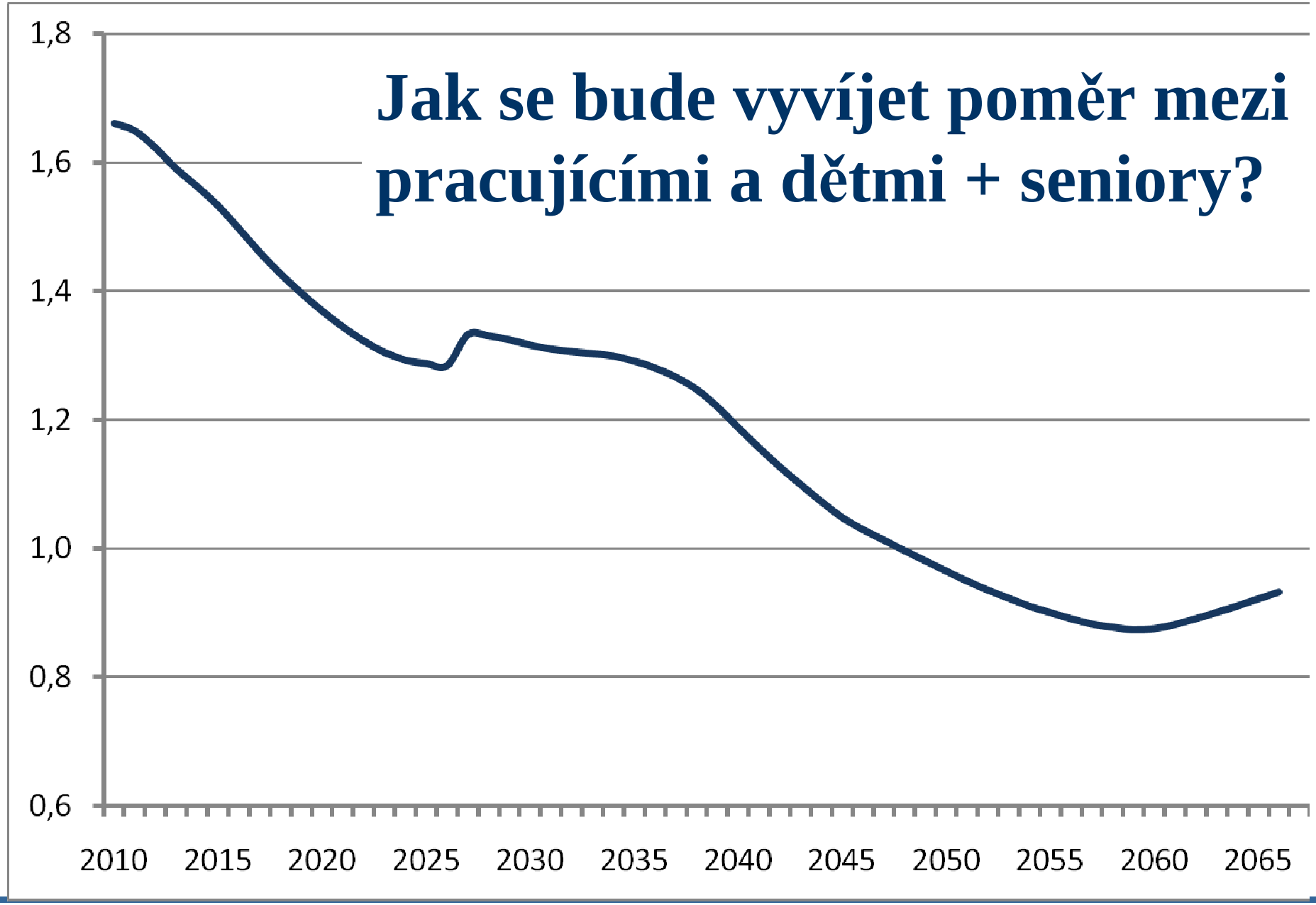

Jak se bude vyvíjet poměr mezi pracujícími a seniory (důchodci)?

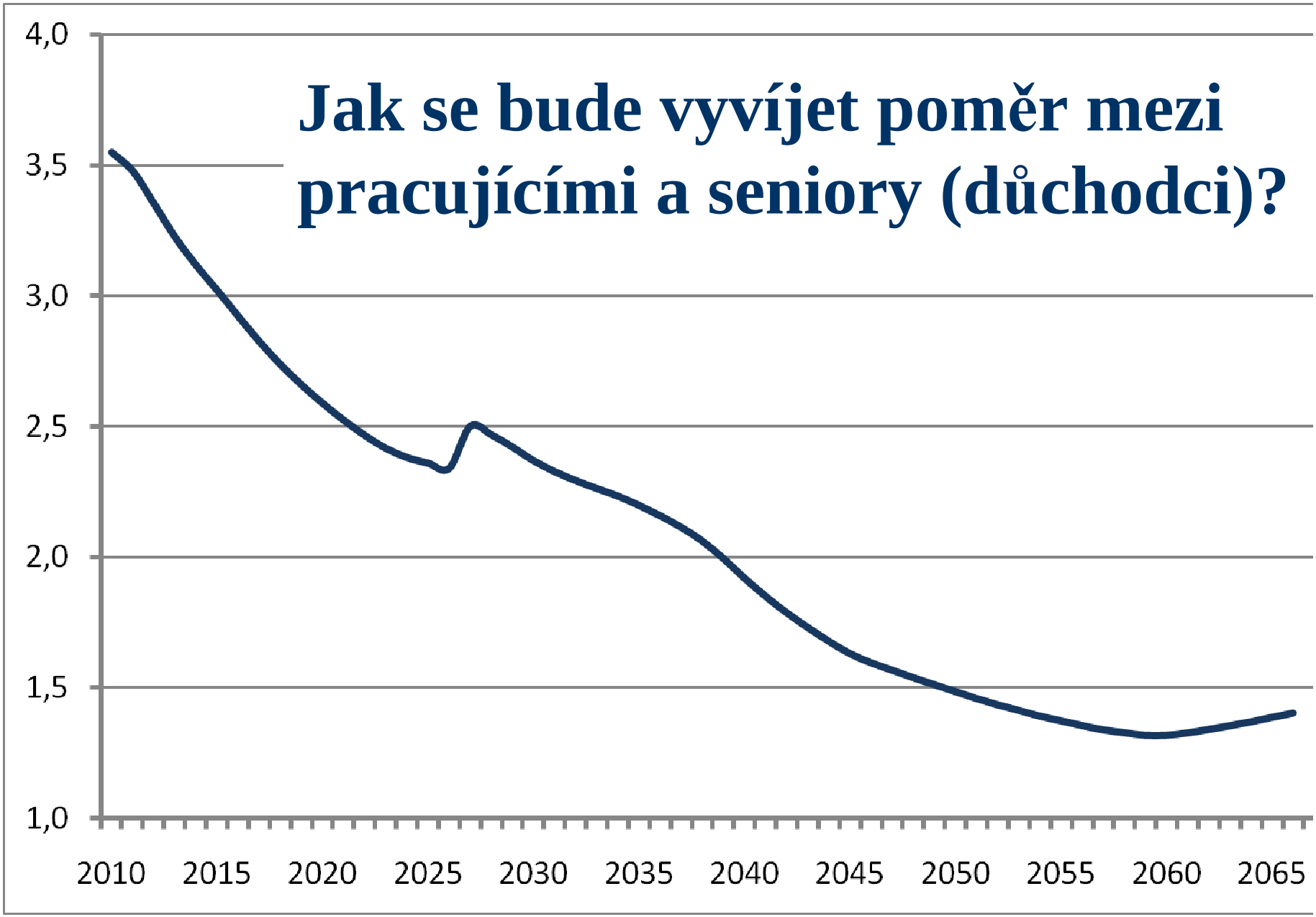

Co to bude znamenat pro vás?

- Až začnu pracovat, budeme 3 pracující
- Až půjdu do důchodu sám, bude mi přispívat na důchod 1 pracující
- Stát mi bude moci platit jen malý důchod
- O svou budoucnost se musím postarat sám.

Nepostarám-li se sám, nikdo to za mne neudělá.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Penzijní systém

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_55

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
penza, důchod

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Na jakém principu funguje penzijní systém.

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Penzijní systém

Z čeho budete vy, budoucí senioři, žít? Jaké budete mít v důchodu příjmy? *(Nemůžete spoléhat pouze na stát. Musíte si budovat více zdrojů svých příjmů – proto musí existovat 3 pilíře příjmů seniorů)*

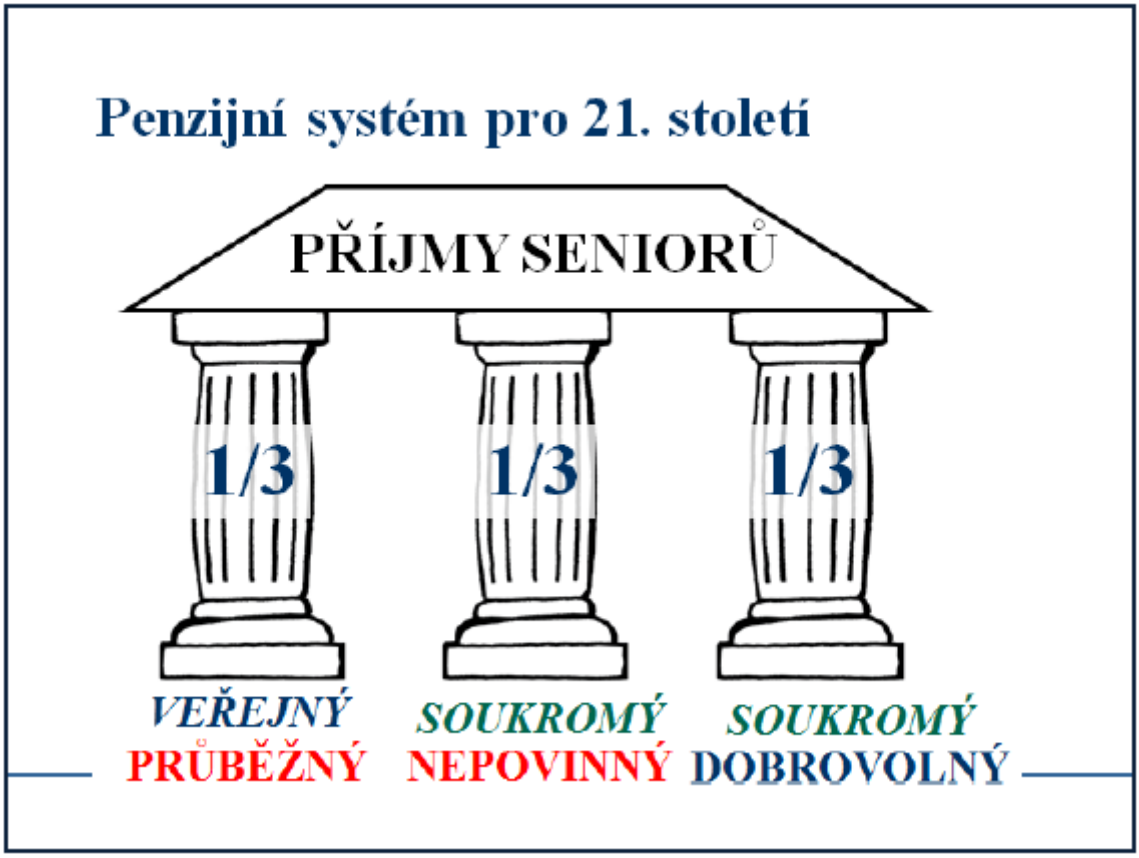

prezentace VI_Vrb_55_priloha

zdroj KFP.CZ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Penzijní systém

Je hloupost kopat studnu až tehdy,
když hrdlo svírá žízeň

Plautus

Penzijní systém pro 21. století

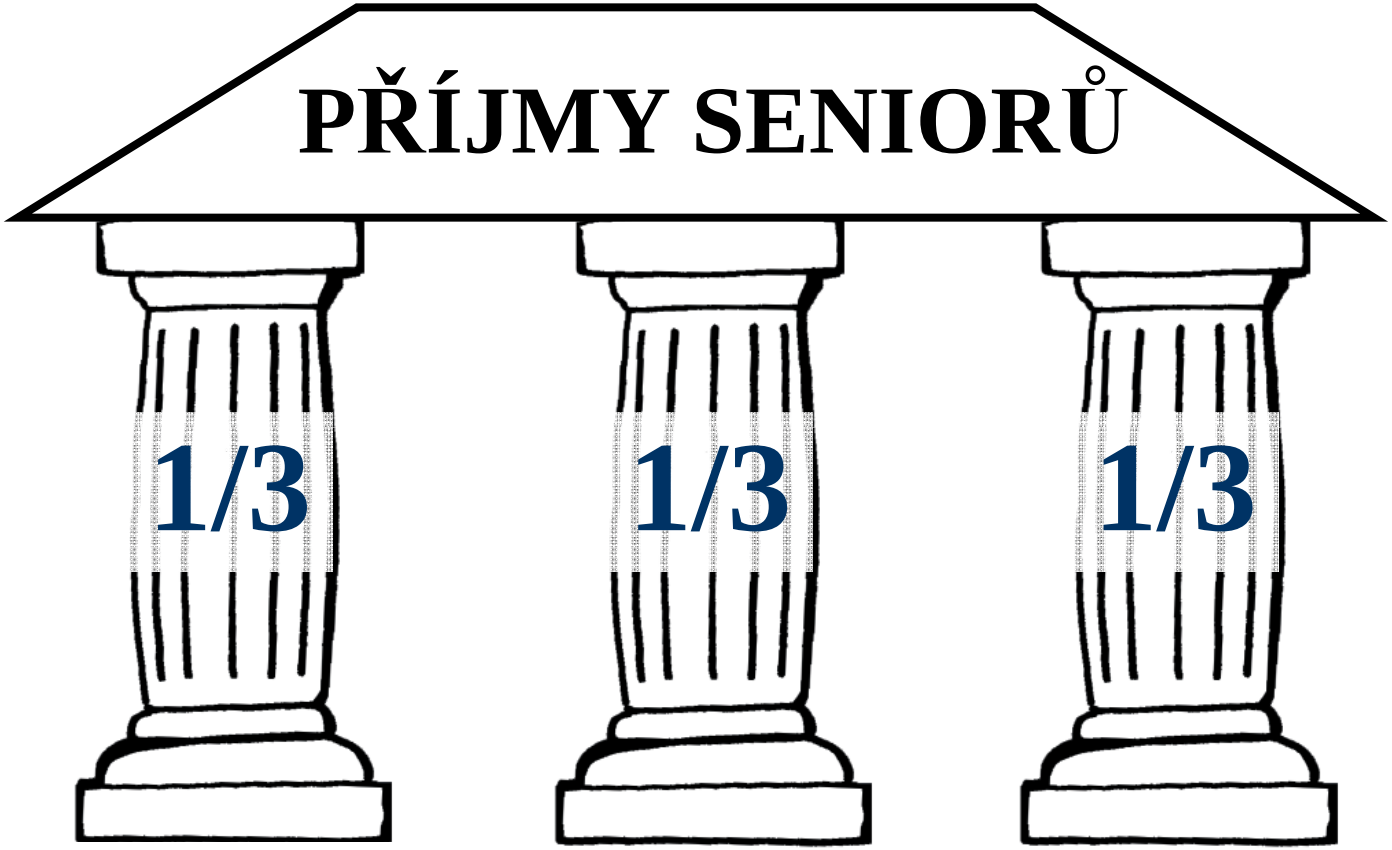

VEŘEJNÝ	***SOUKROMÝ***	***SOUKROMÝ***
PRŮBĚŽNÝ	**NEPOVINNÝ**	**DOBROVOLNÝ**

Dnešní situace v ČR

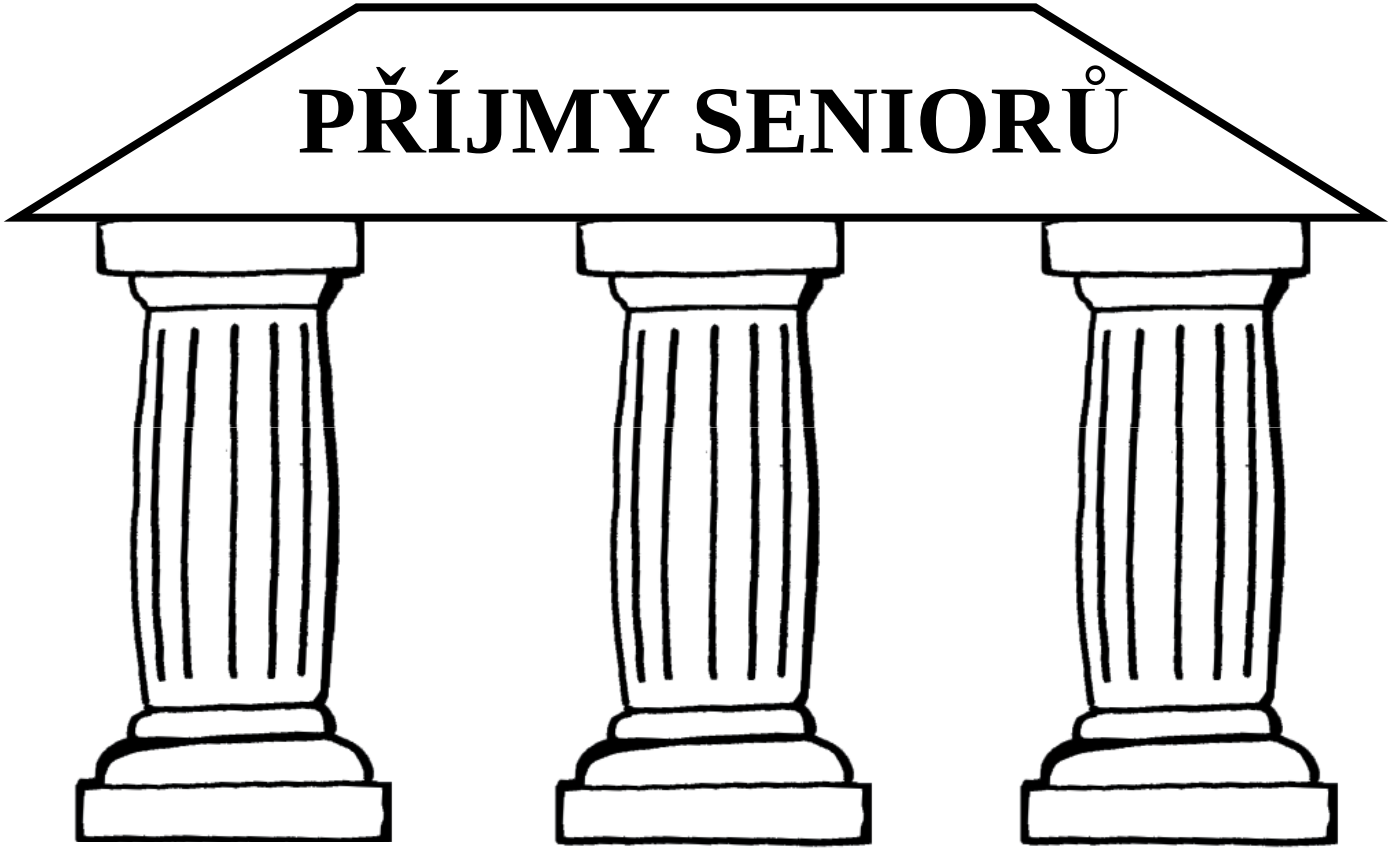

VEŘEJNÝ	*SOUKROMÝ*	*SOUKROMÝ*
PRŮBĚŽNÝ	**NEPOVINNÝ**	**DOBROVOLNÝ**

Penzijní systém

- 1. PILÍŘ: povinný, veřejný, průběžný, PAYG, solidární
- 2. PILÍŘ : nepovinný, soukromý, kapitalizační, zásluhový
- 3. PILÍŘ : dobrovolný, soukromý, kapitalizační, zásluhový

Jak funguje 1. pilíř

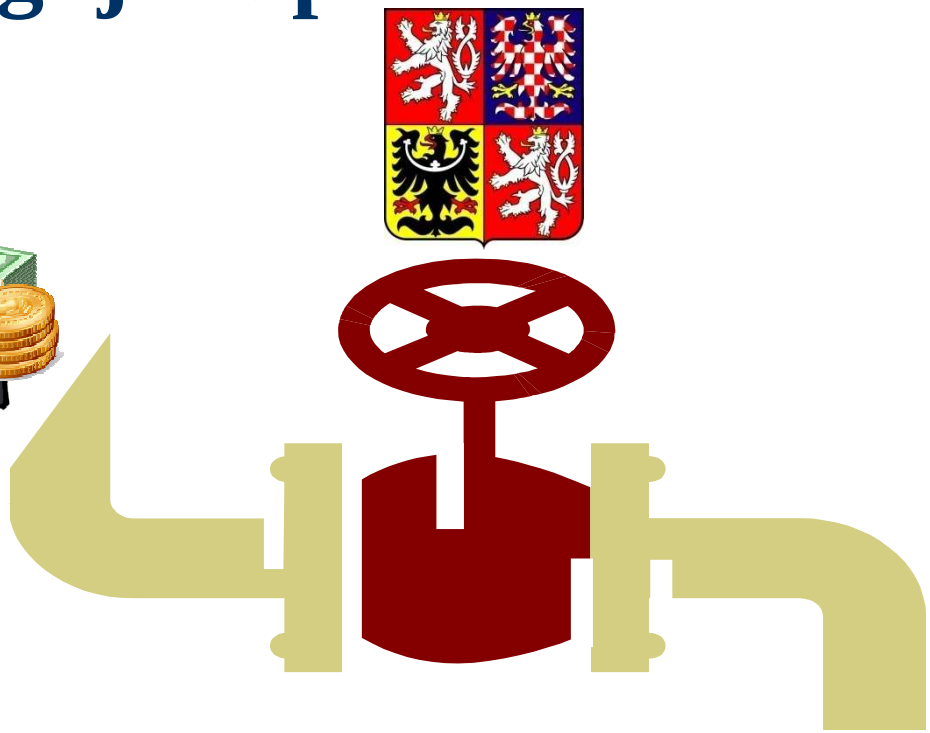

Jak funguje 2. pilíř

SPRÁVCOVSKÁ SPOLEČNOST

ZAMĚSTNAVATEL

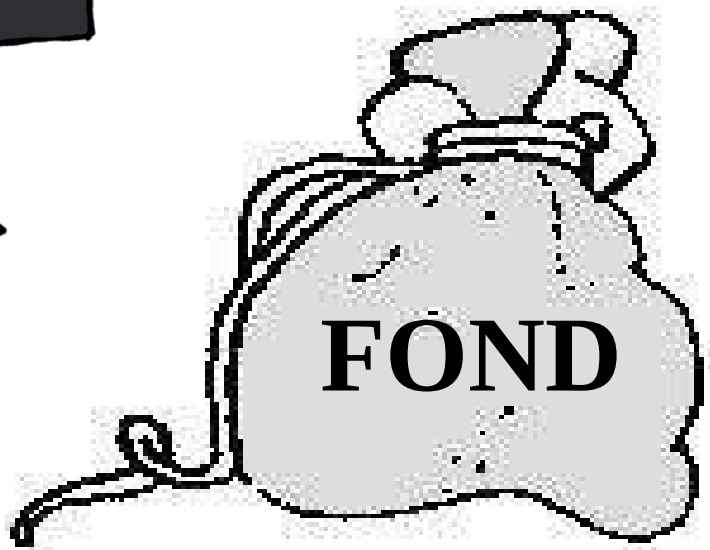

FOND

Jak funguje 2. pilíř

SPRÁVCOVSKÁ SPOLEČNOST

ZAMĚSTNAVATEL

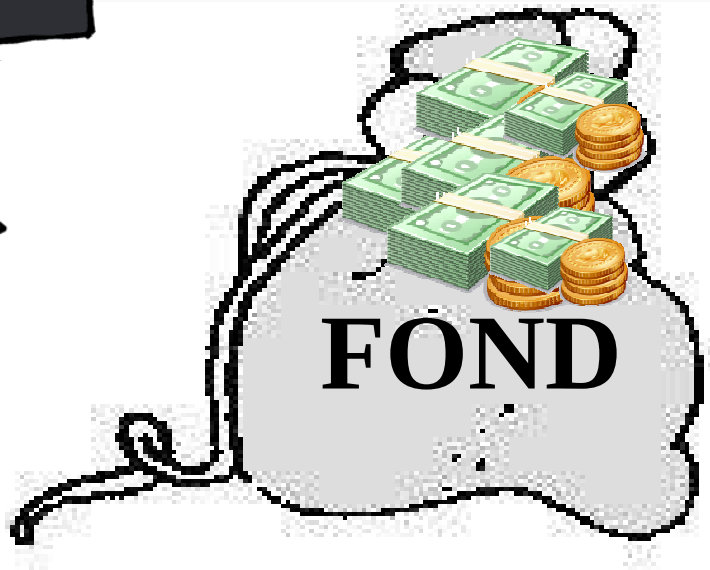

FOND

Jak funguje 3. pilíř

STÁT

ZAMĚSTNAVATEL

Jak funguje 3. pilíř

Otázky

1. O který pilíř se přímo stará stát?
2. Kdo vložil peníze do 1., 2. a 3. pilíře?
3. Do kterého pilíře se MUSÍ přispívat (který je povinný)?
4. Které pilíře jsou nyní v ČR?
5. Který pilíř je dobrovolný?
6. Ve kterém pilíři si člověk spoří sám pro sebe?
7. Proč do dobrovolného 3. pilíře přispívá lidem stát?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Penzijní připojištění v ČR

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_55

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
penza, důchod

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Když je ta penze tak malá, můžu si našetřit víc.

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Penzijní připojištění v CR

Domácí úkol pro žáky a studenty

Na předcházející hodině oznamte žákům a studentům téma další hodiny – penzijní připojištění.
Zadejte jim následující domácí úkol:

Zeptejte se svých rodičů:

a) zda mají uzavřeno penzijní připojištění (a jestli pouze 1 nebo oba dva),

b) proč ho vaši rodiče uzavřeli (nebo nikdy neuzavřeli).

Odpovědi rodičů si zapište.

Prezentace : VI_Vrb_56_priloha

zdroj : KFP.CZ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Penzijní připojištění v ČR

Každý člověk je architektem své vlastní budoucnosti.

Sallustius Crispus, římský historik,
86-34 př.n.l.

Základní principy penzijního připojištění

- **státní příspěvek**
- **příspěvek zaměstnavatele: daňový náklad do výše 3 % hrubé mzdy zaměstnance**
- **výnos: není fixní, dle zhodnocení majetku penzijního fondu, min. 0 %, nyní cca … %**
- **zdanění výnosů: odložená daň, zdanění 15 % z příspěvků zaměstnavatele + zhodnocení připsané fondem**
  zdanění při výplatě důchodových dávek

Státní příspěvek

Vklad	státní příspěvek
100 - 199	50 + 40% nad 100 Kč
200 - 299	90 + 30% nad 200 Kč
300 - 399	120 + 20% nad 300 Kč
400 - 499	140 + 10% nad 400 Kč
500 - 1500	150 + odpočitatelná položka ze základu daně z příjmů fyzických osob

Druhy penzí

- **Starobní penze** **doživotní, 60 let, 5 let**
- **Výsluhová penze** **po 15 letech**
- **Invalidní penze** **plný inval.důchod**
- **Pozůstalostní penze** **klient pobíral SP nebo IP, vyplácena po určitou dobu**
- **Jednorázové vyrovnání** **místo penze**
- **Odbytné** **min.1R (výpověď nebo dohoda), ne st.přísp.**

Výhody penzijního připojištění

- státní příspěvek
- příspěvek zaměstnavatele
- odpočet daně (500 - 1500 Kč/měsíc)
- odložená daň
- „nulové“ poplatky
- různé typy penzí
- děditelnost
- možný převod do jiného penzijního fondu

Nevýhody penzijního připojištění

- likvidita: min. 5 let, min. do 60 let věku
- zdanění: 15 %
  (při předčasném zrušení smlouvy 25 %)
- vklady nejsou pojištěny
- zákonné omezení investování do akcií
  (max. 25 %)
- fond nesmí v žádném roce připsat ztrátu (nesmí nikdy prodělat)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Penzijní připojištění - cvičení

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_57

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
penza, důchod

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Praktický příklad

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Penzijní připojištění - cvičení

Cvičení 1 –Hora senior

Horymír Hora má 55 let a začal vkládat 500 Kč měsíčně do penzijního fondu (zaměstnavatel mu nepřispívá). Průměrné zhodnocení penzijního fondu očekává ve výši 4 % p.a.
a) kolik bude mít pravděpodobně naspořeno ve svých 60 letech (za 5 let)?
b) Jaké bude jeho jednorázové vyrovnání po odvedení daně?
c) jaké bude průměrné zhodnocení vkladů Horymíra Hory (zjistěte efektivní úrok)?
Řešení:
a) Pro výpočty použijeme tabulku č. 1 SPOŘENÍ měsíční, kde ve sloupci 4% a v řádku 5 (let) najdeme číslo 66,2990. Tuto částku musíme násobit výší vkladu, tj. 500 Kč + 150 Kč (státní příspěvek, protože ten také přijde na účet Horymíra Hory a dále penzijním fondem zhodnocován.

Horymír Hora tak bude mít naspořeno 66,2990 x (500 + 150) = ***43.094 Kč****.*

Na kalkulačce zjistíme všechna čísla mnohem snadněji, navíc si můžete výpočet i komentář poslechnout ve videokurzu na http://www.youtube.com/watch?v=VJtLPsfL6bw

Cvičení 1 –Hora Horymír

Syn Horymíra Hory, Hugo Hora (30 let), začal také posílat 500 Kč měsíčně do stejného penzijního fondu (bez příspěvku zaměstnavatele). a) kolik bude mít pravděpodobně naspořeno ve svých 60 letech (za 30 let)? b) Jaké bude jeho jednorázové vyrovnání po odvedení daně? c) jaké bude průměrné zhodnocení (efektivní úrok) vkladů Huga Hory?

Cvičení 3 – vliv daňové úspory

Hugo Hora zvažuje, že bude do penzijního připojištění investovat větší částku než jen 500 Kč a ušetří tak na dani. Zjistěte:
a) jaké bude zhodnocení vkladů Huga Hory, bude-li investovat měsíčně 1000 Kč.
b) a jaké bude zhodnocení při vkladu 1500 Kč měsíčně?

Cvičení 4 – vliv příspěvku zaměstnavatele

Hugovi Horovi začal na penzijní připojištění přispívat zaměstnavatel. Pro Huga to znamená, že by mu mohl přispívat každý měsíc 500 Kč.
a) jaká bude výnosnost vkladů Huga Hory, bude-li investovat 500 Kč a dalších 500 Kč mu bude posílat zaměstnavatel?
b) jaká bude výnosnost, kdyby Hugo posílal jen 100 Kč a zaměstnavatel 500 Kč?

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Penzijní fondy v ČR

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_58

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
penza, důchod, fondy

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Vysvětlení a seznámení s probíranou tématikou.

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Penzijní fondy v ČR

prezentace přílohy VI_Vrb_58_priloha

zdroje

http://www.apfcr.cz/cs/o-nas/publikace/publikace-apf-cr.html

http://www.investujeme.cz/clanky/vynosy-penzijnich-fondu-za-poslednich-pet-let-v-minusu/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Penzijní fondy v ČR

Největším objevem mé generace je to, že lidské bytosti mohou změnit svůj život změnou svého způsobu.

William James

Počet penzijních fondů

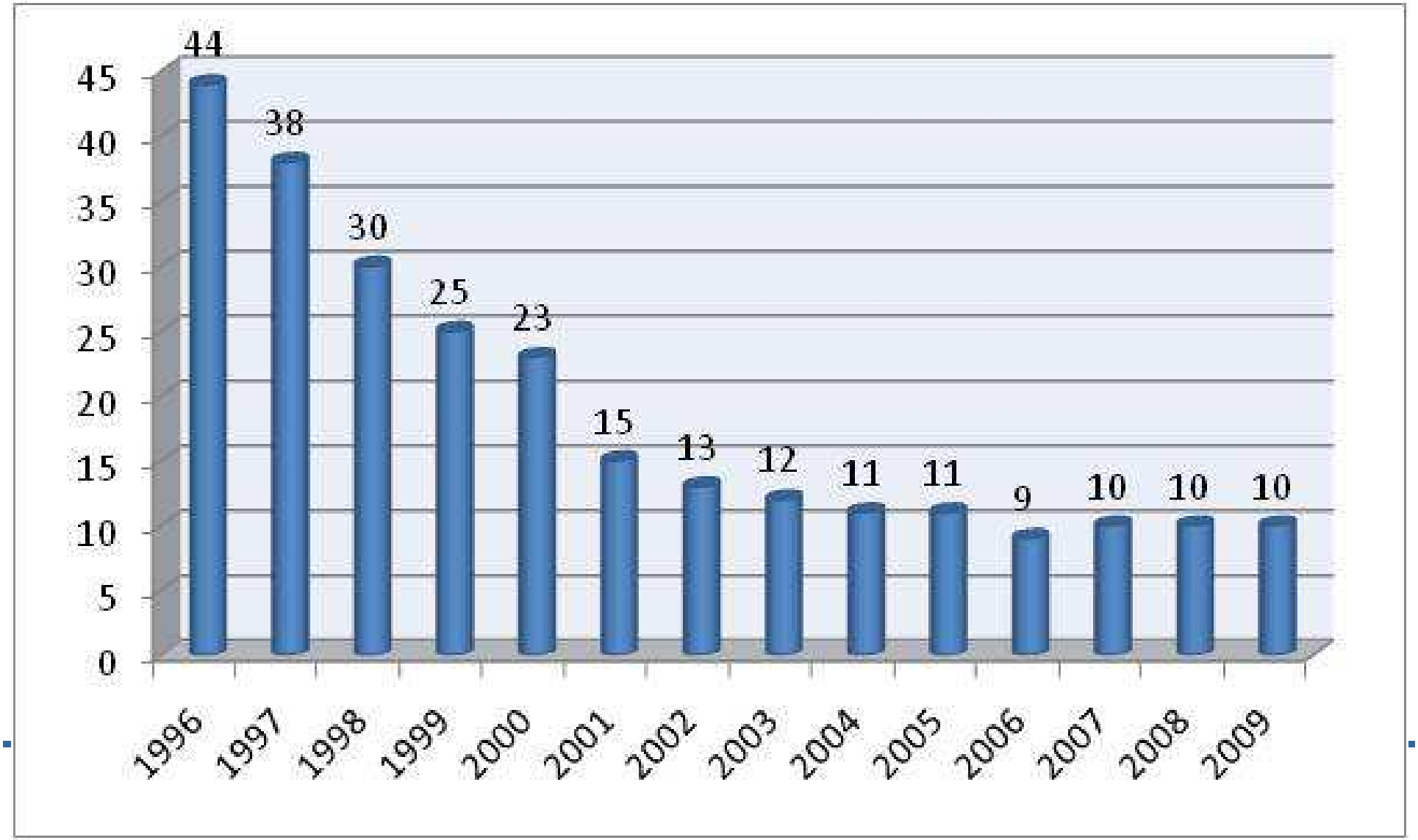

Zhodnocení prostředků účastníků

Název penzijního fondu / The Name of the Pension Fund	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
AEGON PF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4,5	3,50
Allianz PF	-	-	8,9	9,1	6	3,8	4,36	3,71	3	3	3	3,11	3,0	3,00
AXA penzijní fond	12,8	11,45	11,2	10,1	6,5	4,1	4,25	3,41	3,36	3,1	3,7	2,5	2,2	0,00
ČSOB PF Progres	0	16,4	8	10,9	7,7	5,62	3,9	4,26	4,3	5,3	5,0	2,3	2,4	0,02
ČSOB PF Stabilita	10,4	10,9	10,3	10,02	6,1	4,2	3,2	3	2,3	4,3	4,0	2,8	2,4	0,05
Generali PF	10,3	10,61	14,6	11,4	5,3	3,6	4,6	4,1	3	3,0	3,81	3,74	4,1	2,00
ING penzijní fond	12,8	12,1	11	9,34	6	4,4	4,8	4	4	2,5	4,2	3,6	2,5	0,04
PF České pojišťovny	10,3	9,2	9,6	9,72	6,6	4,5	3,8	3,2	3,1	3,5	3,8	3,3	2,4	0,20
PF České spořitelny	4	8,1	9,05	8,33	4,4	4,2	3,8	3,5	2,64	3,74	4,03	3,04	3,1	0,40
PF Komerční banky	9,44	8,36	9,1	9,5	7,2	4,89	4,4	4,63	3,4	3,5	4,0	3,0	2,3	0,58
Inflace	9,1	8,8	8,5	10,7	2,1	3,9	4,7	1,8	0,1	2,8	1,9	2,5	2,8	6,3

1. Vývoj počtu účastníků penzijního připojištění se státním příspěvkem včetně účastníků, kterým přispívá pouze zaměstnavatel (podle odhadu APF ČR) v tis. / Number of persons participating in the additional pension insurance scheme with a state contribution, including insured persons with contracts providing only for contribution by employers (according to APF CR estimates)

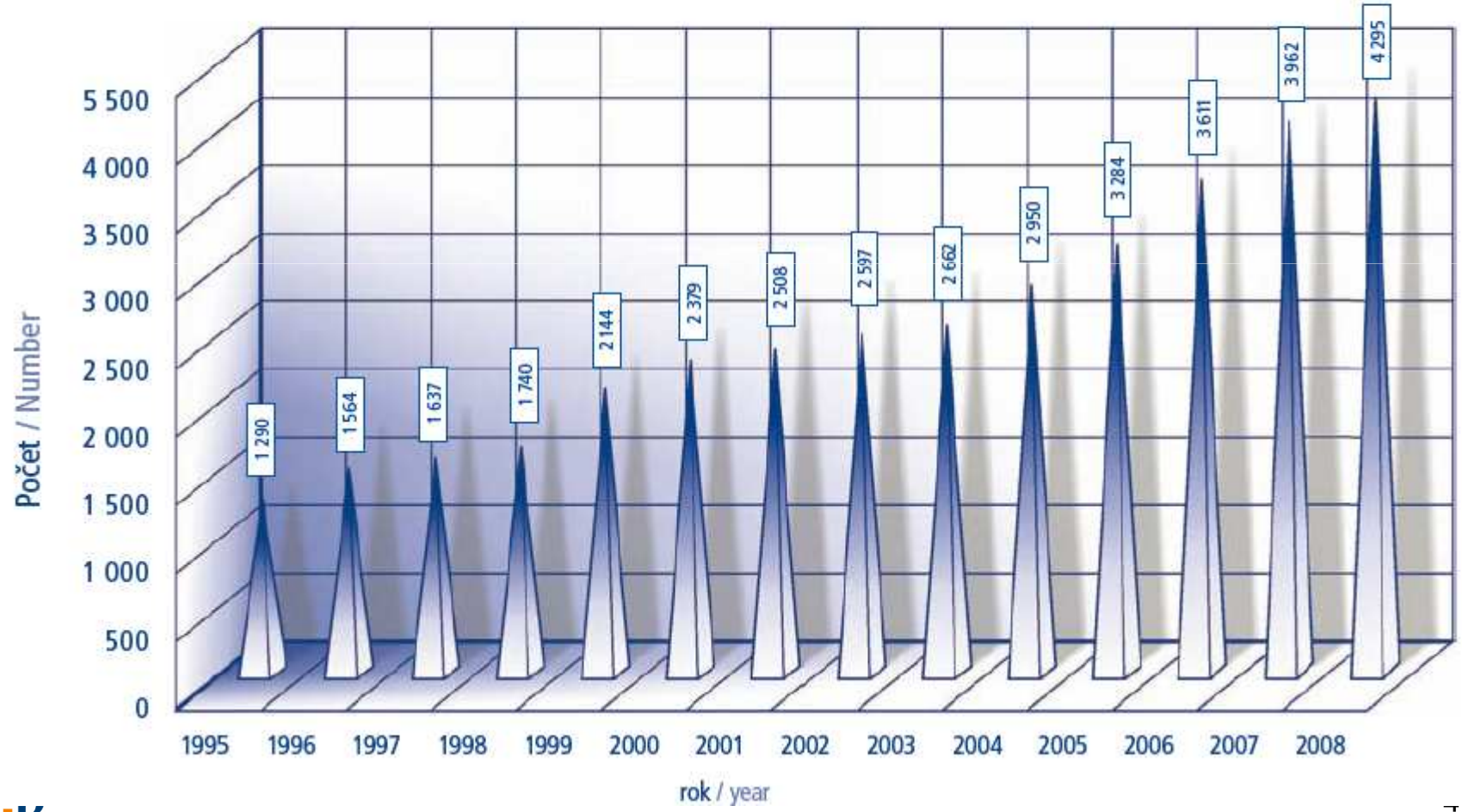

Věková struktura účastníků penzijních připojištění se státním příspěvkem v % / Average age structure of persons participating in the additional pension insurance scheme with a state contribution

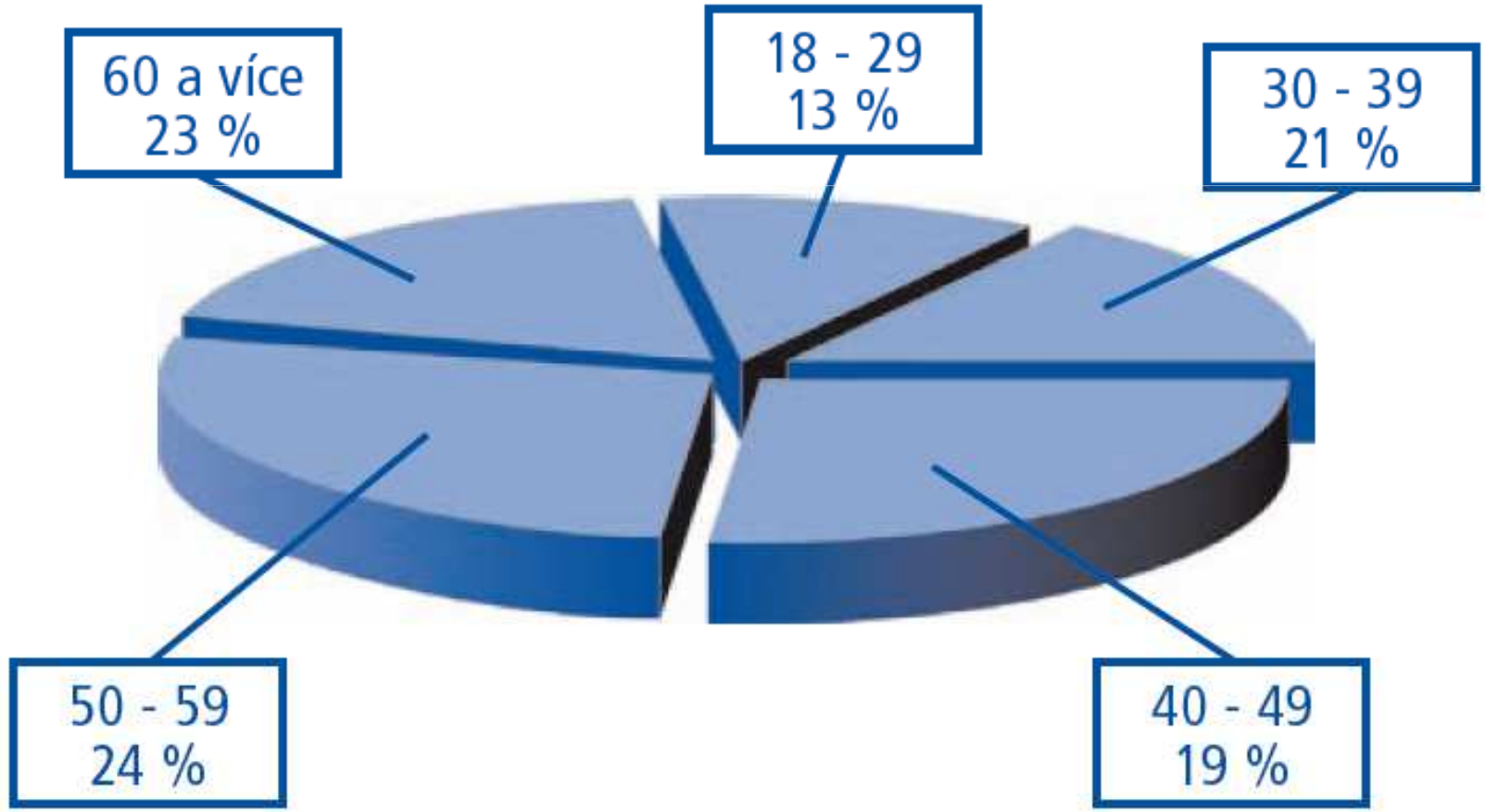

9. Složení portfolia PF v procentním vyjádření (podle podkladů členů APF ČR) / Breakdown of the portfolios of pension funds in per cent

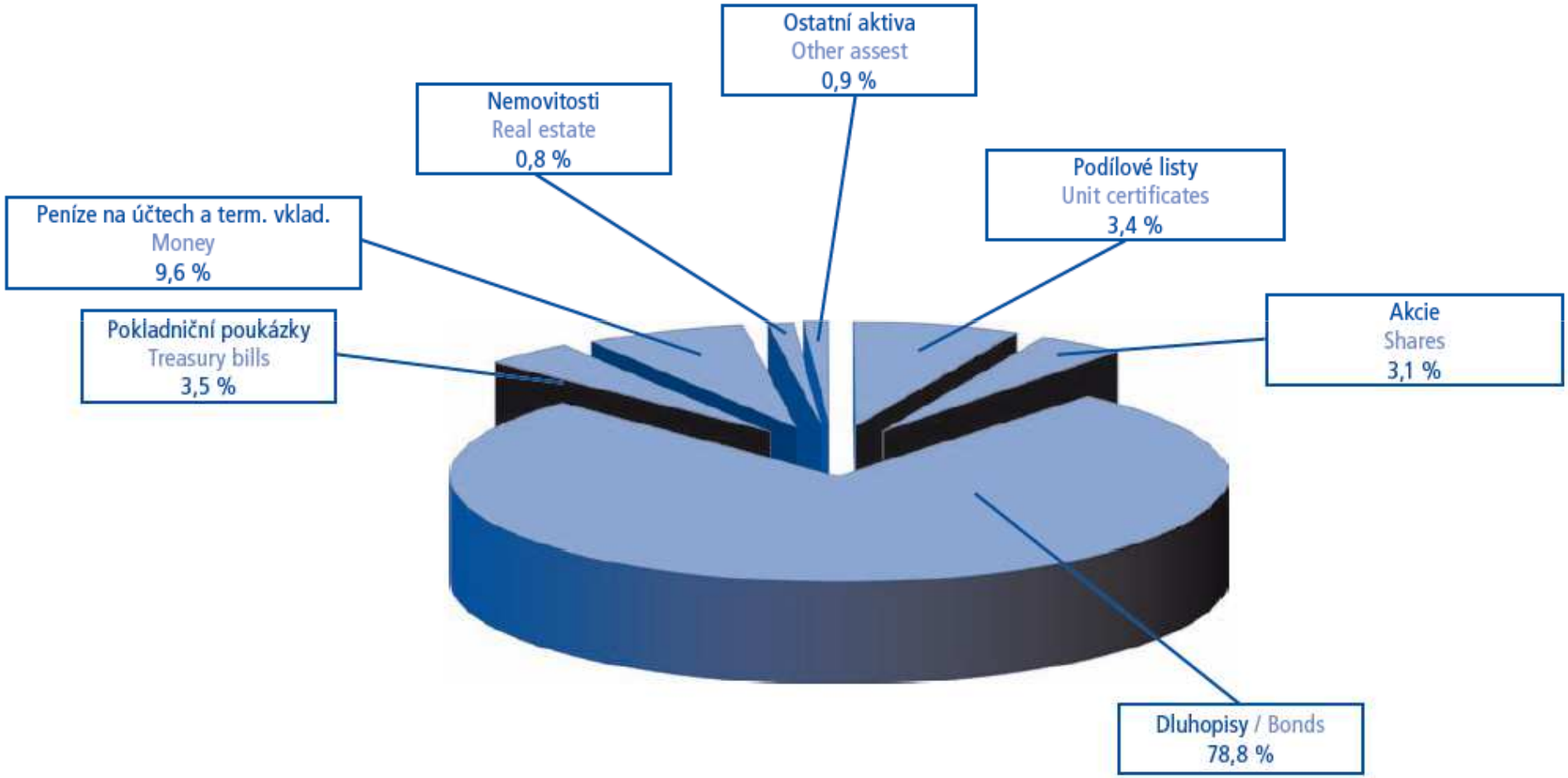

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Proč plánovat

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_59

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
finanční plán

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: Vysvětlení a seznámení s vypracováním finančního plánu.

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Proč plánovat

Finanční plán je:

 To samé, co příprava na cestu, když chci dojít na Sněžku: Kudy půjdu? Mám na to, abych tam došel?

 To samé, co projekt na rodinný dům. Jestli se chci dobrat rozumného výsledku, musím mít projekt. Ono by to šlo i bez projektu, ale výsledek by tomu odpovídal.

 Strategické rozvržení financí, když chci dojít k cílům.

Příklad 1: - paralela se stavbou

Finanční plánování se dá dobře vysvětlit na příkladech z jiných oblastí života. Ve financích, stejně jako v jiných činnostech, je dobré věci řešit koncepčně.

Povězte studentům následující příběh (přirovnání):

Jak se typicky postupuje při opravách a rekonstrukcích domu:

 Koupíme si chalupu (domek) a vidíme, že je třeba hodně věcí opravit a předělat podle vlastních představ.

 Dáme se do práce. První děláme věci, které nás pálí nejvíc: Natřeme okna, vymalujeme, zařídíme nábytkem.

 Pak zjistíme, že je třeba udělat elektriku nebo okna vyměnit nebo udělat topení. A tak se do toho dáme, nově vymalované stěny se zašpiní, nábytek přenášíme sem a tam a trneme hrůzou, kdy se nám něco rozbije nebo odře.

 Pracujeme bez větší koncepce, řešíme to, co zrovna situace přinese.

 Jaký je výsledek?

- Mockrát si řekneme: kdybych to tehdy udělal jinak
- Někdy předěláváme to, co už jsme jednou udělali
- Máme s tím víc práce, než kdybychom na počátku udělali pořádně

Jak by se typicky mělo postupovat při stavbách nebo opravách domů:

Nepouštíme se do toho sami, ale s odborníkem (nebo se do toho alespoň nepouštíme bezhlavě, ale s rozmyslem).

 Návrh architekta

- Sdělíme své potřeby, jaké by měl dům splňovat. Jak máme velkou rodinu, jestli pracujeme s domova, jestli budeme pořádat velké zahradní party, jestli máme rádi zahradu a chceme se o ni starat nebo raději ne, jestli máme auto nebo dokonce 2, jestli máme nějaké koníčky, které mají na stavbu velký vliv3. Ve neposlední řadě řešíme rozpočet.
- Architekt navrhne řešení, které obsahuje:
- Umístění stavby na pozemku
- Počet místností, velikost místností, orientaci balkonu, průchodnost místností

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

o Velikost garáže
 Projekt
o Dle návrhu architekta řeší jednotlivé technické detaily, aby se dům dal postavit: počet zásuvek, výška vypínačů, velikost vany, sklon odpadů a podobně.
 Realizace – stavební dělníci: Dle projektu všechno udělají: Dlaždičky, topení, elktriku...

Příklad 2: - S finančním plánem nebo bez
Bez plánu:
 Pořizujeme jednotlivé produkty, jak řešíme některé konkrétní situace.
 Produkty vybíráme podle toho, co se nám v danou dobu zdá výhodné: Stavební spoření protože má podporu, životní pojištění protože ušetříme na daních, životní pojištění, protože ho po nás chce hypoteční banka, penzijní připojištění, protože je zde státní podpora.
 K čemu to vede?
o Občas se stane, že musíme zbourat něco, co jsme postavili – zrušit produkt, který nevyhovuje[4]
o Často si řekneme: kdybych já tenkrát[5]...
o Máme produkty, které se nehodí k našemu cíli[6].
o Produkty nejsou dobře zkombinované. Např. není možné investovat do akcií, pokud nemám základní finanční rezervu[7].

S plánem
 Nejprve si definujeme
o cíle: co chceme
o zdroje: kolik na to máme

---

3 Třeba jsme fandové veteránů nebo stavíme železniční modely nebo máme rádi akvária se žralokem
4 Máme penzijní připojištění již od 18 let, máme tam 150 000 Kč, ale nutně potřebujeme peníze, protože čerpáme hypotéku, vybavujeme byt a ještě nám ukradli auto. Místo drahých spotřebitelských úvěrů raději vybíráme penzijní připojištění.
5 Kdybych před 10 lety investoval jenom 1000 Kč do akciového fondu, mohl jsem mít 200 000 Kč.
6 Jako bychom měli koupelnu s krásnými dlaždičkami, krásným umyvadlem, ale nevejde se nám tam ta rohová vana, kterou bychom tak moc chtěli. O hloupých 10 cm.
7 Investice do akciových fondů je sama o sobě dobrá, ale musí být splněny i další podmínky. Např. likvidní rezerva. Jinak by se mohlo stát, že investujeme 100 000 Kč do akciových fondů, trhy klesnou o 20 % a my budeme peníze potřebovat, protože jsme 2 měsíce nemocní. Když máme rezervu, máme odkud brát a nemusíme prodávat akciové fondy.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Uděláme finanční plán, který zatím neřeší „technické detaily“. (Viz návrh architekta). Řeší strategii. Řeší, jaké peníze jsou určené pro jaký cíl.

- Jaké bude potřeba pojištění a kolik to bude stát?
- Jak vysoká bude hypotéka a kolik bude splátka?
- Jak vysoká má být likvidní rezerva? Kolik se má pravidelně investovat pro stáří?

 Navrhneme konkrétní produkty (viz projektant)

- Vycházíme z plánu. Už víme, že potřebujeme např. pojistit na smrt na 1,5 mil. Kč a hledáme pro to vhodný produkt. Nebo víme, že potřebujeme půjčit 1,6 mil. Kč na bydlení a že chceme dlouhou splatnost. Proto hledáme vhodný produkt.
- Cílem je najít takové produkty:

 Které jsou v souladu s plánem
 Jsou dobré (vzhledem k vytčeným cílům)
 Produkty uzavřeme (viz dělníci – topenáři, zedníci, elektrikáři...)

- Produkty uzavíráme u odborníků (specialistů), kteří své práci rozumí.
- My díky plánu víme, co chceme.

Cvičení:

Plánujeme kupovat za 2 roky byt (rodinný dům) za 2 mil. Kč. Nemáme žádné vlastní prostředky. Vyděláváme a můžeme spořit a později splácet. Máme dvě možnosti, co můžeme udělat:

1. S plánem – budeme nad situací přemýšlet, budeme ji řešit
2. Bez plánu – necháme čas plynout, nebudeme dělat nic, budeme to řešit až to nastane.

Připravte si následující tabulku:

	S plánem	**Bez plánu**
Spořit (Kč měsíčně)		
Za 2 roky naspořím		
Půjčím si (Kč)		
Což je (% z hodnoty)		
Úroková sazba úvěru		
Splátka úvěru		
Možnosti získání úvěru		

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: <u>Typické cíle</u>

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_59

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
finanční plán, cíl

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: *finanční cíl*
*1. **CO** – co si chceme pořídit*
*2. **KDY** – budeme peníze potřebovat*
*3. **KOLIK** – peněz budeme potřebovat*

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Finanční cíl

Co je finanční cíl:
Při poradenství používáme formulaci: „**Jaké jsou vaše strategické cíle, které se pořizují za peníze, si chcete v kratším nebo delším časovém horizontu splnit**.“
Proč je důležité: **„pořizují za peníze“.**
Protože se jedná o finanční plánování, zajímají nás finanční cíle. Cíle, které se dají splnit díky penězům a dají se finančně vyjádřit.
Samozřejmě neřešíme cíle: „Šťastný život“, „Zdraví“...
Proč je důležité: **„strategické“**
Finanční plán musí řešit důležité věci. Drahé věci. Musíme nejprve řešit to nejdůležitější (největší) a až potom „drobnosti“.
Pokud bude plán obsahovat i „drobnosti[1]“ , bude nepřehledný a důležité věci se v plánu ztratí.
Do finančního plánu nepatří věci, které se opakují více méně pravidelně (např. běžné dovolené).
Tyto věci doporučujeme řešit z běžných měsíčních výdajů. Pokud se opakují jednou ročně, doporučujeme je přepočítat na měsíční průměr.
Proč je důležité: „**v kratším nebo delším časovém horizontu**“
Pokud to neřekneme, člověk má tendenci upínat se k tomu, co je blíž. Co je pro něho palčivější.
Soustředí se na cíle v horizontu do 5 let. Ale my chceme všechny.
Parametry finančního cíle:
1. **CO** – co si chceme pořídit
2. **KDY** – budeme peníze potřebovat
3. **KOLIK** – peněz budeme potřebovat

Cvičení 1: - příklady cílů
Ať si představí rodinu svých rodičů a ať se zamyslí nad tím, jaké mají jejich rodiče cíle.
Zeptejte se jich větou: **Jaké strategické cíle, které se pořizují za peníze, si chce v kratším nebo delším časovém horizontu splnit vaše rodina (rodiče)**.
Nechte studenty, ať si každý z nich cíle představí. (Některé z nich můžete napsat na tabuli, případně krátce diskutovat)

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Cvičení 2 – jaké parametry má mít finanční cíl

Máme určené cíle. Aby bylo možné je zařadit do finančního plánu, potřebujeme o nich vědět ještě nějaké další parametry.

Otázka pro studenty:

Jaké další parametry musí mít cíl, aby bylo možné s ním počítat ve finančním plánu?

CO	KDY	KOLIK

Vyberte si typický cíl a dejte ho jako vzor:

Např. Auto za 2 roky za 400 000 Kč nebo „koupě bytu pro syna“ za 1 mil.Kč za 12 let.

Cvičení 3 – proč je důležité mít definované cíle

Zeptejte se studentů a diskutujte, proč je důležité mít alespoň definované finanční cíle.

Typické správné odpovědi:

 Pokud nemám cíle určené, nemohu jich dosáhnout. (Asi těžko dojdu na Sněžku, pokud si neřeknu, že tam chci jít)

 Mám-li cíle, mohu začít věci řešit v předstihu

 Díky cílům mohu měřit, jestli mě daný produkt pomůže ke splnění cíle nebo nikoli. (mám-li cíl vystudovat medicínu, bude se mi lépe rozhodovat, jestli si mám dát jako volitelný předmět chemii nebo dějiny umění)

 Díky cílům víme, kdy budeme peníze potřebovat (tím pádem se lépe volí produkt)

 Díky cílům je pro mě riziko investování spojeno s tím, jestli cíle dosáhnu nebo nedosáhnu. Není pro mě rizikem, že investice krátkodobě prodělá, ale jestli trefím nebo minu cíl.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: <u>Finanční nezávislost</u>

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_61

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
finanční plán, cíl

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: *jak dosáhnu finanční nezávislosti.*

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Finanční nezávislost

Finanční závislost - stav většiny zaměstnanců

aktivní příjmy ----------výdaje

Finanční nezávislost – stav rentiérů
FINANČNÍ NEZÁVISLOST je stav, kdy nezbytné výdaje rodiny jsou pokryty pasivními příjmy.

pasivní příjmy ----------výdaje

Otázka pro studenty:
Co jsou nezbytné výdaje?
Typicky to jsou:
- Splátky úvěrů
- Výdaje na živobytí (běžné výdaje domácnosti). Včetně dovolených, nákladů na auto, byt a podobně.

Otázka pro studenty:
Co jsou pasivní příjmy?
Typicky to jsou:
- Příjmy z pronájmu
- Dividendy z akcií
- Kupóny z dluhopisů
- Výnosy z podnikání

Finanční nezávislost je nejdůležitějším (a finančně nejnáročnějším) cílem, které si domácnosti definují.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Jak se dostat k finanční nezávislosti
Nyní víme, jaký je potřeba majetek pro finanční nezávislost. Jak se k uvedenému majetku můžeme dostat?
Výše renty
Společnou diskusí se studenty určete, jakou rentu by si představovali. Na jaké životní úrovni by chtěli žít. Upozorněte ale, že v případě příliš vysokých očekávání bude nutno spořit hodně prostředků.
Dojdete k rentě např. 20 000 Kč (To je cca 1 průměrný příjem)
Výše majetku
Určete, jaký majetek budeme potřebovat pro čerpání renty.
Využijte k tomu pravidla: 1mil. Kč = 5000 Kč renty.
V našem případě chceme 20 000Kč rentu, tedy potřebujeme majetek 4 mil. Kč.
Za jak dlouho by měla renta nastat
Společně se studenty si určete typické životní situace a k nim přiřaďte, kdy bude třeba čerpat rentu.
Např.:
- Zaměstnanec ve věku 45 let (jejich rodiče) chce rentu za 15 let
- Zaměstnanec ve věku 35 let chce rentu za 20 let
- Čerstvý absolvent vysoké školy chce rentu za 30 let

Jakého výnosu lze dosáhnout
Definujte si různé investiční scénáře, kam se budou ukládat prostředky. Zároveň si realisticky určete výnos, s jakým je možné počítat.
Např.:
- Dluhopisové fondy (penzijní fondy) – výnos 4 % p.a.
- Smíšené fondy – výnos 6 % p.a.
- Akciové fondy – výnos 10 % p.a.

	Kdy chceme finanční nezávislost		
Výnos	15 let	20 let	30 let
4%	16 254 Kč	10 906 Kč	5 763 Kč
6%	13 754 Kč	8 657 Kč	3 982 Kč
10%	9 651 Kč	5 268 Kč	1 770 Kč

Tabulka obsahuje částku, kterou je třeba spořit k dosažení finanční nezávislosti ve výši 20 000 Kč v daném časovém horizontu.

Postup:

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Uvedené hodnoty spočtete pomocí tabulek finanční matematiky.

Tip:

Rozdělte studenty na skupiny, ať každý spočte část tabulky.

Závěry, které plynou z příkladu:

 Máme spočteno, kolik musíme dávat měsíčně stranou, pokud chceme dosáhnout finanční nezávislosti. Vidíme, jestli je to reálný cíl nebo není.

 Tabulka dobře ukazuje cenu za odvahu (vyšší výnosy). Vidíme, že nižší výnosy také vedou k cíli, ale je to dražší.

 Vidíme, že čím dříve se začne, tím lépe.

 Pro rentu za 15 let (ve výši 20 000 Kč) je třeba pravidelně investovat přibližně polovinu renty (necelých 10 000 Kč).

- 15 let investujeme 10 000 Kč, pak 30 let pobíráme 20 000 Kč.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: <u>Zdroje pro dosažení mých cílů</u>

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_62

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
finanční plán, cíl

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: *jak dosáhnu finanční nezávislosti a jaké k tomu použiji zdroje*

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Zdroje pro splnění plánu

Zdroj: http://www.odhalenatajemstvirentieru.cz/page-pouze-pro-klienty/

Cvičení 1: - který majetek je zdrojem pro splnění cílů
Klaďte studentům následující otázky:
Rozhodněte, který majetek je možno považovat za zdroje pro splnění cílů:
a) uspořené peníze na stavebním spoření *ano*
b) peníze v podílových fondech *ano*

c) osobní automobil, kterým jezdí do práce *ne*

d) byt, který rodina pronajímá *ano*

e) vlastní byt, ve kterém bydlí *ne, ale když má za cíl lepší bydlení a plánuje po přestěhování byt prodat nebo ho pronajímat, pak ano*

f) chalupa po babičce *ne, pokud ale chalupu bude chtít prodat, tak ano*

g) peníze na běžném účtu *pouze tu část, kterou rodina použije na investiční výdaje*
Dále je nutno brát do úvahy všechny **dluhy**, které rodina v dané chvíli má (dobré i špatné).
Poslední oblast, kterou je třeba zmapovat, jsou **pojistné produkty** (současná kvalita zajištění majetku a příjmů rodiny).
Cvičení 2: - co musíme zmapovat
Než zpracujeme finanční plán, musíme znát:

Cvičení 2: - co musíme zmapovat
Než zpracujeme finanční plán, musíme znát:

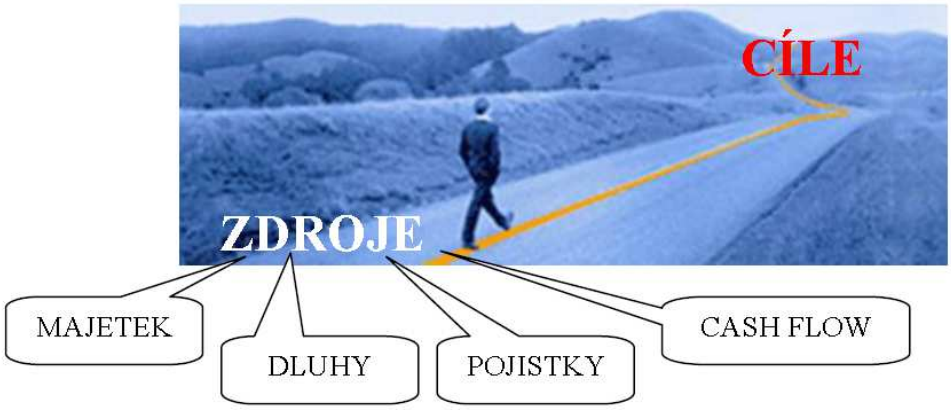

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Příklad: rodina Štístkova

Rozdělte ťáky do dvojic ať trojic (nejlépe 1 lavice = 1 skupinka). Rozdejte jim okopírované tabulky z pracovního sešitu (strany 8 – 15). Můžete je zmenšit (2 strany na 1 stranu).
Budete představovat Štěpánku nebo Štěpána Štíska a postupně ťákům sdělíte všechny potřebné informace o svých cílech a zdrojích.
Neříkejte jen suchá čísla. Vžijte se do své role a povídejte o „své“ rodině.
Úkolem ťáků je zapsat všechny potřebné informace do tabulek.
Poznámka: tabulky s čísly o rodině Štístků využijete později, kdy budete zadávat čísla do software, který vytvoří finanční plán, a při interpretaci konečného finančního plánu.
Manželé: Štěpánka Štístková (35 let), Štěpán Štístko (36 let)
Dítě: Šárka Štístková (2 roky)
Cíle: větší byt do 2 let 850 000 Kč
studium Šárky za 16 let 300 000 Kč
finanční nezávislost za 24 let renta 20 000 Kč měsíčně
Současný majetek:
2 stavební spoření (pro Štěpánku a Štěpána) platí 2 x 20 000 Kč ročně
cílová částka 2 x 200 000 Kč, naspořeno 2 x 48 000 Kč
rok ukončení za 4 roky.
běžný účet u České spořitelny zůstatek kolem 15 000 Kč
termínovaný vklad u ČSOB zůstatek 95 000 Kč
penzijní připojištění Štěpán naspořeno 10 000 Kč, platí 200 Kč měsíčně
Dluhy: nemají žádné
Pojistky:
kapitálové životní pojištění Kooperativa nebo ING (neví přesně) pojistná částka 200 000 Kč
pojistné 300 Kč měsíčně má už naspořeno 8 000 Kč
pojištění domácnosti Česká pojišťovna 1200 Kč ročně, pojistná částka 300 000 Kč
Žádné další pojistky nemají.

Nemovitý majetek:
byt, ve kterém bydlí 500 000 Kč (chtějí ho nechat Šárce nebo ho prodat, zatím neví)
Příjmy a výdaje:
průměrná měsíční mzda Štěpán 18 000 Kč
průměrná měsíční mzda Štěpánka 12 000 Kč (teď nastoupila do práce po mateřské)
další příjmy nemají
průměrné náklady na chod domácnosti 18 000 Kč *je třeba připočítat poj.dom.* (bez výdajů do spořících produktů a pojistek) *100 Kč měsíčně, celkové výda- je jsou 18 100 Kč*
výdaje do spořících produktů spočítejte sami (2x SS, 1x PP, KŽP) *(2x20.000/12 + 200 + 300 = 3 833 Kč)*
Poslední kontrolní otázka:
Je rozpočet rodiny Štístkových přebytkový, vyrovnaný nebo přebytkový? *(přebytkový – zůstává měsíčně cca 8 000 Kč)*

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: <u>Vytvoření finančního plánu</u>

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_63

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
finanční plán, cíl

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: *jak dosáhnu finanční nezávislosti a jaké k tomu použiji zdroje, práce na počítači*

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Vytvoření finančního plánu

Zdroj: http://www.odhalenatajemstvirentieru.cz/page-pouze-pro-klienty/.

Příklad: rodina Štístkova

Pro tento příklad potřebujete počítačovou učebnu s připojením na internet.
Zakoupením těchto metodických listů pro vaši školu jste automaticky získali simultánní přístup až 20 uživatelů (studentů u PC) k našemu software ZJEDNODUŠENÝ FINANČNÍ PLÁN®.
Postupujte v těchto krocích:
1. zadejte adresu www.kfp.cz.
2. Vlevo klikněte na odkaz **Jak vydělávají rentiéři?** (viz 1. obrázek vpravo) Dostanete se na stránky www.odhalenatajemstvirentieru.cz.
3. Vlevo klikněte na záložku **Pouze pro klienty.** (viz 2. obrázek vpravo)
4. Sdělte studentům přístupové údaje (Email a heslo).
5. Rolujte textem dolů až k boxu **Váš Zjednodušený finanční plán** (viz 3. obrázek)
6. Klikněte na text Vytvořit Váš finanční plán.
7. Rolujte textem až dolů a na posledním řádku klikněte na text **ZJEDNODUŠENÝ FINANČNÍ PLÁN®.** Objeví se vám vstupní obrazovka pro zadání dat (obrazovka **„Osobní údaje“**) viz 4. obrázek.
Poznámka: pokud kliknete na podobný text už nahoře, načte se vám vzorový finanční plán (viz 4. obrázek). V tomto případě se vraťte o 1 krok zpět.
8. Můžeme začít zadávat data o rodině Štístkových, která jsme zjistili minule (v metodickém listu č. 6.1.4. Zdroje pro splnění cílů.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: <u>Jak číst finanční plán</u>

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_64

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
finanční plán, cíl

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace*: prezentace*

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Jak číst finanční plán

Je nutná prezentace

Internet: http://www.odhalenatajemstvirentieru.cz/page-pouze-pro-klienty/.

Při výuce budete potřebovat zpracovaný Zjednodušený finanční plán rodiny Štístkových, jehož zpracování je obsahem metodického listu č. 6.1.5. Vytvoření finančního plánu. Odkaz na finanční plán vám byl doručen na zvolenou e-mailovou adresu (viz obr. 2) a měli byste ho již mít k dispozici.

zdroj KFP.cz

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: <u>Jak hodnotit investice</u>

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_65

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
finanční plán, cíl

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace: *magický investiční trojúhelník, výklad*

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Jak hodnotit investice

Základní pojmy

Očekávaný výnos = zisk (přínos) investice = co mi investice přinese.
Otázky na žáky: 1. co je výnosem u termínovaného vkladu v bance? *(úrok)* 2. co je výnosem u bytu, který pronajímám? *(nájemné, které mi platí nájemce)* 3. co je výnosem u podnikání? *(zisk, který si mohu vybrat ve formě dividendy)* 4. jaký výnos mám, když si koupím státní dluhopis? *(kupónovou platbu)* 5. jaký výnos mám z akcie, kterou jsem koupil na burze? *(dividendu)*
Proč mluvíme o OČEKÁVANÉM výnosu?

Protože u investic nás nezajímá výnos minulý (kolik na kupónových platbách z islandských dluhopisů vydělal předcházející majitel), ale zajímá nás výnos, který budeme mít my (z islandských dluhopisů asi nic moc, protože Island vyhlásil státní bankrot ☹) Slovo „očekávaný" nám naznačuje, že jde

a) o výnos zaměřený do budoucna (jaký asi dosáhnu v dalších obdobích),

b) výnos, který očekávám já jako investor (= je individuální, jiný investor má jiná očekávání, proto mi např. islandský dluhopis před časem prodal ☺)

Otázky na žáky: 1. Která investice má nižší riziko: běžný účet v bance nebo akcie? *(běžný účet)* 2. Která investice je méně riziková: vklad v bance nebo v družstevní záložně (kampeličce)? *(vklad v bance)*

Likvidita je schopnost investice přeměnit se zpět na hotovost. Dobře likvidní investici jsem schopen prodat velmi rychle a s nízkými náklady.
Otázky na žáky: 1. Která investice je likvidnější: běžný účet v bance nebo termínovaný vklad? *(běžný účet)* 2. Seřaďte investice podle likvidity od nejlikvidnější po nejméně likvidní: a) týdenní termínovaný vklad b) byt na pronájem c) běžný účet v bance. *(1. běžný účet, 2. termín.vklad, 3. byt)*

prezentace: VI_Vrb_65_priloha

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

POSTAGE
MAURITIUS
TWO PENCE

Kritéria hodnocení investic

Manžela nebo manželku jde nahradit,
ztracená investice je pryč definitivně.

V. Fichtner

Magický (investiční) trojúhelník

Očekávaný výnos

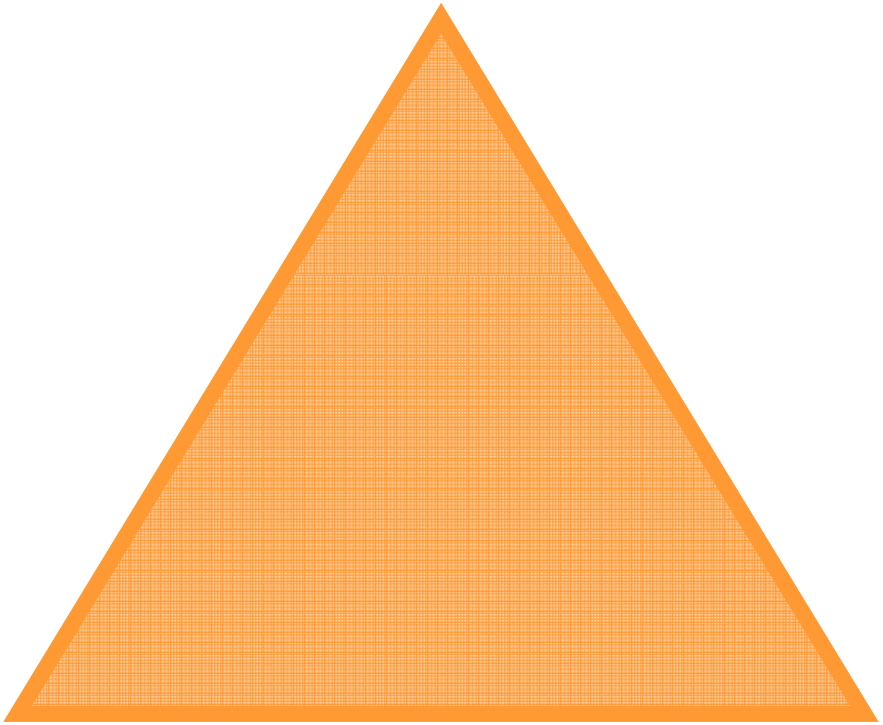

Riziko (bezpečnost)

Likvidita

2 druhy rizika

- **Riziko kreditní**
- Riziko nedodržení závazků ze strany dlužníka (emitenta cenného papíru)

- **Riziko volatility**
- Riziko kolísání ceny investičního instrumentu (cenného papíru)

Vztah mezi investičními kritérii

- **Očekávaný výnos x Riziko**

S růstem očekávaného výnosu investice její riziko **roste**

- **Riziko x Likvidita**

Nízká likvidita investice znamená **vyšší** riziko

- **Očekávaný výnos x Likvidita**

Čím je vyšší likvidita investice, tím je očekávaný výnos **nižší = klesá**

Zlaté pravidlo investování

Neexistuje investice, která by byla zároveň vysoce výnosná, velmi málo riziková a velmi likvidní.

Při rozhodování o investicích musíme souhrnně hodnotit výnos, riziko a likviditu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Cena za jistotu

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_66

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
finanční plán, cíl

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace*: Investice a riziko, výklad*

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Cena za jistotu

Současná hodnota anuity

- výše ***pravidelné*** (stále stejné) splátky úvěru během celého období splácení
- ***jsou*** úroky z úroků (úroky se připisují k jistině pravidelně v průběhu období)

$$PV = A * \frac{\left(1 + i/m\right)^{m*t} - 1}{i/m * \left(1 + i/m\right)^{m*t}}$$

PV … počáteční vklad, jistina (present value – současná hodnota)
A … pravidelná splátka (anuita)
i … úroková sazba (interest rate – úroková míra, roční – p. a. z latinského per annum, tj. za rok; někdy se můžete setkat s označením „r“)
t … doba splatnosti v letech (term - termín)
i/m … úroková sazba za jednu emtinu roku
m … frekvence připisování úroků během jednoho roku (připisují-li se úroky pololetně, pak m = 2, měsíčně pak m = 12 atd.)
Příklad: splátky úvěru stejnými a pravidelnými částkami (splátka hypotéky, úvěru stavebního spoření, spotřebitelského úvěru, novomanželské půjčky aj.) pravidelné čerpání naspořené částky po určitou dobu (výplata důchodu, renty aj.)

✍ **Cvičení**

Klient může splácet měsíčně maximálně 10 000 Kč a chtěl by si pořídit bydlení. O jak vysoké hypotéce může uvažovat? Maximální doba splatnosti je 30 let, úroková sazba hypoték je cca 5 % p.a.

✍ **Cvičení**

Jakou rentu si můžete vyplácet z 1 mil. Kč, pokud ji chcete čerpat 20 let? Počítejme s výnosem 6 % p.a.

zdroj: kfp.cz

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Cena za čekání

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_67

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
finanční plán, cíl, riziko

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace*: Investice a riziko, výklad*

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Cena za čekání

Jednoduché úročení

- ***jednorázový*** vklad jistiny na počátku
- ***nejsou*** úroky z úroků (úroky se připisují k jistině až na konci období)

$$FV = PV + (PV * i * t)$$ to je totéž jako $$FV = PV * (1 + i * t)$$

FV … částka na konci období (future value – budoucí hodnota)
PV … počáteční vklad, jistina (present value – současná hodnota)
i … úroková sazba (interest rate – úroková míra, roční – p. a. z latinského per annum, tj. za rok; někdy se můžete setkat s označením „r“)
t … doba splatnosti v letech (term – termín)
Příklad: krátkodobý termínovaný vklad v bance, pravidelný výběr úroků bez výběru jistiny.

✍ **Cvičení**

Banka nabízí úrokovou sazbu 2 % p.a. na půlroční vklad. Kolik nám banka vyplatí, pokud si uložíme 100 000 Kč na dobu ½ roku?

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

$$FV = PV * \left(1 + \frac{i}{m}\right)^{m*t}$$

Složené úročení

- ***jednorázový*** vklad jistiny na počátku
- ***jsou*** úroky z úroků (úroky se připisují k jistině pravidelně v průběhu období)

PV … počáteční vklad, jistina (present value – současná hodnota)
i … úroková sazba (interest rate – úroková míra, roční – p. a. z latinského per annum, tj. za rok; někdy se můžete setkat s označením „r“)
t … doba splatnosti v letech (term - termín)
i/m … úroková sazba za jednu emtinu roku
m … frekvence připisování úroků během jednoho roku (připisují-li se úroky pololetně, pak m = 2,
Příklad: dlouhodobý termínovaný vklad v bance, revolvingový termínovaný vklad, jednorázový vklad do otevřeného podílového fondu.

✍ **Cvičení**

Investovali jsme 100 000 Kč do otevřeného podílového fondu na 10 let. Průměrný výnos byl 6 %. Kolik peněz budeme mít ve fondu po 10 letech?

zdroj: kfp.cz

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: <u>Investiční teploměr</u>

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_68

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
finanční plán, cíl, riziko

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace*: cvičení a výklad*

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Investiční teploměr

Cvičení je vhodné pro žáky, kteří již znají některé základní pojmy (inflace, úroková sazba) a již se seznámili se základními produkty.

Cvičení

1. Nakreslete středovou šipku s procenty, napište „Majetek“ a „Dluhy“ do horní části tabule (flipchartu) – viz obrázek 1. Vysvětlete žákům, co je cílem tohoto cvičení.

2. Vyzvěte žáky, ať jmenují základní produkty, které domácnosti využívají (do čeho mohou rodiny investovat). Jmenované produkty pište na samolepící papírky a lepte je na levý okraj tabule, příp. je pište na levou stranu tabule pod sebe.

3. Stejně tak žáci jmenují úvěrové produkty. jejich názvy pište pod sebe na pravý okraj tabule.

4. Pokud žáci opomenou některé významné produkty, naveďte je ke správné odpovědi (*„Ještě tady nemáme jeden produkt, který určitě většina vašich rodičů má nebo měla. Napovím vám: liška, buřinka, …“* – stavební spoření)

5. *„Jaká je asi průměrná míra inflace, kterou můžeme očekávat v naší zemi v dalších 10, 20, 30 letech? – Teď je inflace nízká, pod 1 %, ale před několika lety byla vyšší – 5 – 6 %. Tak kolik můžeme očekávat v dalších letech, až budete dospělí?“* správná odpověď je 2 – 3 %. Na tabuli nakreslete vodorovnou čáru mezi 2 a 3 % a napište u ní INFLACE (viz obrázek 1).

6. Poté žáky vyzvěte, aby odhadli, jaké jsou asi úrokové sazby na termínovaných vkladech (v r. 2009 to je 1 – 2 % p.a.). Samolepící papírek s názvem TERMÍNOVANÝ VKLAD přelepte o něco vpravo mezi číslice 1% a 2% (viz obrázek 1). Používáte-li tabuli, produkt napište více vpravo a v levém sloupci ho smažte.

zdroj KFP.cz

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Obrázek 1:

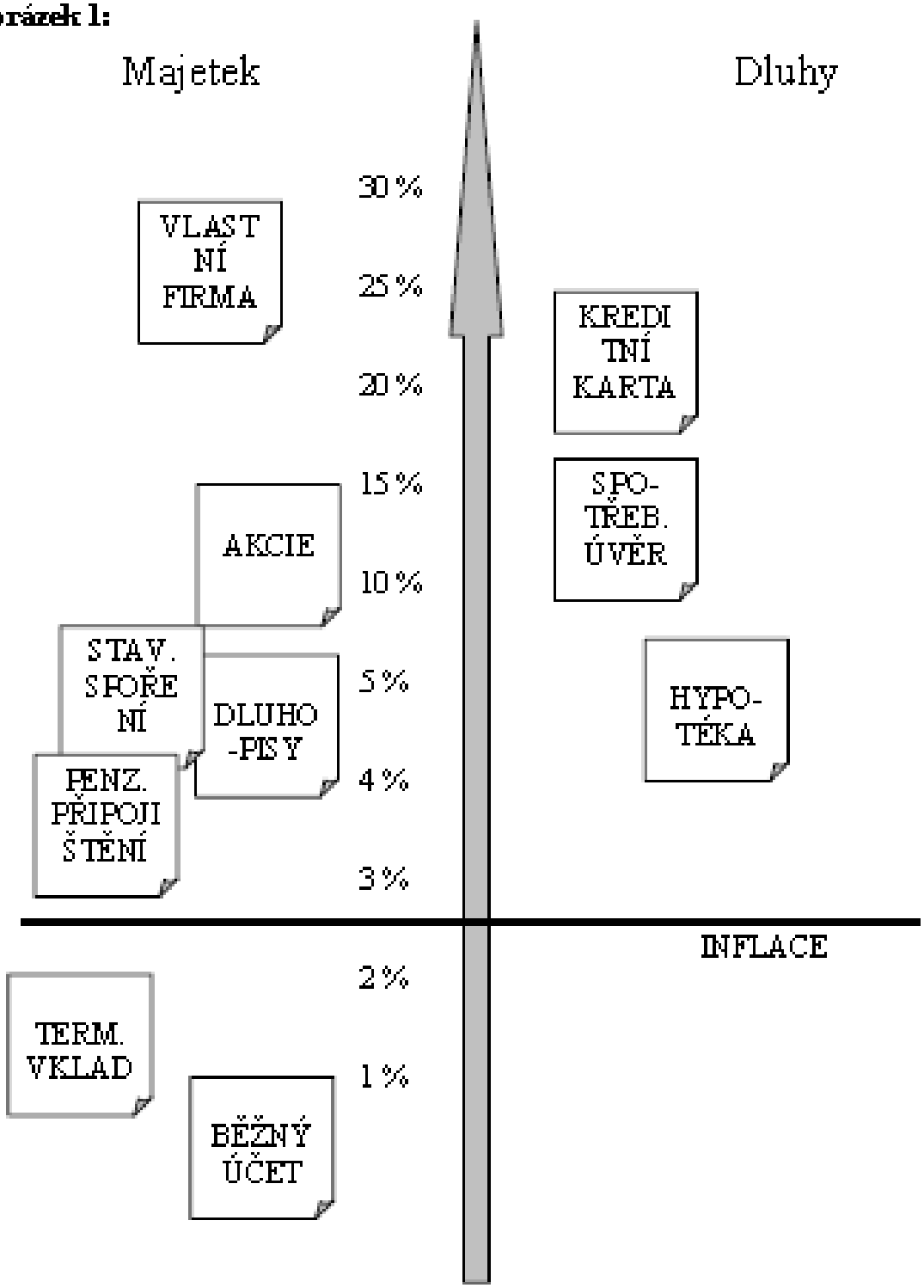

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Obrázek 2 – rozšířená verze:

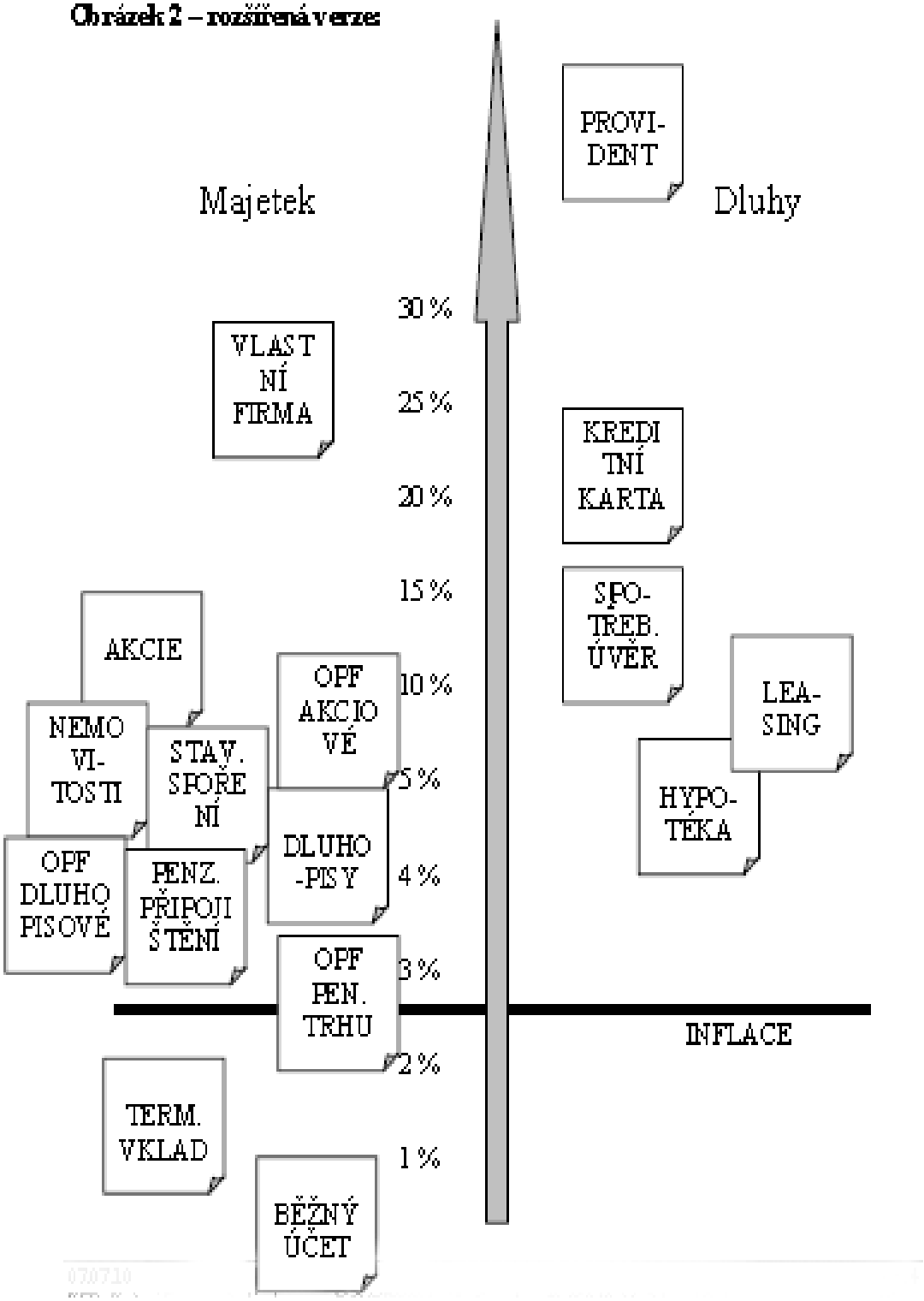

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: <u>Pravidelné investování</u>

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_69

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
investování, riziko

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace*: pár rad, kdy investovat,*

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Pravidelné investování

Základní pojmy

Investujte:

- **pravidelně** (měsíčně, čtvrtletně, ročně)
- **stejnou částku**
- do instrumentů s nízkou jmenovitou hodnotou (např. podílové fondy)

Cvičení

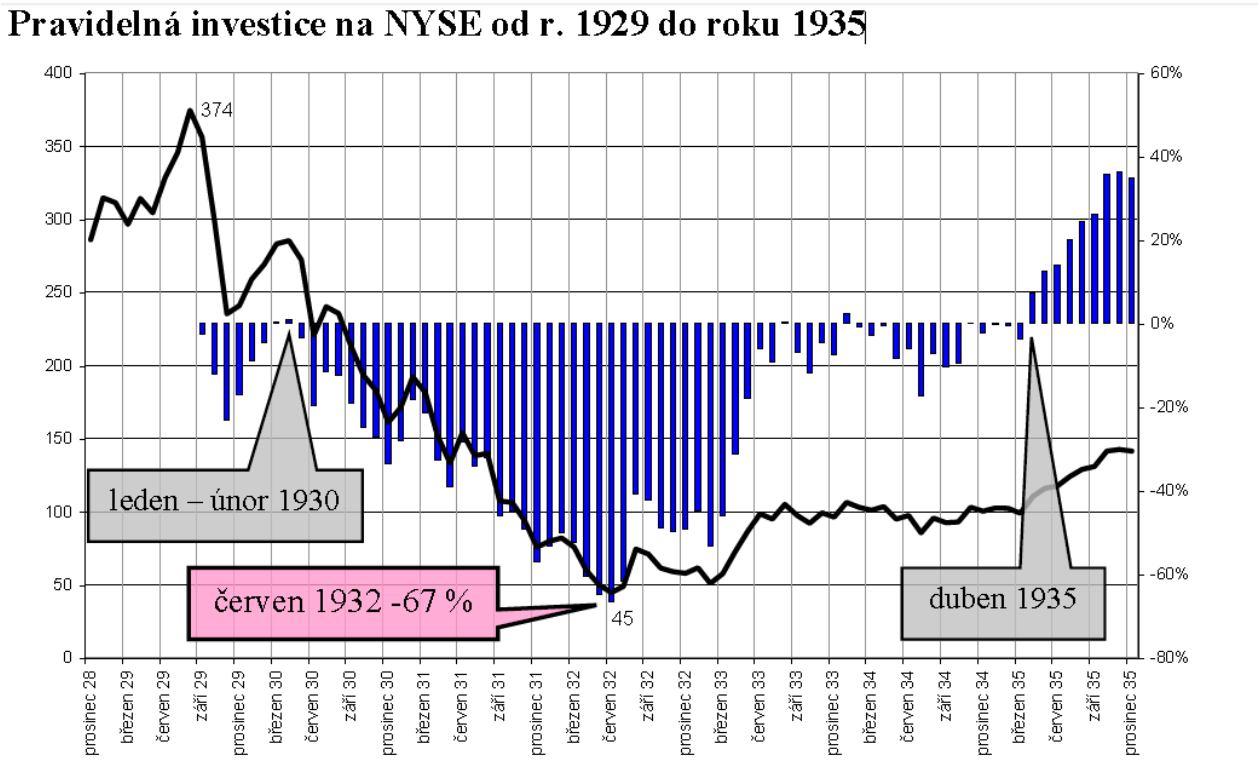

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: <u>Jak naučit hrát hru FINANČNÍ SVOBODA</u>

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_70

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
investování, riziko

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace*: Prezentace a výklad, zdroj Internet*

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jak se postupně seznámit s FINANČNÍ SVOBODOU

Příprava před hodinou

1. Před vlastní hodinou si vezměte krabici (krabice) FINANČ-NÍ SVOBODY a zkontrolujte všechny komponenty hry.
2. Seřaďte kartičky **Cena pro OPF** (kurzy podílových fondů) a kartičky **Událostí** podle scénáře. Budete-li hrát na více stolech, kartičky Událostí by měly být seřazeny stejně.
3. Pokud je to možné, přijďte do třídy o 10 – 15 minut dříve. Čas využijte na přerovnání lavic a rozložení her. Lavice přerovnejte tak, aby kolem 1 hracího plánu mohlo sedět 8 žáků, případně bankéř (žák, který již pravidla hry zná). Schéma rozložení hry máte v pravidlech na str. 2 nebo na 3. snímku prezentace.

Průběh hodiny

Hodinu začněte seznámením s obsahem následujících 2 – 3 hodin, např. slovy: *„prožijete 30 let života, budete provázet své „klienty“ jejich životem od 30 let do 60 let jejich věku. Prožijete s nimi různé životní situace, které vaši prarodiče nebo rodiče prožili, a které vy v dalších letech také zažijete. A je na vás, zda budou takto spokojeni* (ukažte na obrázek) *nebo je přivedete k osobnímu bankrotu.“*

Dále na internetu:

Proč hrát hru FS

http://www.youtube.com/watch?v=bX7TZt6Y0Hg

Jak začít hrát hru FS

http://www.youtube.com/watch?v=1zqF4MxzJY4

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: FINANČNÍ SVOBODA – scénář 1

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_71

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
investování, riziko

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace*: Prezentace a výklad, zdroj Internet, základní kolo-jednoduchá pravidla*

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Finanční svoboda RŮZNÉ SCÉNÁŘE

Cesta k finanční nezávislosti. Jako v životě se všichni vydáme svou cestou a budeme dělat taková rozhodnutí, která více či méně ovlivní naši finanční situaci.

V této části budeme simulovat různé situace a strategie. Při nich uvidíme, jak rozhodnutí utrácet, šetřit či investovat ovlivní naše finance.

Máme k dispozici celkem 16 scénářů.

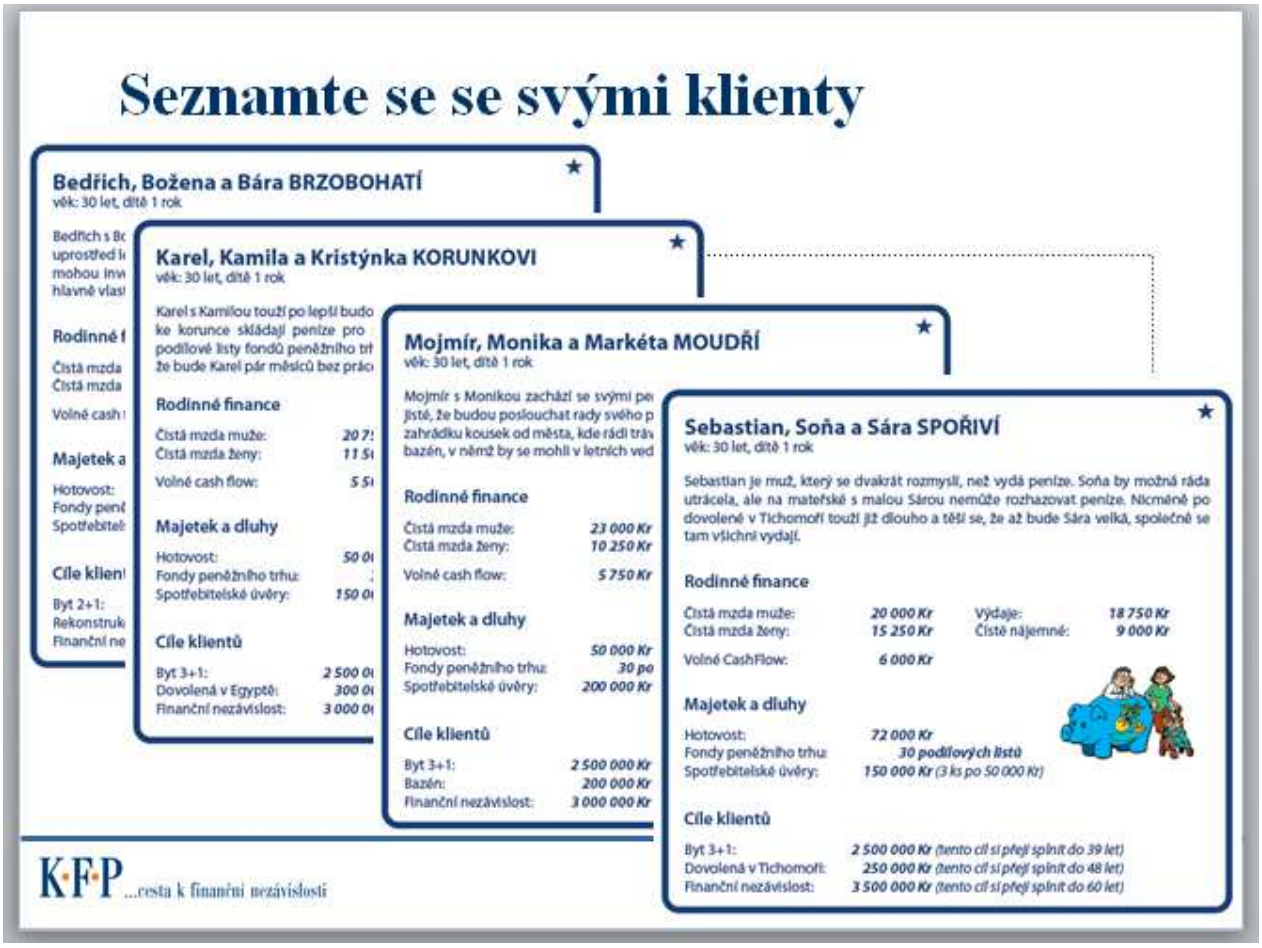

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

33 let UDÁLOSTI

UDÁLOSTI

ZVÝŠENÍ KVALIFIKACE

Váš klient má možnost zvýšit si vzdělání. Studium stojí 100 000 Kr a čistá mzda se navýší o 500 Kr měsíčně. Doporučíte-li nabídky využít, zaplaťte 100 000 Kr a zvyšte cash flow o 500 Kr (posuňte se o 2 políčka). **Pokud klient příležitosti využil, kartu si ponechejte.**

P 10

UDÁLOSTI

ZVÝŠENÍ KVALIFIKACE

Váš klient má možnost zvýšit si vzdělání. Studium stojí 80 000 Kr a čistá mzda se navýší o 0 - 1000 Kr měsíčně. Doporučíte-li klientovi nabídky využít, zaplaťte 80 000 Kr a poté **hoďte kostkou:**

1-2 mzda se nenavyšuje,
3-4 čistá mzda roste o 500 Kr (posuňte se na cash flow o 2 políčka),
5-6 čistá mzda roste o 1000 Kr (posuňte se na cash flow o 4 políčka).

Pokud klient příležitosti využil, kartu si ponechejte.

P 12

UDÁLOSTI

ZVÝŠENÍ KVALIFIKACE

Váš klient má možnost zvýšit si vzdělání. Studium stojí 100 000 Kr a čistá mzda se navýší o 500 Kr měsíčně. Doporučíte-li nabídky využít, zaplaťte 100 000 Kr a zvyšte cash flow o 500 Kr (posuňte se o 2 políčka). **Pokud klient příležitosti využil, kartu si ponechejte.**

P 11

UDÁLOSTI

ZVÝŠENÍ KVALIFIKACE

Váš klient má možnost zvýšit si vzdělání. Studium stojí 120 000 Kr a čistá mzda se navýší o 250 - 1000 Kr měsíčně. Doporučíte-li klientovi nabídky využít, zaplaťte 120 000 Kr a poté **hoďte kostkou:**

1-2 čistá mzda roste o 250 Kr (posuňte se na cash flow o 1 políčko),
3-5 čistá mzda roste o 750 Kr (posuňte se na cash flow o 3 políčka),
6 čistá mzda roste o 1000 Kr (posuňte se na cash flow o 4 políčka).

Pokud klient příležitosti využil, kartu si ponechejte.

P 12

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Máte-li k dispozici učebnu s počítačem a dataprojektorem, použijte k prezentaci tématu prezentaci, která je součástí tohoto metodického listu. Povede vás celou hrou a díky ní máte jistotu, že na nic nezapomenete.

Potřebujeme hru a jedeme podle předlohy VI_Vrb_71_příloha

Zdroj:

http://www.financnisvoboda.cz/page-jak-hru-hrat/

http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Simulační hra
FINANČNÍ SVOBODA

Je jen jediný majetek člověka: vědění,
a je jedno zlo: neznalost.

Sokrates

FINANČNÍ SVOBODA

PROFI

K·F·P

...cesta k finanční nezávislosti

FINANČNÍ SVOBODA
K·F·P
1000
2000
5000
10000
20000
50000
100000
500000
1000000

Seznamte se se svými klienty

Bedřich, Božena a Bára BRZOBOHATÍ
věk: 30 let, dítě 1 rok

Bedřich s Bo
uprostřed le
mohou inve
hlavně vlast

Rodinné f

Čistá mzda
Čistá mzda

Volné cash f

Majetek a

Hotovost:
Fondy peně
Spotřebitels

Cíle klient

Byt 2+1:
Rekonstruk
Finanční ne

Karel, Kamila a Kristýnka KORUNKOVI
věk: 30 let, dítě 1 rok

Karel s Kamilou touží po lepší budo
ke korunce skládají peníze pro
podílové listy fondů peněžního trh
že bude Karel pár měsíců bez práce

Rodinné finance

Čistá mzda muže:	*20 75*
Čistá mzda ženy:	*11 50*
Volné cash flow:	*5 50*

Majetek a dluhy

Hotovost:	*50 00*
Fondy peněžního trhu:	
Spotřebitelské úvěry:	*150 00*

Cíle klientů

Byt 3+1:	*2 500 00*
Dovolená v Egyptě:	*300 00*
Finanční nezávislost:	*3 000 00*

Mojmír, Monika a Markéta MOUDŘÍ
věk: 30 let, dítě 1 rok

Mojmír s Monikou zachází se svými pe
jisté, že budou poslouchat rady svého p
zahrádku kousek od města, kde rádi trá
bazén, v němž by se mohli v letních ved

Rodinné finance

Čistá mzda muže:	*23 000 Kr*
Čistá mzda ženy:	*10 250 Kr*
Volné cash flow:	*5 750 Kr*

Majetek a dluhy

Hotovost:	*50 000 Kr*
Fondy peněžního trhu:	*30 po*
Spotřebitelské úvěry:	*200 000 Kr*

Cíle klientů

Byt 3+1:	*2 500 000 Kr*
Bazén:	*200 000 Kr*
Finanční nezávislost:	*3 000 000 Kr*

Sebastian, Soňa a Sára SPOŘIVÍ
věk: 30 let, dítě 1 rok

Sebastian je muž, který se dvakrát rozmyslí, než vydá peníze. Soňa by možná ráda utrácela, ale na mateřské s malou Sárou nemůže rozhazovat peníze. Nicméně po dovolené v Tichomoří touží již dlouho a těší se, že až bude Sára velká, společně se tam všichni vydají.

Rodinné finance

Čistá mzda muže:	*20 000 Kr*	Výdaje:	*18 750 Kr*
Čistá mzda ženy:	*15 250 Kr*	Čisté nájemné:	*9 000 Kr*
Volné CashFlow:	*6 000 Kr*		

Majetek a dluhy

Hotovost:	*72 000 Kr*
Fondy peněžního trhu:	*30 podílových listů*
Spotřebitelské úvěry:	*150 000 Kr (3 ks po 50 000 Kr)*

Cíle klientů

Byt 3+1:	*2 500 000 Kr (tento cíl si přejí splnit do 39 let)*
Dovolená v Tichomoří:	*250 000 Kr (tento cíl si přejí splnit do 48 let)*
Finanční nezávislost:	*3 500 000 Kr (tento cíl si přejí splnit do 60 let)*

Finanční situace klienta

Sebastian, Soňa a Sára SPOŘIVÍ
věk: 30 let, dítě 1 rok

Sebastian je muž, který se dvakrát rozmyslí, než vydá peníze. Soňa by možná ráda utrácela, ale na mateřské s malou Sárou nemůže rozhazovat peníze. Nicméně po dovolené v Tichomoří touží již dlouho a těší se, že až bude Sára velká, společně se tam všichni vydají.

Rodinné finance

Čistá mzda muže:	*20 000 Kr*	Výdaje:	*18 750 Kr*
Čistá mzda ženy:	*15 250 Kr*	Čisté nájemné:	*9 000 Kr*
Volné CashFlow:	*6 000 Kr*		

Majetek a dluhy

Hotovost:	*72 000 Kr*
Fondy peněžního trhu:	*30 podílových listů*
Spotřebitelské úvěry:	*150 000 Kr (3 ks po 50 000 Kr)*

Cíle klientů

Byt 3+1:	*2 500 000 Kr (tento cíl si přeji splnit do 39 let)*
Dovolená v Tichomoří:	*250 000 Kr (tento cíl si přeji splnit do 48 let)*
Finanční nezávislost:	*3 500 000 Kr (tento cíl si přeji splnit do 60 let)*

- Vezměte si jednu figurku a postavte ji na okraj herního plánu na číslo „Volné cash flow“
- Vezměte si od bankéře bankovky ve výši „Hotovosti“

- Vezměte si podílové listy podílového fondu peněžního trhu (světle modré)
- Vezměte si spotřebitelské úvěry (žluté)

- Vezměte si 3 lístky cílů se jménem vašeho klienta a položte je šedou stranou nahoru
- Vezměte si nájemní smlouvu va[illegible]enta
- Vezměte si jednu kartu dítěte.

30 let TRANSAKCE

Položte 1. kámen na pole TRANSAKCE

30 let TRANSAKCE

2. kámen položte na číslo 30 na stupnici věku.

Splacení spotřebitelského úvěru

Spotřebitelský úvěr
KONTOKORENT

Výše úvěru:
50 000 Kr

Reálná úroková sazba:
12 % p. a.

Měsíční úrok: **500 Kr**

:

ácením
bance.

ozadu
předu

Prodej podílových listů OPF

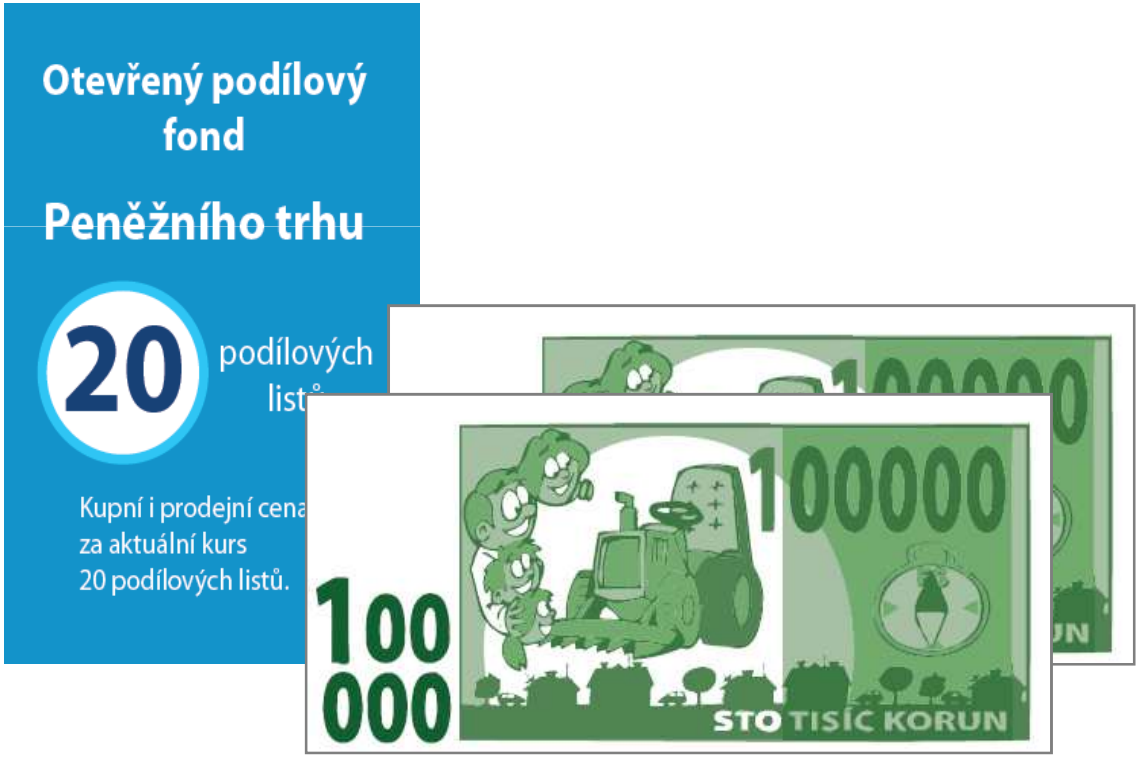

30 let TRANSAKCE

Nákup podílových listů otevřených podílových fondů

Uzavření stavebního spoření

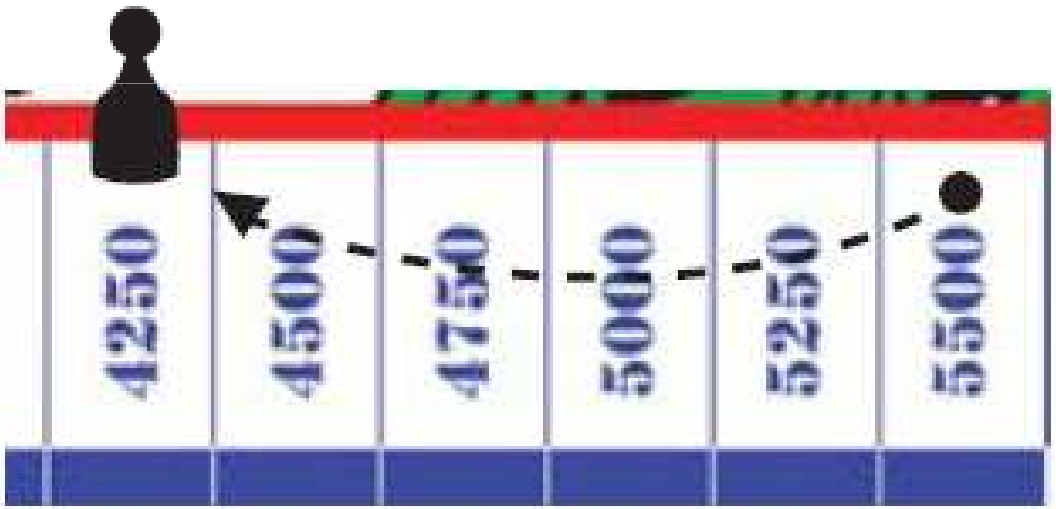

Stavební spoření

Měsíční vklad: **1750 Kr**

Za 6 let k výplatě: **140 000 Kr**

Věk sjednání:
(zakroužkujte)

✕	33	36	39	42
45	48	51	54	

Doplňující informace:

Lze ihned uzavřít novou smlouvu:

- Neposouvejte se na cash flow.
- Zakroužkujte nový věk sjednání.

Sjednání: ***7 políček dozadu***

Zrušení: ***7 políček dopředu***

Uzavření penzijního připojištění

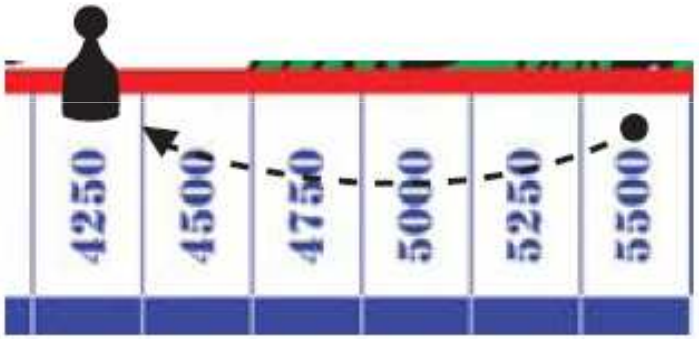

Penzijní připojištění

Měsíční vklad: **500 Kr**

Zaškrtněte kolonku
u příslušného věku sjednání:

	Věk	Pojistná částka		Věk	Pojistná částka
X	30 let	300 tisíc		45 let	130 tisíc
	33 let	262 tisíc		48 let	101 tisíc
	36 let	226 tisíc		51 let	74 tisíc
	39 let	192 tisíc		54 let	48 tisíc
	42 let	160 tisíc		57 let	24 tisíc

Doplňující informace:

V 60 letech je vyplacena částka k výplatě.
Výplata při předčasném ukončení na druhé straně.

Sjednání: ***2 políčka dozadu***
Zrušení: ***2 políčka dopředu***

30 let TRANSAKCE

Koupě nemovitosti, použití hypotéky a ukončení nájmu

Hypotéka 2,5%
(krátká)

Výše hypotéky:	500 000 Kr
Doba splatnosti:	15 let
Měsíční splátka:	3250 Kr

30	33	36	39	42
48	51	54		

(dle věku sjednání):

Zůstatek
115 000
222 000
322 000

splacení na druhé straně.
13 políček dozadu
3 políček dopředu

Hypotéka 2,5%
(dlouhá)

Výše hypotéky:	500 000 Kr
Doba splatnosti	30 let
Měsíční splátka:	2000 Kr

Věk sjednání: 30 | 33 | 36 | 39
(zakroužkujte)

Zůstatek v 60 letech (dle věku sjednání):

Věk sjednání	Zůstatek
33	68 000
36	132 000
39	190 000

Doplňující informace:
Lze splatit předčasně.
Zůstatek při předčasném splacení na druhé straně.

Sjednání: ***8 políček dozadu***
Zrušení: ***8 políček dopředu***

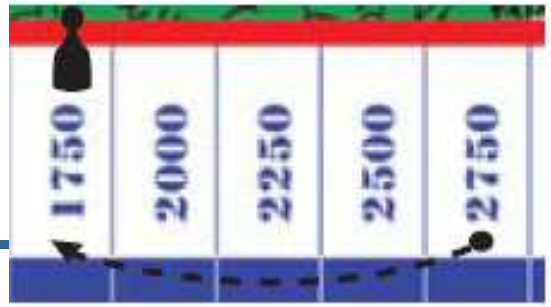

30 let → 33 let VĚK

33 let PENÍZE

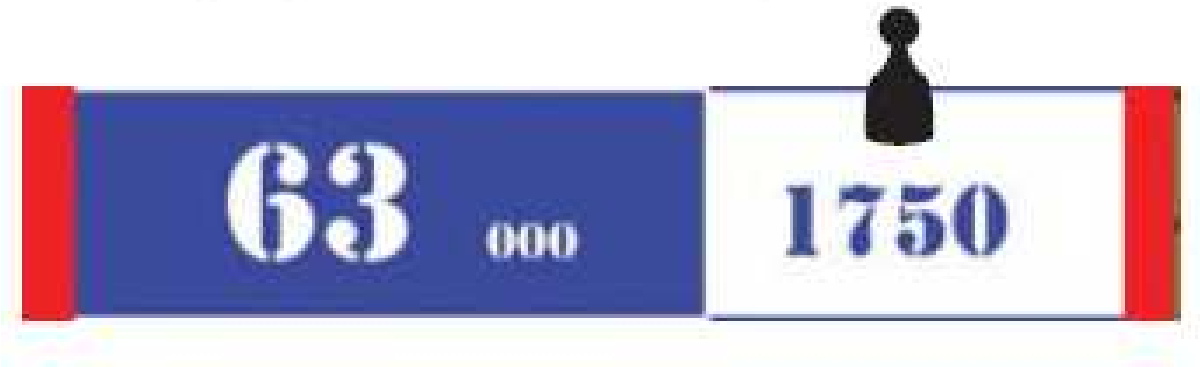

33 let KURZY

- Hodíme 2 kostkami pro OPF akciové
- Padla 5 + 3
- Posuneme kartičky „Cena pro OPF akciový“ o 3 kartičky

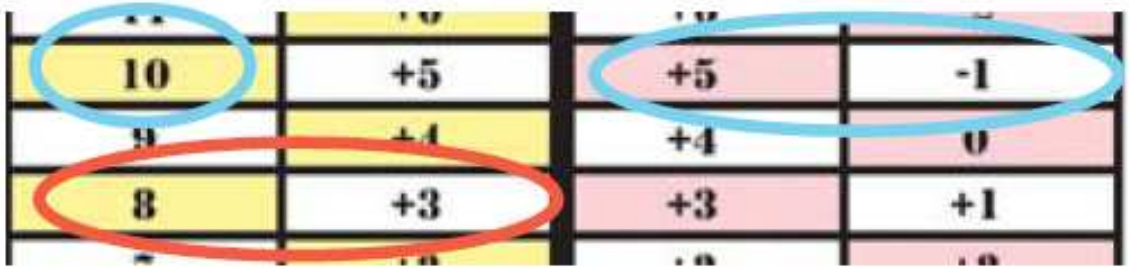

- Hodíme opět 2 kostkami
- Padla 6 + 4
- Změna se týká OPF dluhopisových a peněžního trhu

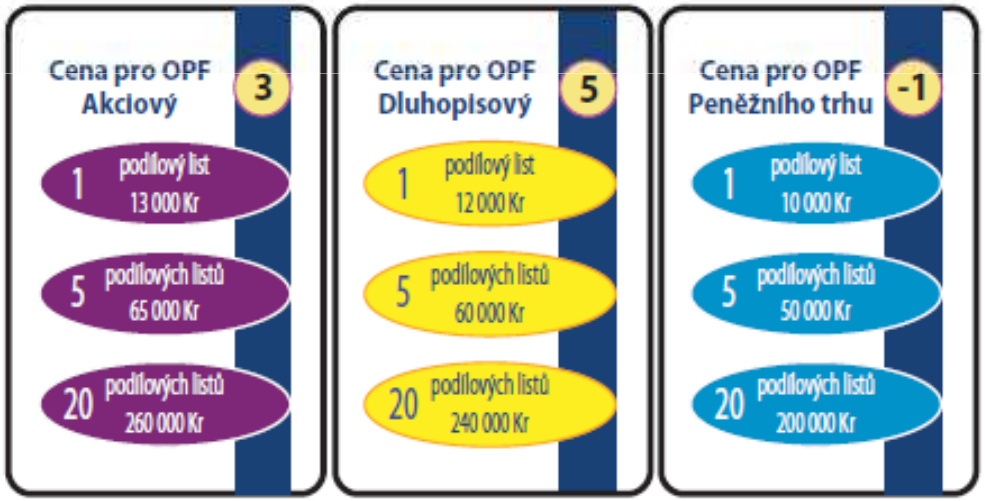

33 let UDÁLOSTI

UDÁLOSTI

ZVÝŠENÍ KVALIFIKACE

Váš klient má možnost zvýšit si vzdělání. Studium stojí 100 000 Kr a čistá mzda se navýší o 500 Kr měsíčně. Doporučíte-li nabídky využít, zaplaťte 100 000 Kr a zvyšte cash flow o 500 Kr (posuňte se o 2 políčka). **Pokud klient příležitosti využil, kartu si ponechejte.**

P 10

UDÁLOSTI

ZVÝŠENÍ KVALIFIKACE

Váš klient má možnost zvýšit si vzdělání. Studium stojí 80 000 Kr a čistá mzda se navýší o 0 - 1000 Kr měsíčně. Doporučíte-li klientovi nabídky využít, zaplaťte 80 000 Kr a poté **hoďte kostkou:**

1-2 mzda se nenavyšuje,
3-4 čistá mzda roste o 500 Kr (posuňte se na cash flow o 2 políčka),
5-6 čistá mzda roste o 1000 Kr (posuňte se na cash flow o 4 políčka).

Pokud klient příležitosti využil, kartu si ponechejte.

P 13

UDÁLOSTI

ZVÝŠENÍ KVALIFIKACE

Váš klient má možnost zvýšit si vzdělání. Studium stojí 100 000 Kr a čistá mzda se navýší o 500 Kr měsíčně. Doporučíte-li nabídky využít, zaplaťte 100 000 Kr a zvyšte cash flow o 500 Kr (posuňte se o 2 políčka). **Pokud klient příležitosti využil, kartu si ponechejte.**

P 11

UDÁLOSTI

ZVÝŠENÍ KVALIFIKACE

Váš klient má možnost zvýšit si vzdělání. Studium stojí 120 000 Kr a čistá mzda se navýší o 250 - 1000 Kr měsíčně. Doporučíte-li klientovi nabídky využít, zaplaťte 120 000 Kr a poté **hoďte kostkou:**

1-2 čistá mzda roste o 250 Kr (posuňte se na cash flow o 1 políčko),
3-5 čistá mzda roste o 750 Kr (posuňte se na cash flow o 3 políčka),
6 čistá mzda roste o 1000 Kr (posuňte se na cash flow o 4 políčka).

Pokud klient příležitosti využil, kartu si ponechejte.

P 12

33 let TRANSAKCE

- Splácejte špatné dluhy
- Investujte do
  - *Stavebního spoření*
  - *Penzijního připojištění*
  - *Otevřených podílových fondů*
    - *Akciových*
    - *Dluhopisových*
    - *Peněžního trhu*
- Řešte vlastní bydlení, je-li drahé.

33 let → 36 let VĚK

36 let PENÍZE

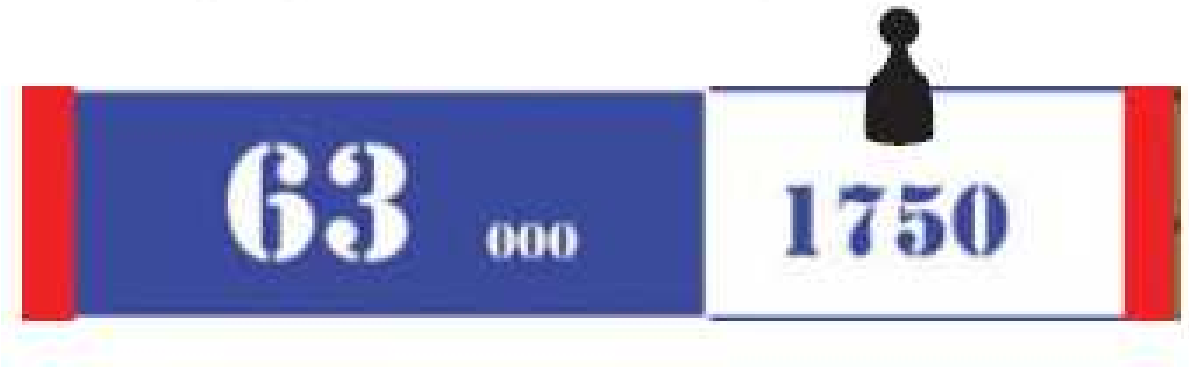

36 let KURZY

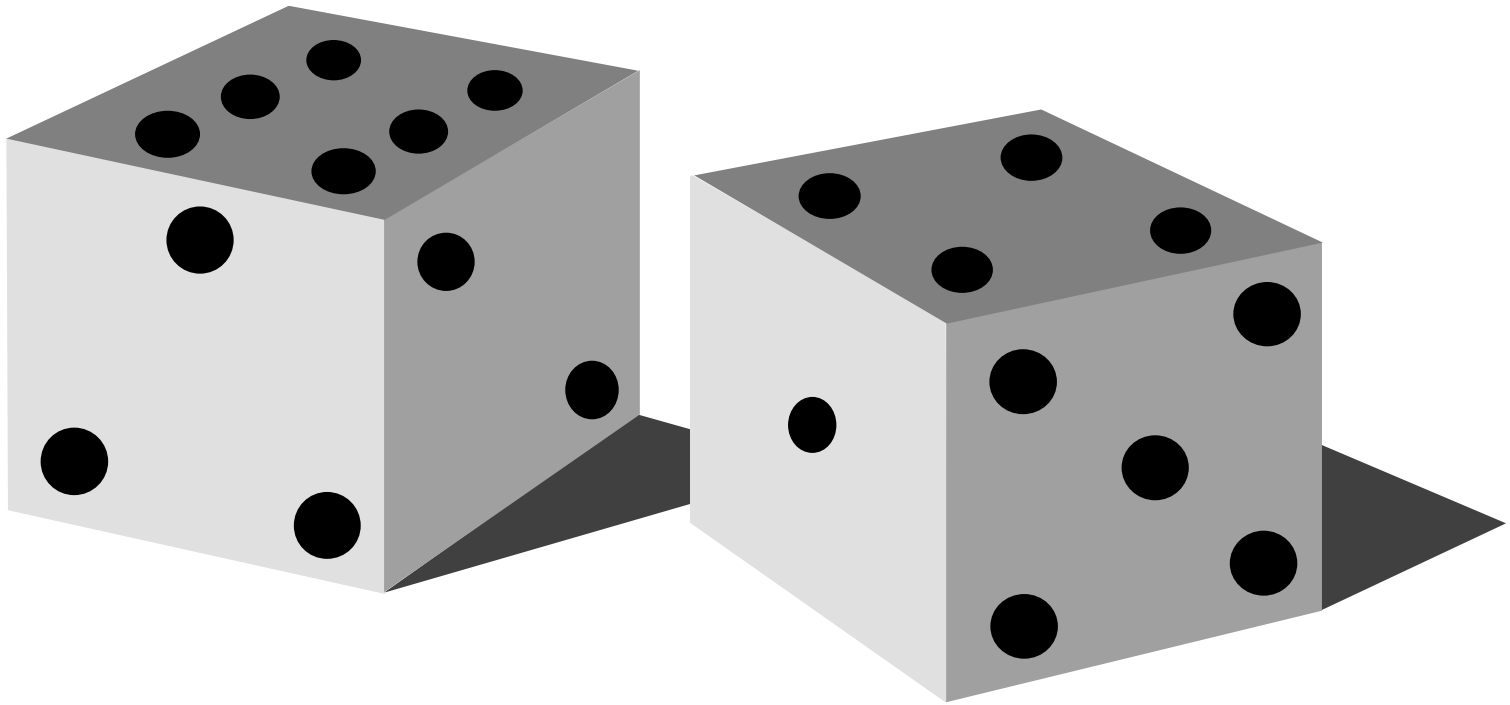

36 let UDÁLOSTI

UDÁLOSTI

Přídavky na děti

Karta platí pro všechny.

Parlament schválil zavedení plošných přídavků na děti 500 Kr měsíčně na každé dítě. **Posuňte se na ukazateli cash flow o 2 pole dopředu za každé dítě.**

U 12

UDÁLOSTI

DÍTĚ

Karta platí pro všechny.

Dítě lze mít nejvýše ve 45 letech věku. Později tato karta nemá žádný efekt (hraje další hráč).

Hoďte kostkou:

- **1** planý poplach,
- **2-5** jedno dítě,
- **6** dvojčata.

Pokud se vašim klientům narodilo dítě, snižte cash flow o výdaje na dítě (zadní strana pravidel) a vezměte si karty dětí. **Pozor, druhé a třetí dítě je levnější. Více dětí než tři mít nelze.**

D 2

UDÁLOSTI

ZVÝŠENÍ DANÍ

Karta platí pro všechny.

Rostoucí schodek státního rozpočtu nutí vládu zvýšit nepřímé daně. Všem rodinám se tak v průměru sníží volné cash flow o 500 Kr měsíčně. **Každá rodina se posune na cash flow o 2 políčka dolů.**

U 3

UDÁLOSTI

STAVEBNÍ SPOŘENÍ

Karta platí pro všechny.

Novelou zákona došlo ke zrušení státní podpory u stavebního spoření. Klienti by po skončení dostali méně než vložili, což vede ke konci tohoto produktu. Nové smlouvy se přestávají uzavírat. Dosavadní smlouvy jsou v platnosti beze změn, ale nelze je již obnovit.

U 8

36 let TRANSAKCE

- Splácejte špatné dluhy
- Investujte do
  - *Stavebního spoření*
  - *Penzijního připojištění*
  - *Otevřených podílových fondů*
    - *Akciových*
    - *Dluhopisových*
    - *Peněžního trhu*
- Řešte vlastní bydlení, je-li drahé.

36 let ⟶ 39 let VĚK

39 let PENÍZE

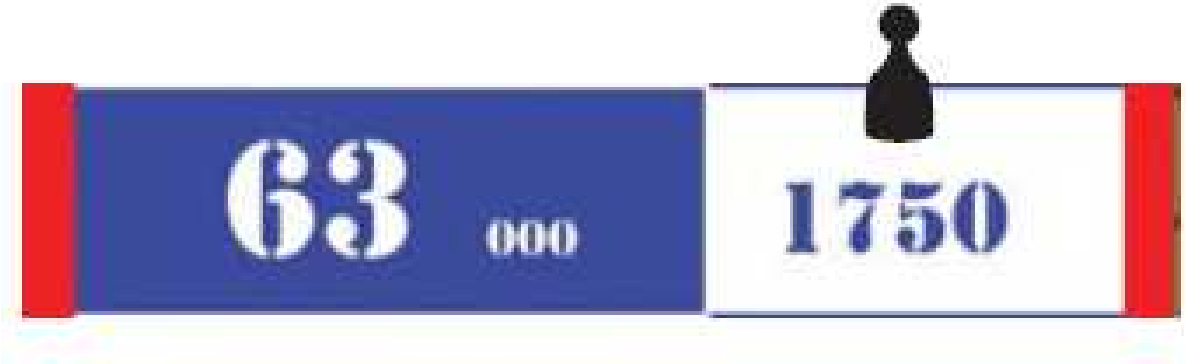

39 let KURZY

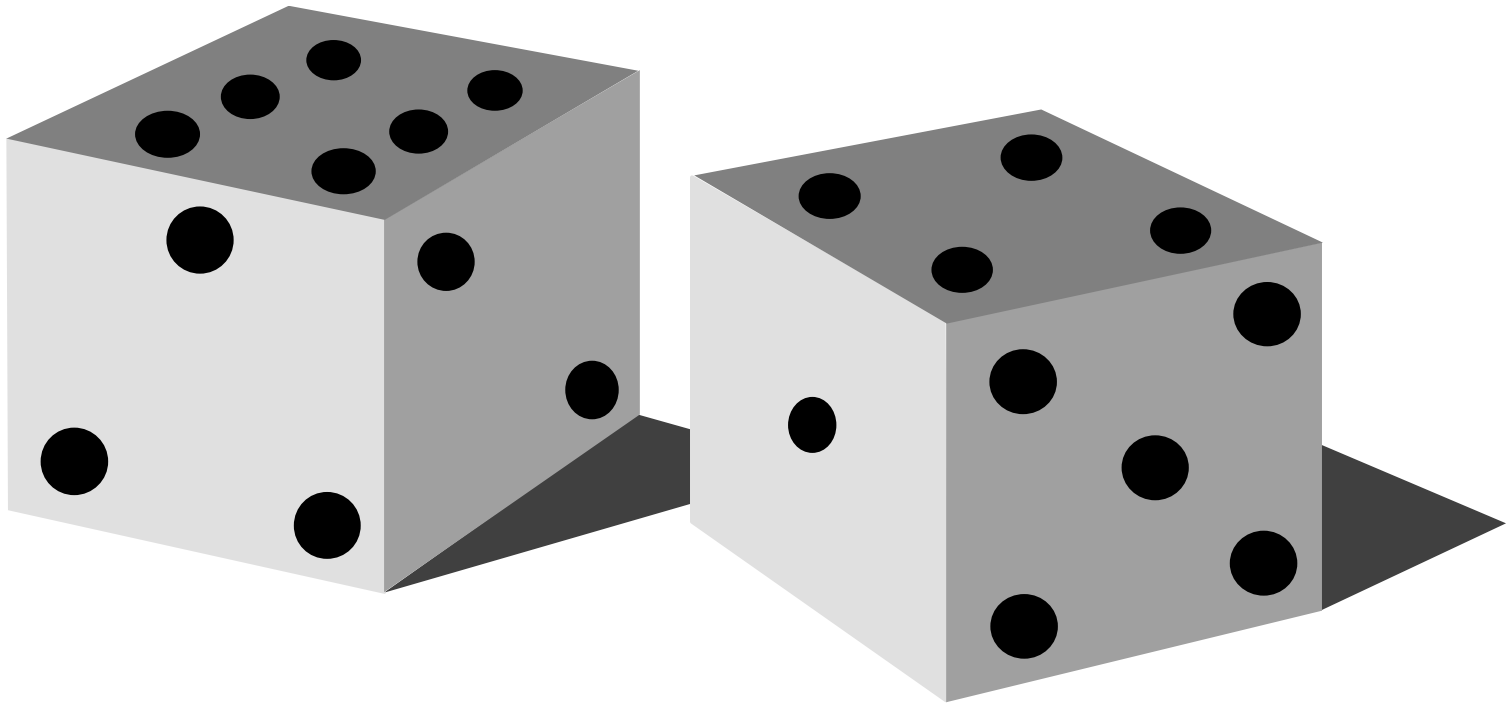

39 let UDÁLOSTI

UDÁLOSTI

13. PLAT

Váš klient byl v práci úspěšný, proto mu zaměstnavatel vyplatil 13. plat. **Z banky si vyzvedněte peníze** odpovídající jedné mzdě muže dle karty klienta (bez dalších zvýšení či snížení v průběhu hry). **Kartu si ponechejte.**

O 6

UDÁLOSTI

ÚSPORY

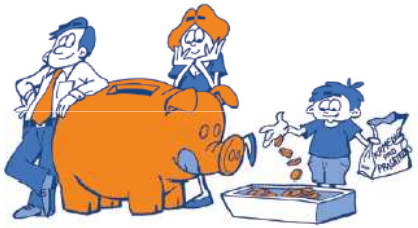

Vaši klienti chtějí dosáhnout finanční nezávislosti snáze a rychleji. Proto se zamysleli nad svými výdaji a zjistili, že dokáží ušetřit 250 Kr měsíčně za věci, které dříve kupovali, ale vůbec je nepotřebují. **Zvyšte cash flow o 250 Kr (1 políčko). Kartu si ponechejte.**

O 4

UDÁLOSTI

14. PLAT

Váš klient byl v práci úspěšný, proto mu zaměstnavatel vyplatil 14. plat. **Z banky si vyzvedněte peníze** odpovídající dvěma mzdám muže dle karty klienta (bez dalších zvýšení či snížení v průběhu hry). **Kartu si ponechejte.**

O 7

UDÁLOSTI

KNOW-HOW

Váš klient vymyslel nový pracovní postup. Zaměstnavatel mu za to vyplatil jednorázový bonus ve výši 150 000 Kr. **Vezměte si od bankéře 150 000 Kr. Kartu si ponechejte.**

O 3

39 let TRANSAKCE

- **SPLŇTE 1. CÍL – BYDLENÍ!**
- Splácejte špatné dluhy
- Investujte do
  - *Stavebního spoření*
  - *Penzijního připojištění*
  - *Otevřených podílových fondů*
    - *Akciových*
    - *Dluhopisových*
    - *Peněžního trhu*

39 let ⟶ 42 let VĚK

42 let PENÍZE

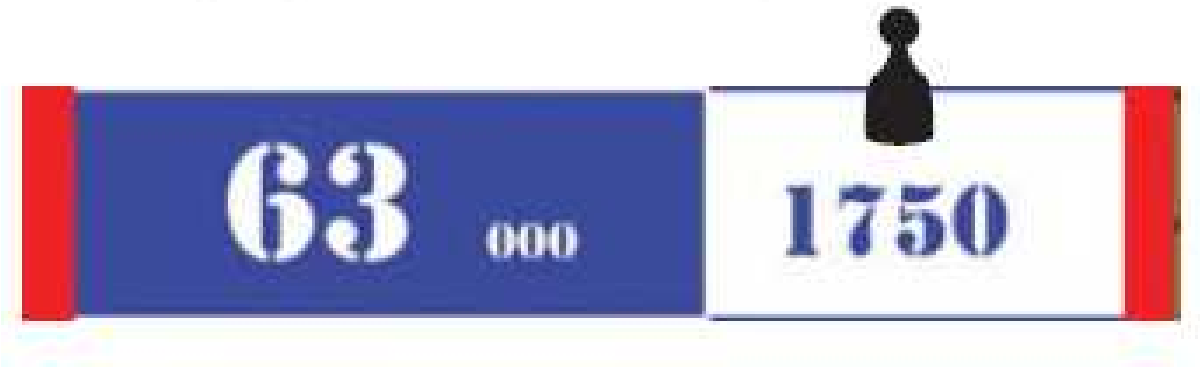

42 let KURZY

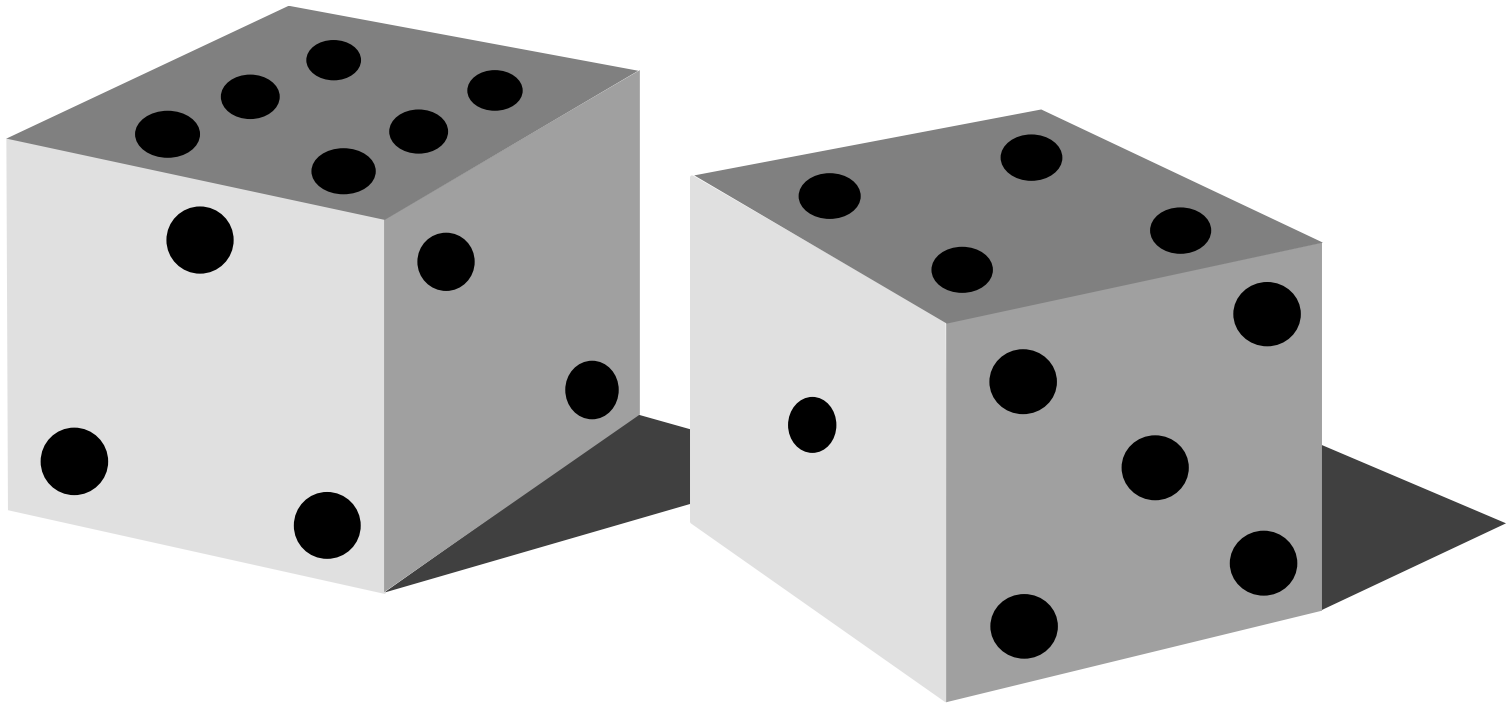

42 let UDÁLOSTI

UDÁLOSTI

KOŽICH

Manželka vašeho klienta si koupila nový norkový kožich, ve kterém je jí i při -20°C teplo a vypadá v něm opravdu krásně. **Zaplaťte bankéři 34 000 Kr. Kartu si ponechejte.**

V 13

UDÁLOSTI

VYSAVAČ

Vaši klientku navštívil známý a předvedl jí nejnovější model vysoce kvalitního vysavače, který vysává skoro sám všechny typy povrchu včetně rozlité vody. Právě byl ve slevě, proto nebylo možné čekat a ihned jej zakoupila. **Zaplaťte bankéři 38 000 Kr. Kartu si ponechejte.**

V 5

UDÁLOSTI

KOBERCE

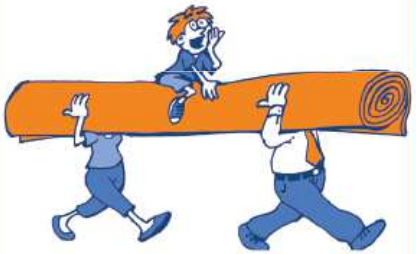

Vaši klienti si koupili nové koberce do celého bytu (domu). **Zaplaťte bankéři 40 000 Kr. Kartu si ponechejte.**

V 10

UDÁLOSTI

PEJSEK

Váš klient koupil své manželce pro potěšení krásného čistokrevného pejska. S jeho pořízením vzrostly i běžné výdaje o 500 Kr měsíčně. **Zaplaťte bankéři 18 000 Kr a posuňte se na cash flow o 2 políčka dolů. Kartu si ponechejte.**

V 8

42 let TRANSAKCE

Penzijní připojištění

Měsíční vklad: 500 Kr

Zaškrtněte kolonku
u příslušného věku sjednání:

ojistná
částka
30 tisíc

Stavební spoření

Měsíční vklad: 1750 Kr

Za 6 let k výplatě: 140 000 Kr

Věk sjednání:
(zakroužkujte)

33	36	39	42
48	51	54	

Hypotéka 2,5%

(krátká)

Výše hypotéky: 500 000 Kr

Doba splatnosti: 15 let

Měsíční splátka: 3250 Kr

Věk sjednání: 30	33	36	39	42
8	51	54		

dle věku sjednání):

Zůstatek
115 000
222 000
322 000

placení na druhé straně.
3 políček dozadu
políček dopředu

Otevřený podílový fond

Akciový

1 podílový list

Kupní i prodejní cena:
za aktuální kurs
1 podílového listu.

Otevřený podílový fond

Dluhopisový

5 podílových listů

Kupní i prodejní cena:
za aktuální kurs
5 podílových listů.

Otevřený podílový fond

Peněžního trhu

20 podílových listů

Kupní i prodejní cena:
za aktuální kurs
20 podílových listů.

Spotřebitelský úvěr KONTOKORENT

Výše úvěru: 50 000 Kr

álná úroková sazba: 12 % p. a.

ěsíční úrok: 500 Kr

plňující informace:
atí se pouze úroky.
placení úvěru: kdykoli vrácením 50 000 Kr bance.

dnání: 2 políčka dozadu
ušení: 2 políčka dopředu

42 let ⟶ 45 let VĚK

45 let PENÍZE

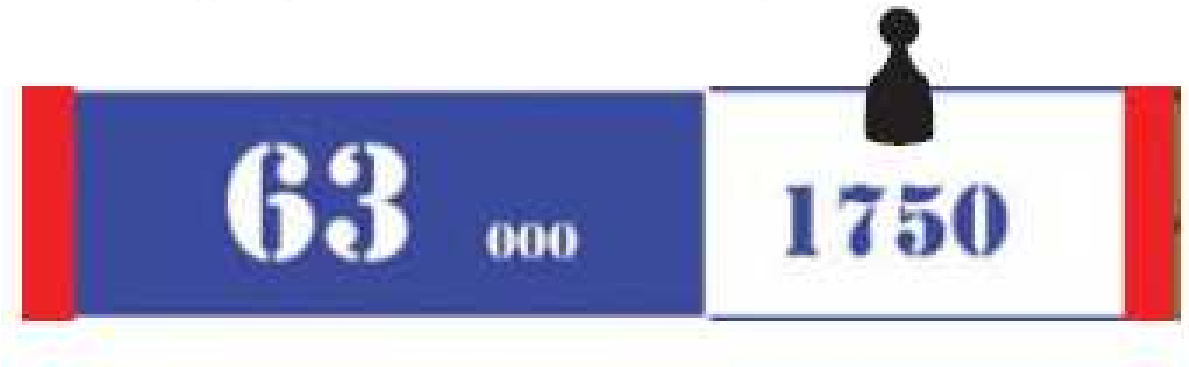

45 let KURZY

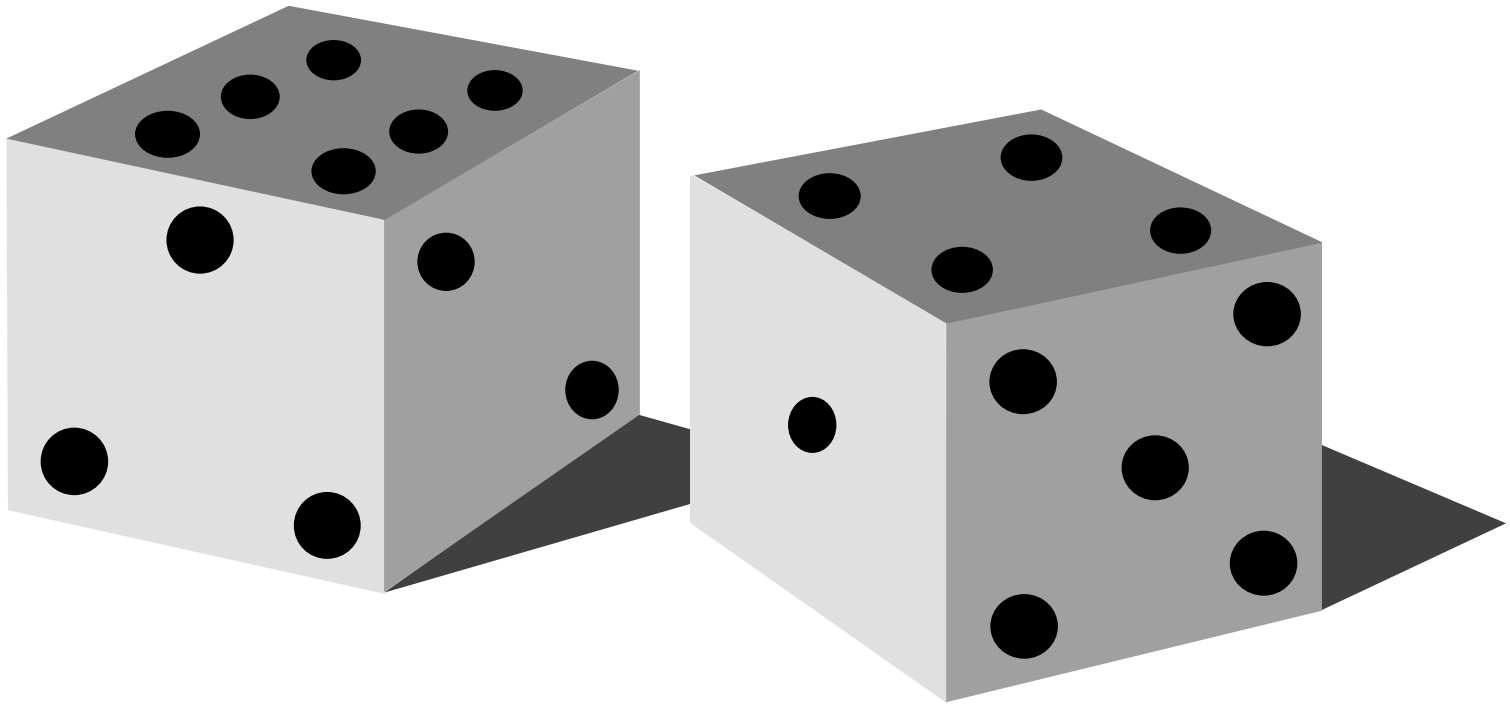

45 let UDÁLOSTI

UDÁLOSTI

ČERNÝ DEN ZTRÁTA ZAMĚSTNÁNÍ

Váš klient (muž) přišel o zaměstnání. Hledání nové práce trvalo 4 měsíce, po které byl bez příjmů. Vraťte bankéři hotovost odpovídající mzdě za 4 měsíce dle karty klienta (čtyřnásobek údaje v kolonce „čistá mzda muže"), bez dalších zvýšení či snížení v průběhu hry. **Kartu zamíchejte zpět do balíčku.**

Č 7

UDÁLOSTI

LOĎ

Váš klient si hodlá pro zvýšení své prestiže pronajmout v Chorvatsku loď a strávit na ní nezapomenutelnou dovolenou. **Zaplaťte bankéři 69 000 Kr. Kartu si ponechejte.**

V 20

UDÁLOSTI

OKNA

Vaši klienti vyměnili část oken. Manželka si prosadila i výměnu všech záclon a závěsů. **Zaplaťte bankéři 55 000. Kartu si ponechejte.**

V 3

UDÁLOSTI

ČERNÝ DEN ZTRÁTA ZAMĚSTNÁNÍ

Váš klient (muž) přišel o zaměstnání. Hledání nové práce trvalo 4 měsíce, po které byl bez příjmů. Vraťte bankéři hotovost odpovídající mzdě za 4 měsíce dle karty klienta (čtyřnásobek údaje v kolonce „čistá mzda muže"), bez dalších zvýšení či snížení v průběhu hry.

Č 8

45 let TRANSAKCE

Penzijní připojištění

Měsíční vklad: **500 Kr**

Zaškrtněte kolonku
u příslušného věku sjednání:

ojistná částka	
30 tisíc	

Stavební spoření

Měsíční vklad: **1750 Kr**

Za 6 let k výplatě: **140 000 Kr**

Věk sjednání:
(zakroužkujte)

	33	36	39	42
48	51	54		

Hypotéka 2,5%

(krátká)

Výše hypotéky: **500 000 Kr**

Doba splatnosti: **15 let**

Měsíční splátka: **3250 Kr**

Věk sjednání:	30	33	36	39	42
	8	51	54		

dle věku sjednání):

Zůstatek
115 000
222 000
322 000

placení na druhé straně.
3 políček dozadu
políček dopředu

Otevřený podílový fond

Akciový

1 podílový list

Kupní i prodejní cena:
za aktuální kurs
1 podílového listu.

Otevřený podílový fond

Dluhopisový

5 podílových listů

Kupní i prodejní cena:
za aktuální kurs
5 podílových listů.

Otevřený podílový fond

Peněžního trhu

20 podílových listů

Kupní i prodejní cena:
za aktuální kurs
20 podílových listů.

Spotřebitelský úvěr KONTOKORENT

Výše úvěru: **50 000 Kr**

álná úroková sazba: **12 % p. a.**

ěsíční úrok: **500 Kr**

plňující informace:
atí se pouze úroky.
lacení úvěru: kdykoli vrácením 50 000 Kr bance.

dnání: 2 políčka dozadu
ušení: 2 políčka dopředu

45 let → 48 let VĚK

48 let PENÍZE

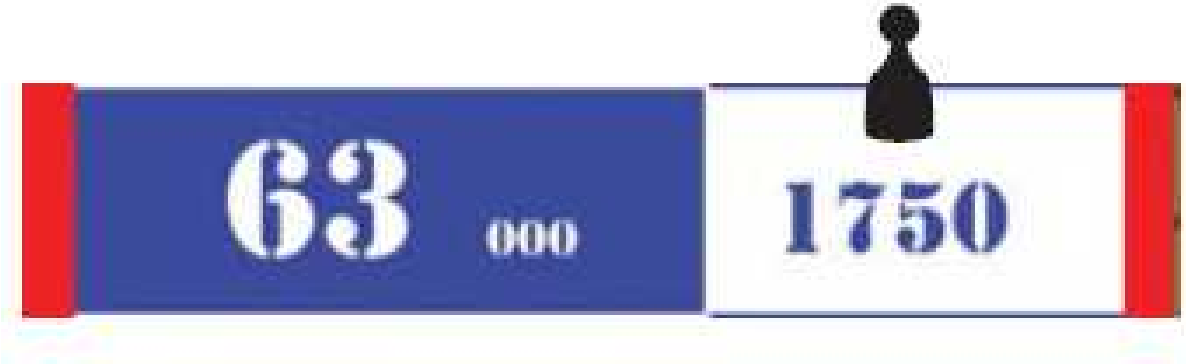

48 let KURZY

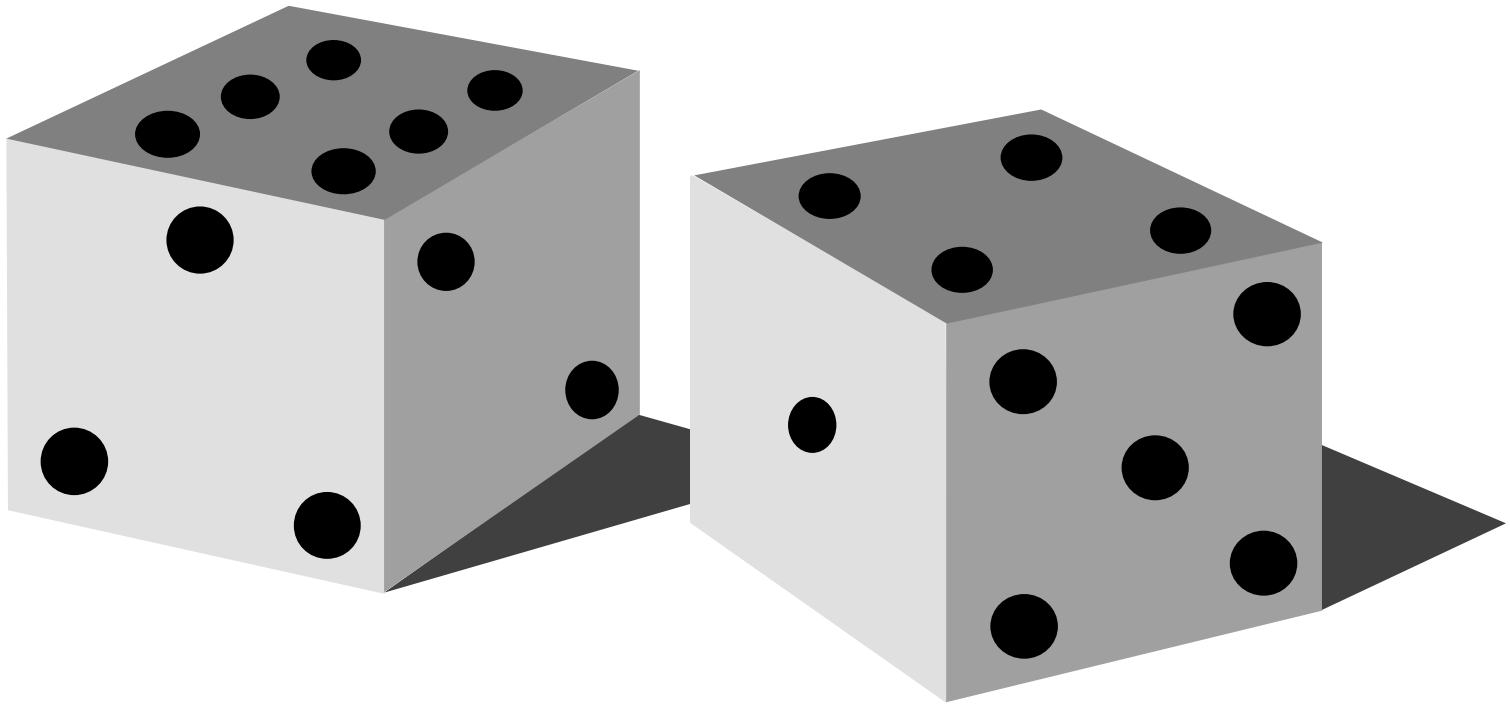

48 let UDÁLOSTI

UDÁLOSTI

AKCIE

Karta platí pro všechny.

Světová ekonomika se dostává do problémů. To způsobilo pokles kursu akcií. **Posuňte kurs akciových fondů o 1 kartu dolů.**

A 4

UDÁLOSTI

ÚROKOVÉ SAZBY

Karta platí pro všechny.

V důsledku poklesu míry inflace klesají úrokové sazby, což vede k růstu cen dluhopisů. **Posuňte kurs dluhopisových fondů o 1 kartu nahoru a kurs fondů peněžního trhu o 1 kartu dolů.**

A 10

UDÁLOSTI

Akcie

Karta platí pro všechny.

Ekonomika roste nad všechna očekávání. Znamená to i velký růst kursu akcií. **Posuňte kurs akciových fondů o 2 karty nahoru.**

A 9

UDÁLOSTI

ZVÝŠENÍ INFLACE

Karta platí pro všechny.

Míra inflace se zvýšila na 5 % p.a. Tržní úrokové sazby nedosahují výše inflace. Růst majetku fondů peněžního trhu nedosahuje hodnoty inflace, proto klesá reálná hodnota peněz. **Posuňte kurs podílových fondů peněžního trhu o 1 kartu dolů.**

A 19

48 let TRANSAKCE

- **SPLŇTE 2. CÍL**

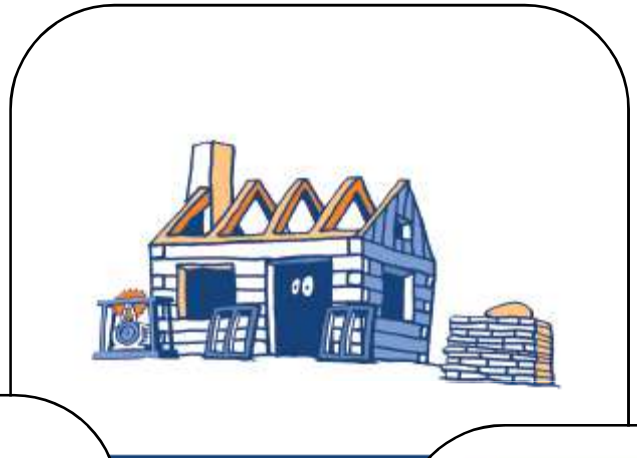

48 let → 51 let VĚK

51 let PENÍZE

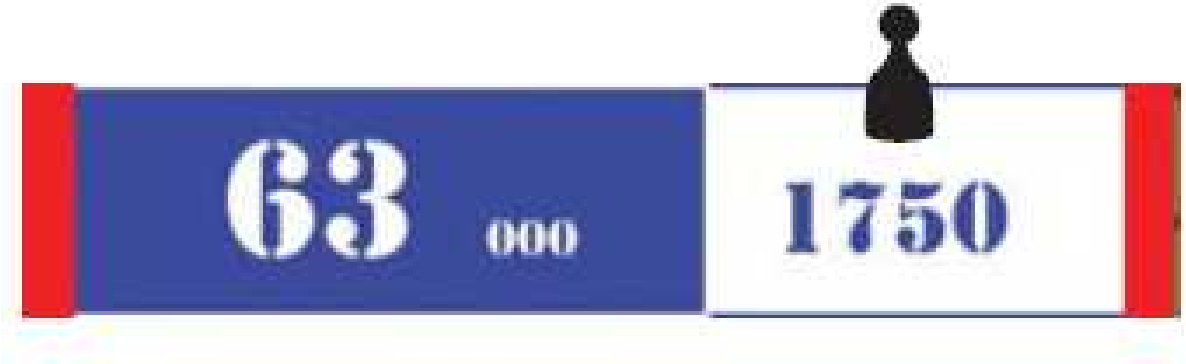

51 let KURZY

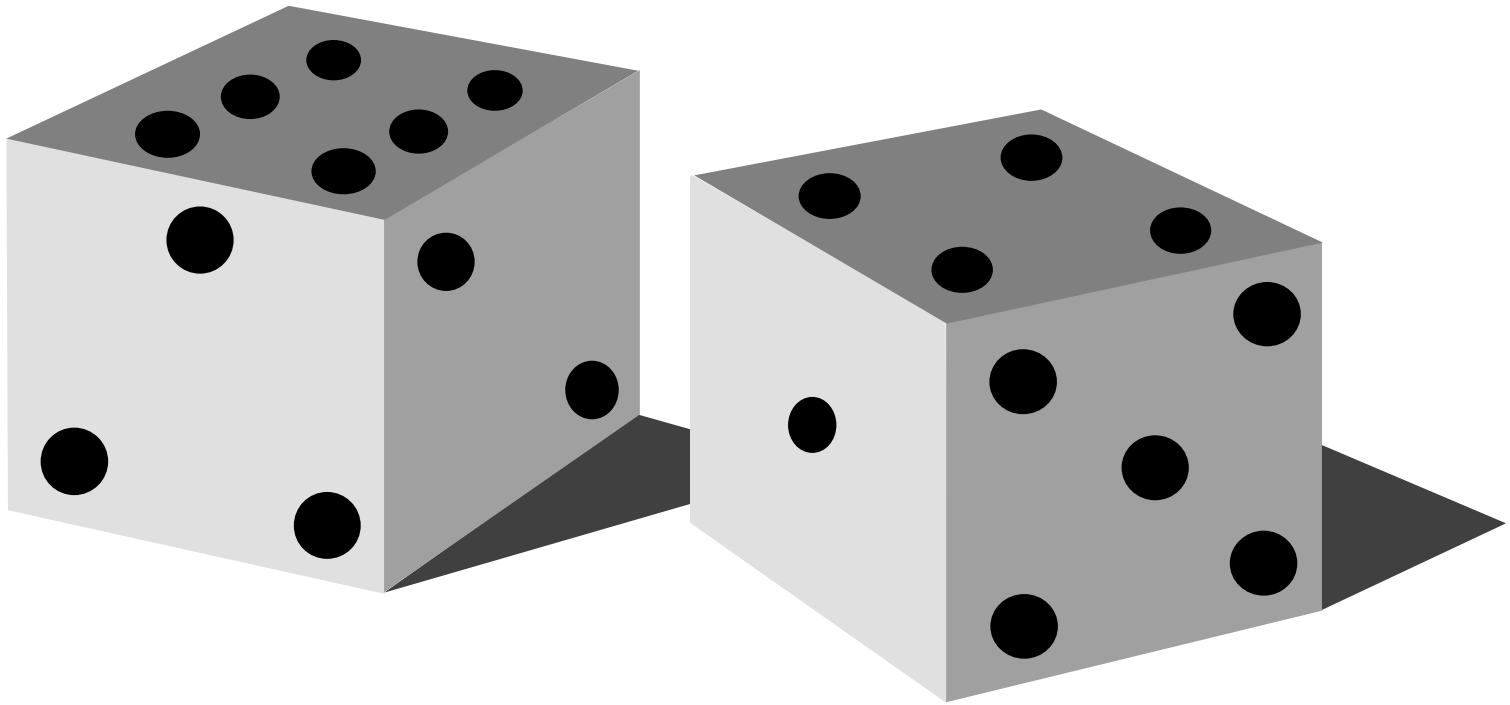

51 let UDÁLOSTI

UDÁLOSTI

BURZA ZNÁMEK

Váš klient byl na filatelistické burze. Má možnost výhodné koupě chybotisků za 10 000 Kr. Běžně se chybotisky prodávají za 20 000 Kr, dá se očekávat, že je za tuto cenu bude v budoucnu možno prodat. Na burze je zároveň nabízeno 20 000 Kr za aršík z r. 1925 nebo za protektorátní známky. Pouze váš klient může koupit. Kdokoliv vlastnící aršík z roku 1925 nebo protektorátní známky může prodat. **Pokud váš klient koupil, kartu si ponechejte.**

P 1

UDÁLOSTI

SPORTKA

Nabídka platí pro všechny.

Ve sportce je obří jackpot ve výši 10 milionů korun. Vaši klienti si mohou vsadit a pokusit se tento jackpot vyhrát. Doporučíte-li jim, že je dobrý nápad si vsadit, zaplaťte bankéři 1000 Kr a hoďte šestkrát kostkou. Padne-li vám ve všech hodech šestka, vaši klienti vyhráli a vezměte si od bankéře 10 milionů.

P 5

UDÁLOSTI

PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ

Zaměstnavatel nabízí vašemu klientovi příspěvek na penzijní připojištění ve výši 500 Kr měsíčně, pokud bude vkládat nebo již vkládá alespoň 500 Kr měsíčně. Pokud nabídky využije, získává druhou smlouvu bez posunu v cash flow. Pokud klient vlastní smlouvu zruší, zaměstnavatel přestává platit a automaticky se vypovídá i jím placená smlouva (cash flow se při výpovědi mění jen za placenou smlouvu). **Pokud váš klient příležitosti využil, kartu si ponechejte.**

P 8

UDÁLOSTI

ZAMĚSTNÁNÍ

Váš klient má možnost změnit zaměstnání. Znamenalo by to zvýšení čisté mzdy o 750 Kr měsíčně. Jednorázové výdaje spojené se změnou zaměstnání by byly 150 000 Kr. Doporučíte-li klientovi nabídky využít, zaplaťte 150 000 Kr a zvyšte cash flow o 750 Kr ročně (posuňte se o 3 políčka). **Pokud klient příležitosti využil, kartu si ponechejte.**

P 16

51 let TRANSAKCE

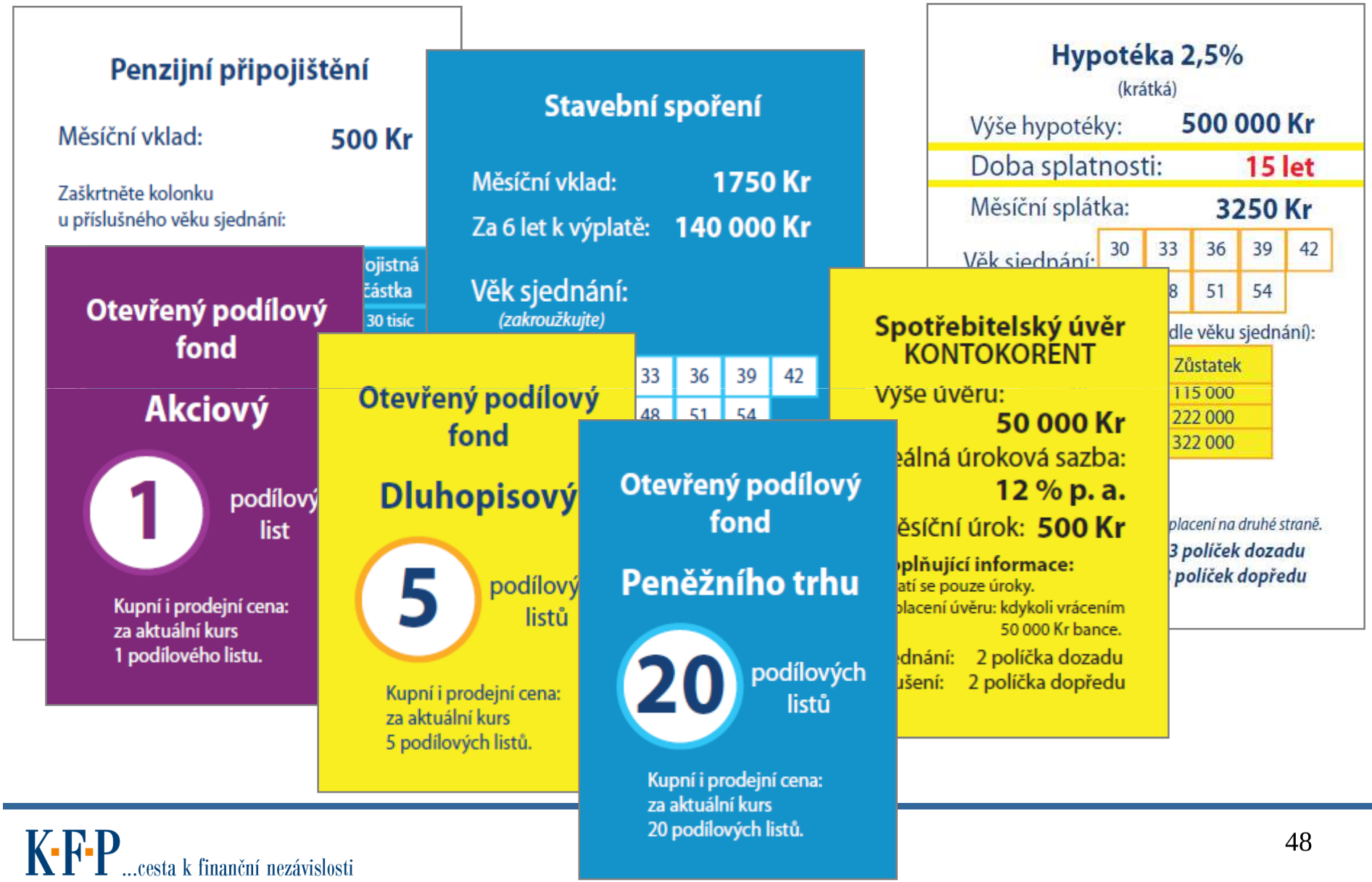

51 let → 54 let VĚK

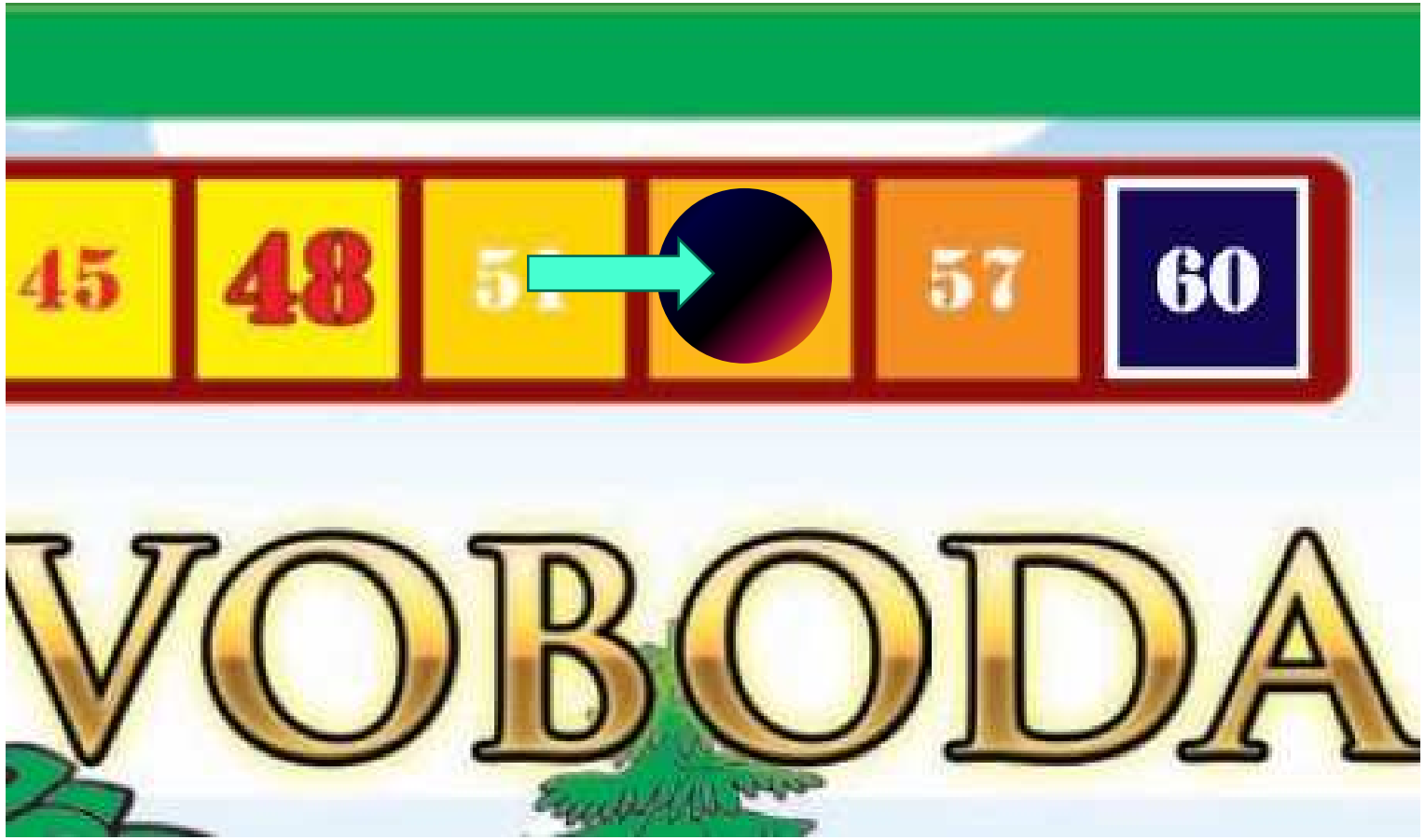

54 let PENÍZE

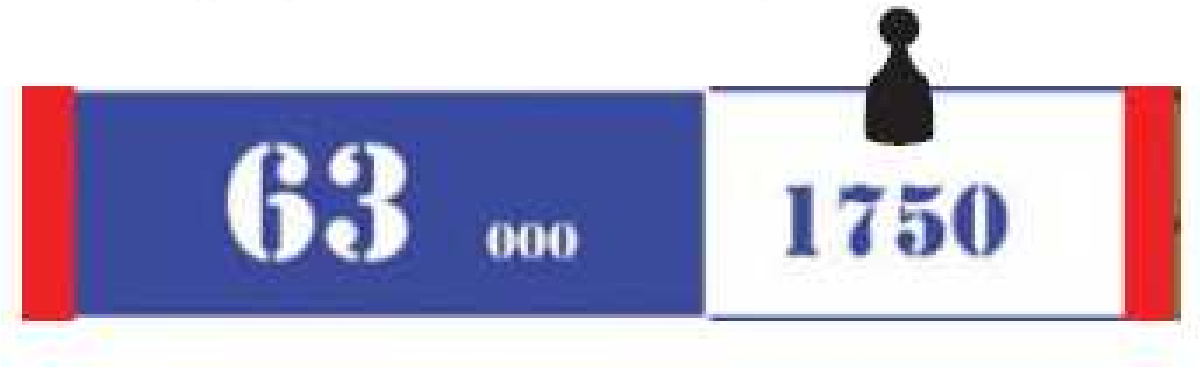

54 let KURZY

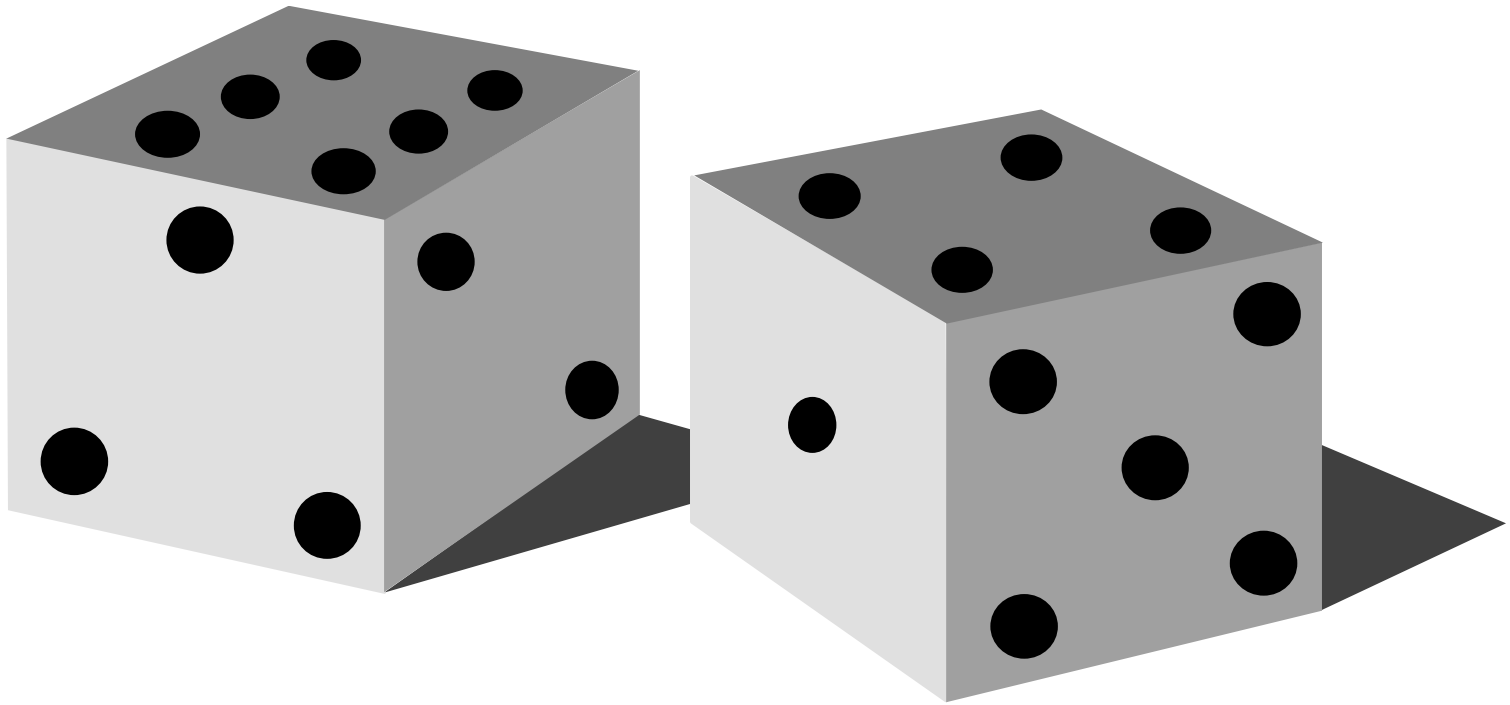

54 let UDÁLOSTI

UDÁLOSTI

OPRAVA AUTA

Vašim klientům se porouchal automobil a museli jej nechat opravit. **Zaplaťte bankéři 44 000 Kr. Kartu si ponechejte.**

V4

UDÁLOSTI

AUTOMOBIL

Nabídka platí pro všechny.

Vaši klienti zvažují nákup nového osobního vozu. Koupí tohoto vozu by stoupla jejich prestiž v očích spolupracovníků, sousedů a známých. Cena automobilu je 300 000 Kr (zaplaťte, chcete-li koupit). **Pokud klient koupil, kartu si ponechejte.** Pokud ne, zůstává karta nejbližšímu hráči po směru hodinových ručiček.

P4

UDÁLOSTI

SOCIÁLNÍ PŘÍSPĚVEK

Karta platí pro všechny.

Parlament jedná o změnách sociálních příspěvků. **Hoďte kostkou:**

1-3: Rodina s nejvyššími příjmy (příjem muže + příjem ženy dle karty klienta bez případných navýšení) dá každému z ostatních jednorázově 20 000 Kr.

4-6: Rodina s nejnižšími příjmy (příjem muže + příjem ženy dle karty klienta bez případných navýšení) dostane od každého jednorázově 20 000 Kr.

U1

UDÁLOSTI

BURZA ZNÁMEK

Váš klient byl na filatelistické burze. Má možnost výhodné koupě aršíku z r. 1925 za 8000 Kr. Běžně se aršíky prodávají za 20 000 Kr, dá se očekávat, že je za tuto cenu bude v budoucnu možno prodat. Na burze je zároveň nabízeno 20 000 Kr za chybotisky nebo za protektorátní známky. Pouze váš klient může koupit, kdokoliv vlastnící chybotisky nebo protektorátní známky může prodat. **Pokud váš klient koupil, kartu si ponechejte.**

P3

54 let TRANSAKCE

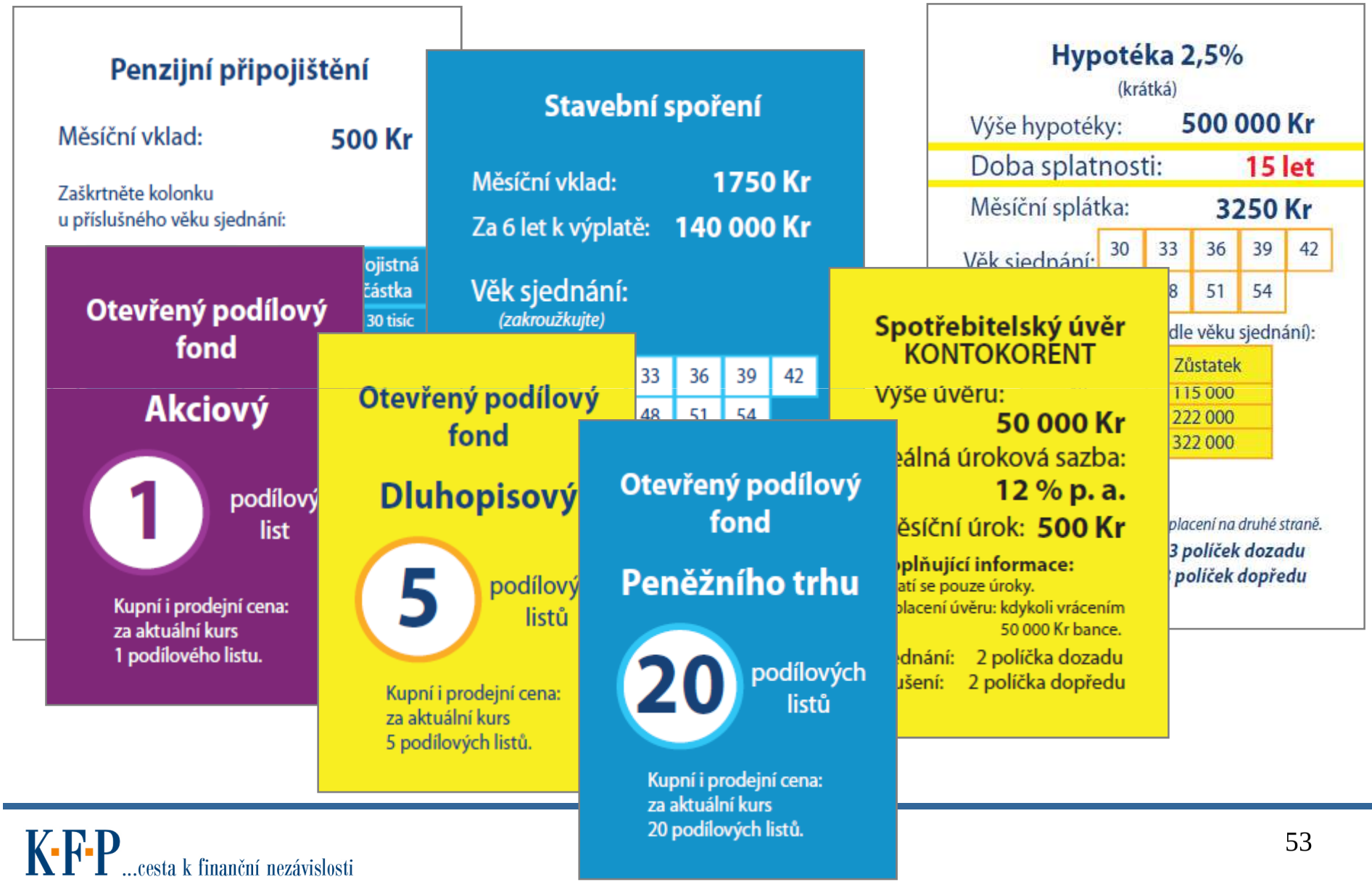

54 let → 57 let VĚK

57 let PENÍZE

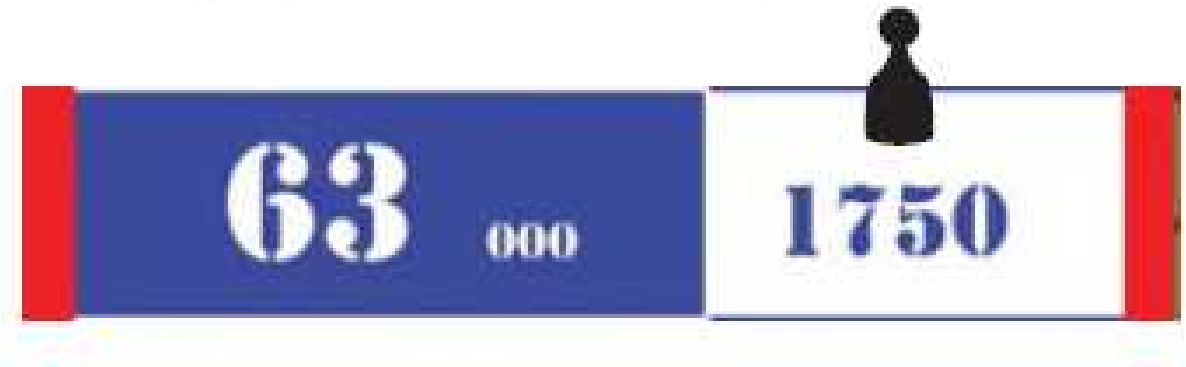

57 let KURZY

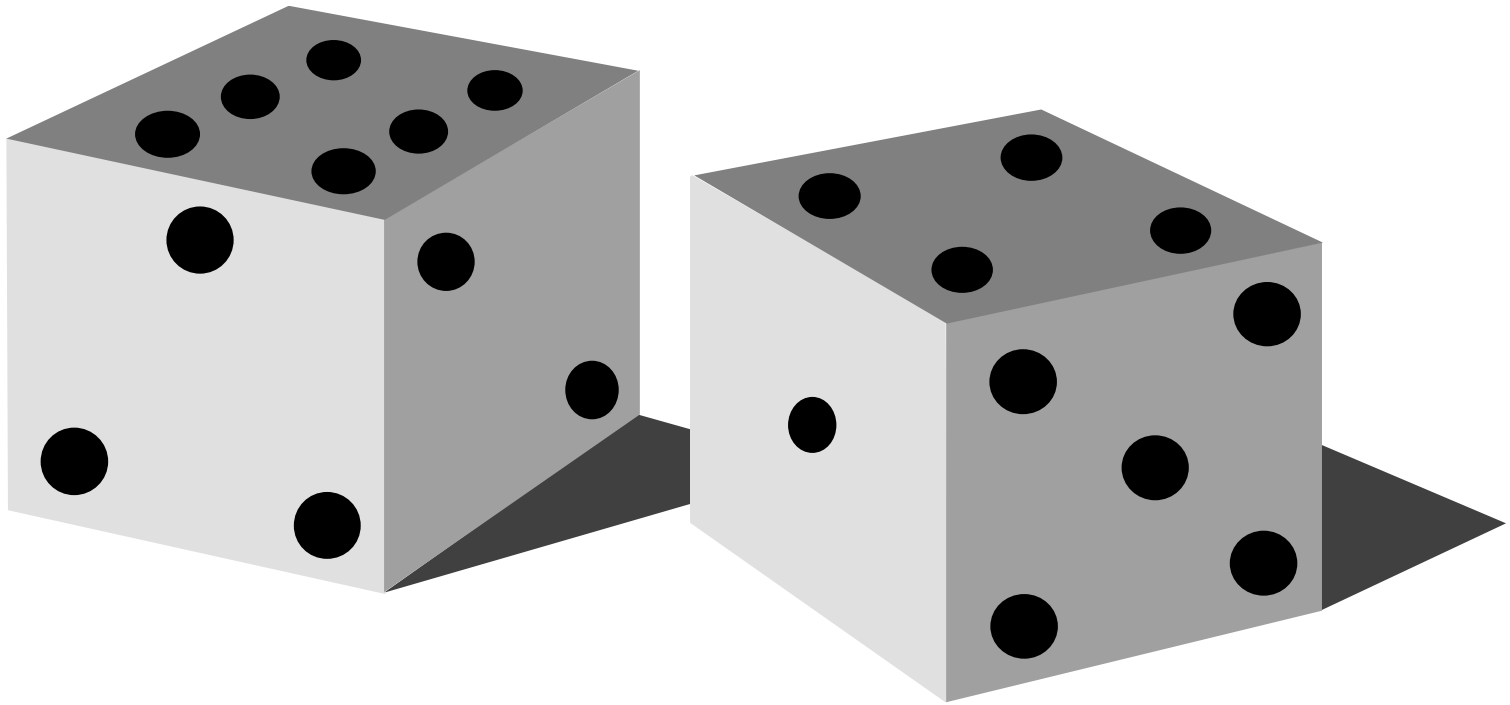

57 let UDÁLOSTI

UDÁLOSTI

VOLBY

Karta platí pro všechny.

Hoďte kostkou a určete finanční důsledky řádných parlamentních voleb:

1-3: Zvýšení daní, tzn. snížení čistých mezd a snížení cash flow každé rodiny o 500 Kr měsíčně (snížení cash flow o 2 políčka).

4-6: Snížení daní, tzn. zvýšení čistých mezd a zvýšení cash flow každé rodiny o 500 Kr měsíčně (zvýšení cash flow o 2 políčka).

U 2

UDÁLOSTI

AUTOMAT NA KÁVU

Vaši klienti využili výhodné nabídky supermarketu a zakoupili úžasný víceúčelový automat na kávu, který umí připravit až 15 druhů káv. **Zaplaťte bankéři 24 000 Kr. Kartu si ponechejte.**

V 9

UDÁLOSTI

ZATEPLENÍ

Nabídka platí pro všechny.

Vaši klienti uvažují o zateplení vlastní nemovitosti. Doporučíte-li jim nabídky využít, zaplaťte 150 000 Kr a snižte běžné výdaje o 750 Kr. Navyšte tedy cash flow o 750 Kr (posun o 3 políčka nahoru). Příležitost platí i pro nemovitosti zakoupené v tomto kole. Můžete tedy nemovitost koupit a rovnou zateplit. **Pokud vaši klienti příležitosti využili, kartu si ponechejte**, případně ji dejte jinému hráči, jehož klienti nabídky využili.

P 19

UDÁLOSTI

PATENT

Váš klient vymyslel nový výrobek. Zaměstnavatel mu za to nabídl jednorázovou odměnu ve výši 100 000 Kr. **Vezměte si od bankéře 100 000 Kr. Kartu si ponechejte.**

O 2

57 let TRANSAKCE

Penzijní připojištění

Měsíční vklad: **500 Kr**

Zaškrtněte kolonku
u příslušného věku sjednání:

ojistná částka	
30 tisíc	

Stavební spoření

Měsíční vklad: **1750 Kr**

Za 6 let k výplatě: **140 000 Kr**

Věk sjednání:
(zakroužkujte)

	33	36	39	42
	48	51	54	

Hypotéka 2,5%

(krátká)

Výše hypotéky: **500 000 Kr**

Doba splatnosti: **15 let**

Měsíční splátka: **3250 Kr**

Věk sjednání:	30	33	36	39	42
	8	51	54		

dle věku sjednání):

Zůstatek
115 000
222 000
322 000

placení na druhé straně.
3 políček dozadu
políček dopředu

Otevřený podílový fond

Akciový

1 podílový list

Kupní i prodejní cena:
za aktuální kurs
1 podílového listu.

Otevřený podílový fond

Dluhopisový

5 podílových listů

Kupní i prodejní cena:
za aktuální kurs
5 podílových listů.

Otevřený podílový fond

Peněžního trhu

20 podílových listů

Kupní i prodejní cena:
za aktuální kurs
20 podílových listů.

Spotřebitelský úvěr KONTOKORENT

Výše úvěru: **50 000 Kr**

álná úroková sazba: **12 % p. a.**

ěsíční úrok: **500 Kr**

plňující informace:
atí se pouze úroky.
lacení úvěru: kdykoli vrácením 50 000 Kr bance.

dnání: 2 políčka dozadu
ušení: 2 políčka dopředu

57 let ⟶ 60 let VĚK

60 let PENÍZE

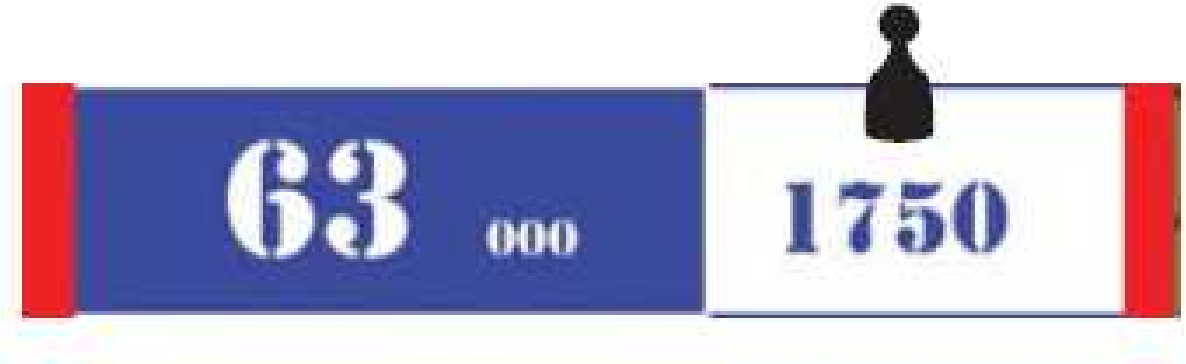

60 let KURZY

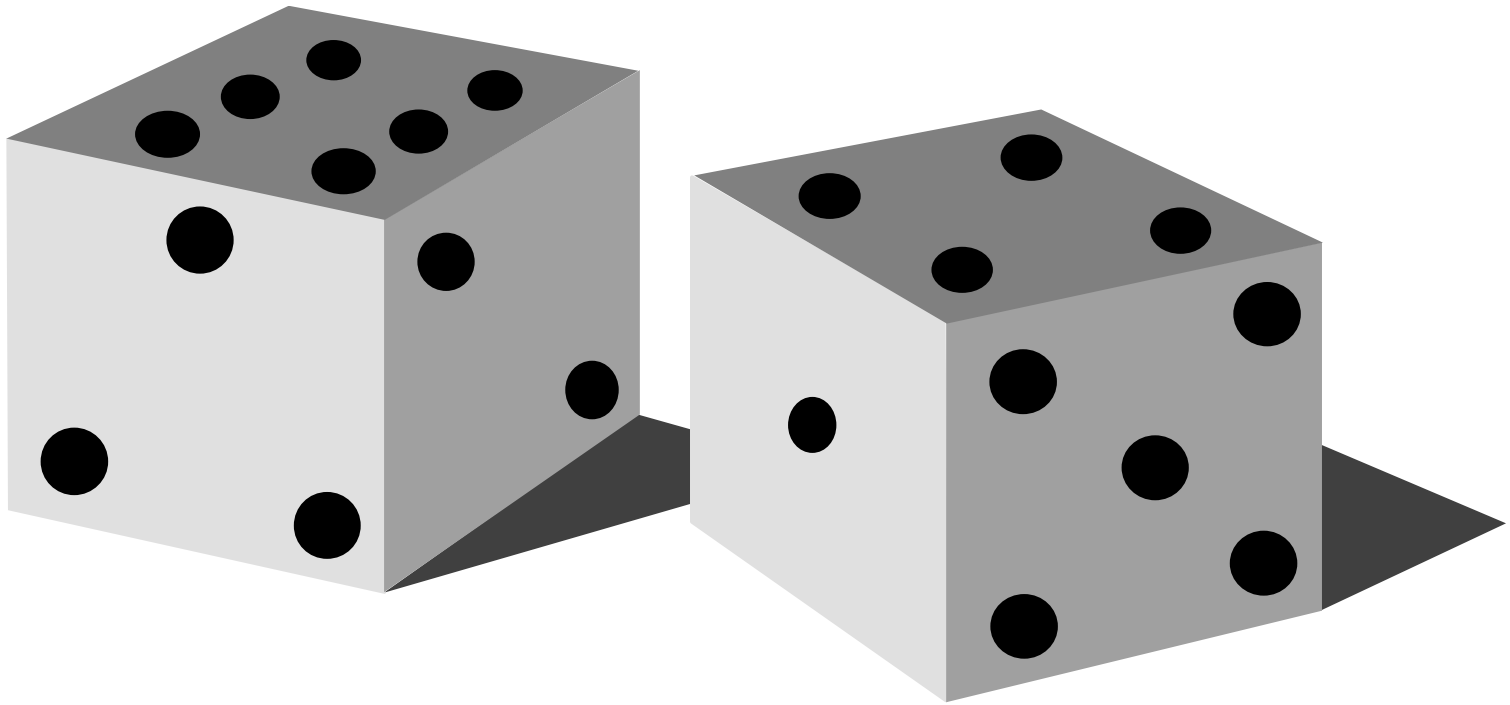

60 let UDÁLOSTI

UDÁLOSTI

NÁDOBÍ

Váš klient využil výhodné nabídky na koupi exkluzivní velké sady nádobí, které vaří téměř bez tuku, soli, vody a energie. To vše s donáškou až do domu v úhledné krabici. **Zaplaťte bankéři 18 000 Kr. Kartu si ponechejte.**

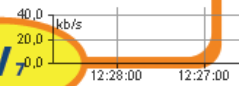

V 7

UDÁLOSTI

AUTORSKÁ PRÁVA

Váš klient zdědil po smrti svého slavného strýčka malíře autorská práva na jeho obrazy. Za tato práva získal jednorázově 200 000 Kr. **Vezměte si od bankéře 200 000 Kr. Kartu si ponechejte.**

O 1

UDÁLOSTI

OBRAZ

Váš klient zakoupil na prodejní výstavě obraz perspektivního místního malíře. **Zaplaťte bankéři 45 000 Kr. Kartu si ponechejte.**

V 15

UDÁLOSTI

ÚROKOVÉ SAZBY

Karta platí pro všechny.

V důsledku růstu míry inflace rostou úrokové sazby, což vede k poklesu cen dluhopisů. **Posuňte kurs dluhopisových fondů o 1 kartu dolů a kurs fondů peněžního trhu o 1 kartu nahoru.**

A 13

60 let ZÁVĚREČNÉ TRANSAKCE

1. Připomeňte si, kolik majetku potřebují vaši klienti pro spokojené živobytí do konce života (majetek pro finanční nezávislost)
2. Zpeněžte veškerý investiční majetek
   - v penzijním připojištění
   - v kapitálovém životním pojištění
   - v podílových fondech
3. Splaťte všechny dluhy (zůstatek hypotéky)
4. Do závěrečného majetku nepočítejte vlastní nemovitost – klient v ní chce bydlet a ne ji prodávat
5. Je-li výše majetku vyšší než finanční nezávislost, otočte kartu FINANČNÍ NEZÁVISLOST barevnou stranou nahoru
6. Celkovou částku spočítejte a nahlaste svému bankéři.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: FINANČNÍ SVOBODA – scénář 2

RČ. projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: VI_Vrb_72

Zařazení do ŠVP: Matematika, ICT 2. stupeň ZŠ,

Klíčová slova:
investování, riziko

Druh výukového zdroje:

Pracovní list☐ Prezentace☐ Test☐ Pokus☐ Souvislý text☒

Délka použití: 1 vyučovací hodina

Anotace*: Prezentace a výklad, zdroj Internet, rozšiřující pravidla*

Zdroje: http://www.kfp.cz/

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Výpočet spotřeby elektrické energie

Žáci si vypracují seznam domácích spotřebičů. Podle štítků si zjistí spotřebu elektrické energii každého spotřebiče.

Dále si zjistí celkovou spotřebu elektrické energie za kalendářní období, například jene rok, podle vyúčtování.

V první části si vypočítáme, kolik nás stojí provoz spotřebičů podle provozu.

Název spotřebiče	Doba provozu v hodinách	Spotřeba spotřebiče W	Cena za provoz spotřebiče	Cena jedné kW hodiny (Kč)
Pračka				
Lednička				
Mikrovlnka				
Varná konvice				
Televize				
Lampička				
Světla				
Počítač				
Nabíječky				

Ve druhé části si upřesníme, z čeho se skládá cena za elektrickou energii a kterou část ceny mohu ovlivnit.

1. Cena elektřiny
   1.1. Neregulovaná část (určuje obchodník s elektřinou)
   1.2. Pevná cena za měsíc
   1.3. Cena silové elektřiny
2. Regulovaná část (určuje ERÚ)
   2.1. Poplatek za distribuci

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

2.2. Poplatek za systémové služby

2.3. Příspěvek na podporu obnovitelných zdrojů

2.4. Poplatek za činnost zúčtování Operátora trhu s elektřinou

3. Daně

3.1. Daň z přidané hodnoty (DPH)

3.2. Daň z elektřiny

ZDROJ

http://www.cenyenergie.cz/elektrina/clanky/cena-elektriny-z-ceho-je-slozena.aspx

Ve třetí části si vyzkoušíme, jak můžeme ušetřit:

- nákupem nového spotřebiče s menší spotřebou elektrické energie
- snížením doby zapnutí jednotlivých spotřebičů

NOVÝ SPOTŘEBIČ	**Doba provozu v hodinách**	**Spotřeba spotřebiče W**	**Cena za provoz spotřebiče**	**Cena jedné kW hodiny (Kč)**
Pračka				
Lednička				
Mikrovlnka				
Varná konvice				
Televize				
Lampička				
Světla				
Počítač				
Nabíječky				

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost